

FÉDÉRATION EUROPÉENNE DES GÉOLOGUES
EUROPEAN FEDERATION OF GEOLOGISTS
FEDERACIÓN EUROPEA DE GEÓLOGOS

ČLEN EVROPSKÉ FEDERACE
GEOLOGŮ

ZPRAVODAJ

UNIE GEOLOGICKÝCH ASOCIACÍ

Česká asociace hydrogeologů

Česká asociace ložiskových geologů

Česká asociace inženýrských geologů

Česká asociace geofyziků

Číslo 14 / Říjen 2012

Zpravodaj Unie geologických asociací č.14/říjen 2012 – 4. ELEKTRONICKÉ ČÍSLO

Redaktoři zpravodaje: J.Čížek, A.Abramčuková, M.Horáček

Vydání: 1.

Říjen 2012

Cena: 59,50 Kč

Zpravodaj neprošel odbornou recenzí. Za obsah příspěvků a dalších částí zpravodaje ručí jejich autoři, jednotlivé příspěvky nebyly po obsahové ani jazykové stránce redaktory upravovány.

Všechna práva vyhrazena.

© UGA, ČAAG, ČAH (MK ČR E 17037), ČAIG a ČALG, Praha
Česká asociace hydrogeologů (ČAH), Albertov 6, 128 43 Praha 2, www.cah.cz,
IČ 47607653

ISSN 1802-162X

OBSAH:

Úvodník	4
Legislativa	6
Zprávy o činnosti Unie geologických asociací.....	23
Ze života asociací.....	27
Česká asociace hydrogeologů (ČAH).....	27
Česká asociace inženýrských geologů.....	41
Česká asociace geofyziků, o.s.	44
Česká asociace ložiskových geologů.....	54
Může Česká republika pozitivně ovlivnit surovinovou situaci Evropské unie?	57
34. mezinárodní geologický kongres v Brisbane, Austrálie.....	60
34th International Geological Congress (IGC).....	62
Výběr zajímavostí ze Zpravodaje České geologické společnosti 15/2012	65
Pozvánky na kongresy, konference a semináře v roce 2012.....	68
Nové knihy	81
Nekrology	86
Inzerce	90
Proč se připojit k IAH?	90

Úvodník

Zase uplynul půlrok a sestavujeme nové číslo Zpravodaje. Co se změnilo? Co je nového? Naštěstí nic negativně překvapivého. Každý z nás bojuje o práci. I když zákon o státních zakázkách je v platnosti, mnoho zakázek nepřibýlo. Kasa je prázdná. Všichni si asi myslíme, že právě nyní je čas na ty zakázky, které se budou stejně muset realizovat. Dálnice, nové tunely, modernizace tratí, dekontaminace. Nic! Na druhé straně, když někoho sháním, něco potřebuji, poptávám vrtání, všichni jsou zaneprázdněni. Volám kolegy a ozývají se mi z různých zahraničních exotických destinací, kde se rekreují. Akademici mají granty, cestují, publikují.

Zatím nejsou nezaměstnaní. Absolvent fakulty najde práci, když není vybíravý. Stále přicházejí na fakulty kolegové z firem a mají zájem o naše absolventy. Nabízejí práci, ale pouze jistý typ, o který ne vždy má absolvent zájem. Překážkou nejsou ale peníze.

Bohužel dle mého názoru úroveň výuky v našich oborech klesá. Školy bojují o studenty, o jejich počet. Demograficky však bojují o něco, co není. Státní maturity ukazují hluboký propad znalostí. Na školy přicházejí studenti, kteří by se dříve v soutěži přijímacích řízení na vysoké školy nedostali.

Myslím si, že obsazení učitelů na katedrách není ideální. Výuka nemá prioritu, školy shánějí granty, výzkumné záměry. Ubývá hodin. Sleduji výukové publikace škol (skripta, učebnice) – nevycházejí.

Co z toho pro nás, profesní asociace vyplývá? Musíme sledovat osudy absolventů, musíme se zajímat o to, co je na fakultách, musíme pomoci tak, jak dokážeme.

Co myslím pomoci? Např. nabídnout témata seminářů. Nabídnout exkurzní lokality. Podpořit studentské exkurze. Nabídnout přednášky do výuky. Podpořit a spolu vychovávat studenty. Nalézt cestu k sponzorování některých projektů.

Pro nás starší nezapomínat na doškolování. Starat se o rozvoj informací našich členů. Je naše povinnost. Jsou to nejenom např. naše semináře, ale i všechny akce, které můžeme pořádat pro odbornou veřejnost.

Povedenou akcí bylo setkání na jaře ve Smokovci. Pořádala stavební fakulta a SAIG. Setkání, ze kterého byla cítit tradice. Odborně na velmi dobré úrovni, pohostinné a přátelské. Spousta zajímavých a kvalitních příspěvků. Přišli a aktivně se účastnili naši staří učitelé a kapacity našich oborů. Bylo to trochu jako za starých časů, kdy nebyla hranice mezi Českem a Slovenskem.

Nabídněte služby na přípravu mezinárodní kongres hydrogeologie a inženýrské geologie. Minulý ostravský nasadil vysokou laťku. I když název jakoby vylučuje ložiskáře a geofyziky, ve skutečnosti to tak není a ani v Ostravě nebylo. Bylo spoustu společných prací, které byly prezentovány. Připravujte již nyní, čím přispějete. Uvažujte, zda nemůžete pomoci sponzorským příspěvkem. Kongres je výborným místem pro prezentaci firem.

Odložte lenost a lhostejnost a pomozte. Každý může! Každý má něco, čím může přispět! Určitě!

Nenechte několik lidí z Rady odborných asociací a dalších aktivistů, aby se starali o to, o co se musí někdo starat. Programy seminářů, účast na normotvorné a zákonotvorné činnosti, komunikaci s fakultami a úřady, kterým jsme podřízeni a na kterých jsme částečně závislí.

J. Schröfel

Legislativa

Zamyšlení na pokračujícím vývojem v oblasti
tvorby národní přílohy Eurocode 7-1 (ČSN 1997-1)

Žádost o pozastavení platnosti Metodického
pokynu „Indikátory znečištění“

a odpověď z MŽP ČR

Legislativa

Zamyšlení na pokračujícím vývojem v oblasti tvorby národní přílohy Eurocode 7-1 (ČSN 1997-1)

Vážené kolegyně, Vážení kolegové,

Dovolte mi se zamyslet a krátce komentovat vývoj v oblasti tvorby národní přílohy základní geotechnické normy známé pod označením Eurocode 7-1, či přesněji ČSN 1997-1, Navrhování geotechnických konstrukcí, část 1: Obecná pravidla.

Již dlouhou dobu probíhá diskuse nad textem národní přílohy této normy. V podstatě, pokud mne paměť neklame, tak to bude již téměř 2 roky, co jsme byli vyzváni k zapojení do této diskuse. Byl to a stále je vleklý proces, kdy se několikrát předělával text této národní přílohy, kterou formálně na svá bedra převzala skupina odborníků pod vedením doc. Jettmara z katedry geotechniky fakulty stavební ČVUT. Faktickými spoluautory tohoto dokumentu byli jak vybraní pracovníci fakulty stavební ČVUT, tak i kolegové z České geotechnické společnosti. Zástupci ČAIGu byli přizváni k diskusi nad připravovanými texty. O postupu prací byly podány reference již na dvou valných shromážděních naší asociace.

Původní text i po několikerém přepracování byl po projednání v Radě ČAIG označen jako nepřijatelný. Takto byl klasifikován i dalšími subjekty.

Díky diskusi s našimi slovenskými kolegy a aktivitě vybraných odborníků z řad geotechniků i inženýrských geologů z fy Arcadis byla pod vedením ing. Herleho a doc. Rozsypala vytvořena další varianta textu národní přílohy, která byla předložena v letních měsících k diskusi odborné veřejnosti a tedy i zástupcům ČAIG. Tento text byl jako další návrh znovu projednán na jednání Rady ČAIG. Na rozdíl od původního textu, který věnoval rozsáhlou část právě problematice průzkumu základové půdy (což je mimochodem předmětem navazující normy ČSN 1997-2) bylo v novém návrhu věnována pozornost vyváženosti textu tak, aby byly komentovány všechny důležité body normy, k nimž se může národní příloha vyjadřovat.

Nyní tedy nastává diskuse nad dalším návrhem textu národní přílohy, která snad již povede ke zdárnému konci.

O dalším postupu přípravy poskytneme stručné komentáře na webových stránkách.

Pavel Pospíšil

Česká asociace hydrogeologů (ČAH)

člen Unie geologických asociací (UGA)

Albertov 6, 128 43 Praha 2

telefon 221 951 558, tel. a fax 221 951 556, mobil 604 381 243, www.cah.cz, e-mail : datel@natur.cuni.cz
IČ 47607653, DIČ CZ 47607653, bankovní spojení Česká spořitelna Praha 1, č.ú. 1935 086 369 / 0800

Ministerstvo životního prostředí
Rozkladová komise MŽP
Vršovická 65
100 10 Praha 10

V Praze, 20. června 2012

Věc: Žádost o pozastavení platnosti Metodického pokynu „Indikátory znečištění“

V metodickém pokynu MŽP Indikátory znečištění uveřejněném ve Věstníku MŽP 2/2012 jsou uvedeny některé chybné a absurdní hodnoty, které nejen komplikují profesní činnost při průzkumu a sanacích znečištění, včetně vypracování rizikových analýz, auditů, dokumentace EIA nebo zpráv supervize, ale i dezorientují odbornou a zejména laickou veřejnost. Jedná se jmenovitě o následující chyby a nedostatky:

Indikátory znečištění (dále jen IZ) v tabulkách spíše představují indikátory rizikovosti, než srovnávací hodnoty pro jednotlivé matrice, to ale není řádně vysvětleno v úvodu tohoto MP. Přitom předchází MP právě pro porovnání naměřených koncentrací s limitními hodnotami kritérií sloužil. Bohužel v tom smyslu byl často zneužíván pro stanovení cílových koncentrací sanačních prací.

Zásadní připomínkou je nesoulad nového MP se stávající legislativou (vyhláška č. 5/2011 podzemní vody, NV č. 23/2011 povrchové vody, 294/2005 odpady), a to hned v několika ukazatelích, např. ropné uhlovodíky, kongenery PCB, apod. a nesoulad MP s přírodními podmínkami ČR, především geochemickými (kovy), industriálními (použití pesticidů, kongenerů PCB). Další nejasnost je v čl. 6, kde je definovaná „běžně akceptovaná mez detekce akreditovaných laboratorních metod“. Meze detekce akreditovaných laboratorních metod se mohou podle použité metody, instrumentace (vybavení) i konkrétní laboratoře významně lišit, což značně znesnadní práci zpracovateli analytických výsledků. Mohou nastat případy, kdy díky vyšším mezím detekce (nižší citlivosti) dané laboratoře budou zkoumané lokality považovány za čisté, zatímco na základě výsledků jiné laboratoře, která použije metody s nižší mezí detekce, budou lokality považovány za znečištěné. Rozdílné meze detekce různých látek v různých laboratořích (nejsou v ČR nijak předepsány) povedou k tomu, že úroveň indikovaného znečištění bude záviset na zvolené laboratoři a metodách (mezích detekce) v ní používaných!

Zavedení IZ hodnot podle MP odlišných co do jejich výběru a v menší míře i co do jejich koncentrací znesnadní souvislost mezi lokalitami dříve a nyní sanovanými na jedné straně a těmi sanovanými v budoucnosti na straně druhé. Ze stejného důvodu budou i záznamy v

SEKM méně časově a plošně diskontinuální. Zejména v případech, kdy se nedosáhne sanačních limitů, se při zpracování aktualizované analýzy rizik dojde s „novými“ údaji k naprosto rozdílným výsledkům rizika, které mohou zpochybnit všechny doposud provedené sanační práce!

V dalším textu podrobněji poukážeme jen na problematiku ropných uhlovodíků, polychlorbifenylů a některých jiných látek s navrženými velmi vysokými koncentracemi a některé další nejasnosti MP.

Ropné uhlovodíky

1. V tabulce Přehled hodnot indikátorů znečištění chybí hodnota indikátoru benzo(ghi)perylen, uvedená v minulém MP MŽP (1996) - Podle Pittera (Hydrochemie, 1999, str. 313) je to jeden z nejvíce pozornost si zasluhujících PAU z hygienického a vodohospodářského hlediska.
2. V tabulce Přehled hodnot indikátorů znečištění jsou pro nejrozšířenější kontaminanty-ropné uhlovodíky konkrétně uvedeny pouze aromáty
3. V téže tabulce nejsou vůbec zastoupeny alkany a cykloalkany, tvořící největší část ropy. V důsledku zvětrávání a degradace produktu v horninovém prostředí u starých ekologických zátěží, relativní obsah alkanů a cykloalkanů vzrůstá vůči aromátům rovněž u nafty a leteckého petroleje, takže BTEX postupně ztrácí hodně na svém původně vysokém indikačním významu, který byla způsobila vysoká selektivní rozpustnost BTEX z ropné fáze v podzemní vodě proti jiným ropným uhlovodíkům. Tím narostl význam vhodného screeningového ukazatele znečištění, který by nezahrnoval jen aromáty.
4. Screeningový parametr NEL (viz MP ŽP 1996) a pozdější obdobný parametr uhlovodíky C10-C40, uvedený ve Věstníku MŽP č. 3, 2008 zcela chybí v MP MŽP 2012 pro zeminy, resp. v čl. 8. je jeho indikační hodnota (pro podzemní vody) daná rozpustností toho kterého ropného produktu - místo původní indikační koncentrace 1 mg/l NEL (a přibližně dtto u uhlovodíků C10 až C40). Indikační hodnota je tak proti původním hodnotám zvýšena cca trojnásobně až 80-násobně. Potom ztrácí takový screening vypovídací schopnost a většinou i praktickou použitelnost.
5. Stanovení koncentrace C10-C40 v článku 8 MP odpovídající rozpustnosti konkrétního ropného produktu je ve většině reálných případů komplikované, neúměrně finančně a především časově náročné. V řadě případů i prakticky těžko proveditelné (např. staré zátěže bez znalosti konkrétního ropného produktu). Řešením by mohlo být ponechání dosavadní orientační hodnoty indikátoru ukazatele C10-C40 stejně jako již existují limitní hodnoty pro povrchové vody (NV č. 23/2011 Sb.), podzemní vody (vyhl. č. 5/2001 Sb.), odpady (vyhl. č. 294/2005 Sb.), sedimenty (přil. 9 zákona 185/2001 Sb. a vyhl. č. 257/2009 Sb.) a případně ukazatele NEL pro zeminy a půdy v ZPF (vyhl. č. 13/1994 Sb.). Orientační limitní hodnota C10-C40 by mohla zůstat operativním nástrojem pro rozhodování na rozdíl od komplikovaného stanovení koncentrace odpovídající rozpustnosti daného ropného produktu.
6. Konkrétně při řešení náhlých ropných havárií (dopravní nehody, poruchy produktovodů a ropovodů) není možno ani z časových důvodů provádět zkoušky rozpustnosti (ostatně s velmi velkou fluktuací jejich výsledků v minulosti), ani rizikové analýzy. Nebylo by lepší i pro tento účel ponechat jako orientační indikační hodnotu původní koncentraci ropných uhlovodíků (vyjádřených jako uhlovodíky C10-C40) 1000 mg/kg sušiny?
7. Pokud by se použilo pro screening indikace znečištění podzemní vody navrženého „rozpustnostního“ kriteria C10-C40 ropných produktů, lze akceptovat skutečnost, že

podle platné legislativy v širším hydrologickém kontextu může dojít k několikanásobnému překročení ukazatelů pro kvalitu vodních toků při přirozeném odvodňování kontaminovaného, resp. podle MP již nekontaminovaného aquiferu, koncentrací C10-C40?

8. V tabulce MP v položce 23 uvedený toluen, má indikační hodnotu pro podzemní vodu - 2 300 µg/l – tj. 3x vyšší, než je hodnota z roku 1996. Přitom prahové koncentrace pachu a chuti jsou u toluenu ze všech aromatů nejvyšší (960 µg/l – Pitter, Hydrochemie, 1999, str.313) a mohou učinit takto ovlivněnou/znečištěnou(?) podzemní vodu až k pití nepoživatelnou ve zdrojích využívaných pro veřejné i soukromé zásobování.

Polychlorované bifenylly (PCB).

1. Proč byly zvoleny jako indikátory znečištění PCB kongenery 105, 114, 118, 123, 156, 157, 167 a 189, jejichž stanovení je finančně náročnější než stanovení PCB kongenerů 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180 uváděných v naší platné legislativě?
2. Doposud nejběžněji používaná metoda pro stanovení PCB (US EPA Metod 8082) neuvádí ani jeden z nově zvolených indikátorových kongenerů, zatímco zahrnuje kongenery 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180 dle naší platné legislativy:
 - Povrchová voda – PCB kongenery 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180 (NV č. 23/2011 Sb.)
 - Podzemní voda – PCB kongenery 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180 (vyhl. č. 5/2001 Sb.)
 - Zařízení podléhající inventarizaci (např. transformátorové oleje) – PCB kongenery 28, 52, 101, 138, 153, 180 (vyhl. č. 384/2001 Sb.)
 - Čistírenské kaly pro aplikaci na ZPF - PCB kongenery 28, 52, 101, 138, 153, 180 (vyhl. č. 382/2001 Sb.)
 - Biologicky rozložitelné odpady - PCB kongenery 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180 (vyhl.č. 341/2008 Sb., tab. 5.1)
 - Sedimenty pro aplikaci na ZPF – PCB kongenery 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180 (vyhl. č. 257/2009 Sb., příl.č.1)
 - Zemědělská půda , na kterou se aplikuje sediment - PCB kongenery 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180 (vyhl. č. 257/2009 Sb., příl. č. 3)
 - Sedimenty - PCB kongenery 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180 (příl. 9 k zákonu č. 185/2001 Sb.)
 - Odpad - PCB kongenery 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180 (vyhl. č. 294/2005 Sb., tab. 4.1 a tab. 10.1) Sedimenty pro aplikaci na ZPF – PCB kongenery 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180 (vyhl. č. 257/2009 Sb., příl. č. 1)
 - Výjimkou jsou emise ze stacionárních zdrojů (vyhl. č. 205/2009 Sb., kterých se MP Indikátory znečištění netýká.
3. Změnou rozsahu kongenerů PCB bude narušena souvislost nejen mezi dříve a v budoucnu sanovanými lokalitami, ale i kontinuita dlouhodobé řady dat v SEKM.

Problematika látek s navrženou absurdně vysokou hodnotou (nad fyzikální možnosti) a některé další nejasnosti

1. U zemin – v kolonce Průmyslově využívané území - je u indikátorů znečištění u některých sledovaných komponent uvedena hodnota převyšující podle fyzikálních zákonů možné množství: např. obsah 1,6 kg dusičnanů na 1 kg sušiny nebo 3,1 kg cyklohexanonu na 1 kg sušiny. Tyto hodnoty jsou sice jen pro ilustraci jejich toxikologického působení, ale jak se má těmto hodnotám rozumět v souvislosti se znečištěním jednotlivých matric?

2. Obdobně u zemin je u některých kovů (např. Al, Fe, Sn) uváděna koncentrace v sušině převyšující kovatosti přírodních ložisek těchto kovů. Má smysl posuzovat takto nereálné koncentrace (např. Al 0,99 kg/kg sušiny)? Není toto kritérium otevřením cesty k absolutní libovůli v nakládání s těmito kovy v průmyslových oblastech? (např. zeminy a kaly z nedávné velké havárie odkaliště hliníkárn v Maďarsku by zřejmě vyhovovaly navrženým indikačním hodnotám zemin v průmyslově využívaném území)!
3. Proč nejsou v indikačních hodnotách uvedeny fosforečnany, které jsou přitom častým kontaminantem zejména povrchových vod?
4. Jak se získaly hodnoty indikačních limitů pro „Ohrožení kvality podzemní vody vymýváním ze zeminy“ a „Podzemní voda“? Neodpovídají uvedenými hodnotami citovaným tabulkám Risk based SSL a RSL Tapwater?
5. Jak postupovat při hodnocení v Metodickém pokynu neuvedených komponent – respektivě jak pracovat s doporučenou tabulkou EPA, aby se docílily srovnatelné výsledky?
6. Je vůbec vhodné vsouvat do Metodického pokynu místo konkrétních hodnot doporučení, aby se vyhledávaly v jiné, natož zahraniční normě?

Z výše uvedených důvodů žádáme o pozastavení platnosti metodického pokynu Indikátory znečištění a jeho důslednou revizi a obnovení platnosti dříve používaného metodického pokynu s kritérii A, B, C.

Předem děkujeme za kladné vyřízení naší žádosti.

S pozdravem

RNDr. Josef V. Datel
předseda ČAH

Na základě připomínek RNDr. J. Švomy zpracoval RNDr. Jiří Čížek, místopředseda UGA, člen výkonné rady ČAH

Na vědomí: Ing. Karel Bláha, CSc., ředitel odboru environmentálních rizik a ekologických škod

Následuje naskenovaná odpověď z MŽP ČR:

 Ministerstvo životního prostředí

ODESÍLATEL:

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10
Česká republika

ADRESÁT:

Česká asociace hydrogeologů, o.s.
Josef V. Datel Ph.D.,
Albertov /6
12843 Praha 2

PID:

Č.j.: 61792/ENV/12

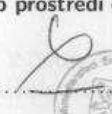
MID:

Ověřovací doložka konverze do dokumentu v listinné podobě

Ověřuji pod číslem 147567, že tento dokument, který vznikl převedením vstupu v elektronické podobě do podoby listinné, skládající se z 3 listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Ověřující osoba: Michal Suchý

Ministerstvo životního prostředí dne 03.09.2012

Podpis:

Tento dokument vznikl konverzí do listinné podoby podle §69a zákona 190/2009 Sb. z elektronického originálu dokumentu, vytvořeného zaměstnancem Ministerstva životního prostředí (dále jen "ministerstvo"), z důvodu nemožnosti zaslání do datové schránky adresáta.

K originálu dokumentu byla doplněna tato první strana ověřující pravost dokumentu.

Pokud jste adresát tohoto dokumentu a přejete si získat tento dokument v elektronické podobě obraťte se prosím na odbor protokolu ministerstva. Pokud máte podezření na neautentičnost dokumentu, kontaktujte neprodleně odbor protokolu ministerstva k ověření.

Celkový počet příloh: 0 ks.

Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10, Česká republika, (+420)267121111, www.mzp.cz, info@mzp.cz

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ**PhDr. Ivo Hlaváč***náměstek ministra**ředitel sekce technické ochrany životního prostředí*

V Praze 29. srpna 2012
Č.j.: 61792/ENV/12,3254/750/12

Vážený pane předsedo,

obdržel jsem k vyřízení dopis České asociace hydrogeologů, o.s. ze dne 13.7.2012 týkající se žádosti o pozastavení platnosti Metodického pokynu MŽP „Indikátory znečištění“ (dále MP), který byl zveřejněn ve Věstníku MŽP v únoru roku 2012.

Domnívám se, že ze strany České asociace hydrogeologů, o.s. se jedná o nepochopení filozofie nového metodického pokynu „Indikátory znečištění“ a z toho plynoucí většiny připomínek týkajících se toho, proč některé látky v novém MP uvedeny jsou, jiné naopak a v jaké výši.

Nový MP vychází z hodnot americké agentury ochrany životního prostředí USEPA tzv. Regional Screening Levels RSL a to především z následujících důvodů:

1. Jedná se o nejucelenější aktivní (ve smyslu pravidelných aktualizací) databázi screeningových hodnot s jednoznačným způsobem odvození odrážející toxicitu a mobilitu jednotlivých látek.
2. Využití hodnot RSL zapadá do dlouhodobě uplatňovaného přístupu k řešení problematiky kontaminovaných míst v ČR, jehož nedílnou a nezpochybnitelnou součástí je nástroj Analýzy rizik. Způsob provádění analýzy rizik a především způsob hodnocení rizik pro lidské zdraví vychází také z postupů USEPA, tj. obdobných či dokonce totožných expozičních rovnic a předpokladů použitých pro odvození screeningových hodnot RSL a tedy přeneseně také hodnot indikátorů znečištění. A je třeba zdůraznit, že postupy USEPA byly základem pro hodnocení rizik pro lidské zdraví již od vydání původního Metodického pokynu pro zpracování analýzy rizik v roce 1996, tj. nejedná se o žádnou novinku.

Databáze USEPA byla převzata i s tím, že pro některé látky, které byly v původním MP z roku 1996 zahrnuty, nejsou screeningové hodnoty odvozeny (např. uváděný případ chybějících hodnot indikátorů pro benzo(ghi)perylen či fosforečnany). V takovýchto případech je třeba si uvědomit, že pokud USEPA nemá odvozenou screeningovou hodnotu pro některou z látek, nejsou pro tuto látku ani agenturou USEPA aktuálně stanoveny ani příslušné toxikologické hodnoty (referenční dávka/koncentrace nebo slope faktor), což vede k tomu, že nelze

kvantifikovat rizika pro lidské zdraví pro danou látku. Nicméně absence hodnot není důvodem se danými látkami nezabývat a nesledovat je v rámci průzkumných prací.

Jedním z cílů nového MP bylo mimo jiné také změnit poněkud rigidní způsob používání screeningových hodnot (původních kritérií znečištění), kdy byly často bez rozmyslu navrhovány ke sledování pouze ty látky, které byly v MP uvedeny, ačkoliv některé látky neměly k dané lokalitě žádný vztah či naopak, některé látky ačkoliv byly pro danou lokalitu relevantní, nebyly sledovány pouze proto, že v MP nebyly uvedeny. Nový MP je naopak konzistentní s požadavky Metodického pokynu pro průzkum znečištění z roku 2005, kdy mají být průzkumy navrhovány na základě koncepčního modelu lokality bez ohledu na to, zda jsou dané kontaminanty uvedeny v nějakém předpisu či metodickém pokynu. Absence látky v nějakém předpisu či pokynu pouze ztěžuje kvantifikaci rizik, nicméně neznamená to, že se látkou není třeba zabývat (rizika lze pak hodnotit alespoň kvalitativně a s pomocí dalších zdrojů z odborné literatury).

Autoři dopisu uvádějí, že MP obsahuje chybné údaje. Bez uvedení konkrétního příkladu však nelze na takovou výtku reagovat, zpracovatelé MP si chyb nejsou vědomi.

Jako zásadní připomínku autoři dopisu uvádějí nesoulad se stávající legislativou a jako příklad uvádějí ropné látky a PCB. S touto připomínkou nelze souhlasit, článek 6 MP jednoznačně uvádí, že tam, kde jsou aplikovány limitní koncentrace dle legislativních předpisů, není použití indikátorů doporučeno.

Nový MP u PCB uvádí hodnoty pro vybrané kongenery, které se s výjimkou kongeneru 118 skutečně liší od běžné praxe stanovování kongenerů PCB, což je dáno skutečností pro jaké kongenery jsou odvozeny screeningové hodnoty RSL. Dále však uvádí i hodnotu indikátorů znečištění pro sumu kongenerů PCB bez upřesnění jakých kongenerů se to týká a také bohužel skutečnosti, že tuto sumu kongenerů lze vztáhnout i na zmiňovanou „běžnou“ škálu sumy kongenerů PCB. Tento nedostatek v MP bude upraven při jeho aktualizaci v příštím roce. Nicméně absenci hodnot indikátorů znečištění pro jednotlivé v ČR běžně stanovované kongenery PCB nelze považovat za nesoulad s legislativou. MP v žádném případě neuvádí a nepožaduje rozsah a způsob sledování kongenerů PCB při průzkumech znečištění.

Rovněž absenci parametru pro $C_{10}-C_{40}$ nelze posuzovat jako nesoulad s legislativou (z pohledu hodnocení rizik je pro MP blízký další ve Vašem dopise nezmiňovaný předpis a to Vyhláška MZd. 252/2004 Sb. s limitními hodnotami pro pitnou vodu, který rovněž pro ropné látky a dokonce ani pro PCB žádnou mezní hodnotu neuvádí). Zmiňovaný MP MŽP vydaný ve Věstníku č. 3/2008 nezavádí indikační hodnotu pro $C_{10}-C_{40}$ v úrovni odpovídající koncentraci NEL 1 mg/l, naopak tento MP z roku 2008 jednoznačně požaduje u nově řešených lokalit hodnotit konkrétní uhlovodíky a sledovat BTEX, PAU a další relevantní látky, tj. na-prосто konzistentně jako MP „Indikátory znečištění“.

Zpracovatelé MP a MŽP jsou si vědomi problematiky znečištění ropnými látkami a nebrání se další diskusi na téma navržení vhodného screeningového ukazatele znečištění ropnými látkami již v aktualizovaném MP v příštím roce.

K výtce o nejasně definované běžné mezi detekce laboratorních metod lze uvést pouze to, že zpracovatelé MP byly vedeni dobrou vírou, že není zájmem řešitelů či laboratoří (z odborného a morálního hlediska) uměle navyšovat meze detekce, tak aby úroveň zjištěné kontaminace nepřekračovala hodnoty indikátorů znečištění. Nicméně tuto připomínku lze snadno

zohlednit v aktualizované verzi MP (např. obdobným způsobem jako je tomu ve Vyhlášce MZd. č. 252/2004 Sb.).

Naprosto nelze souhlasit s připomínkou, že zavedení hodnot indikátorů znečištění znesnadní souvislost mezi lokalitami dříve a nyní sanovanými na jedné straně a těmi sanovanými v budoucnosti na straně druhé a že při zpracování aktualizovaných analýz rizik se dojde s „novými“ údaji k naprosto rozdílným výsledkům rizika, které mohou zpochybnit všechny doposud provedené sanační práce. Z této připomínky je bohužel opět patrné jednoznačné nepochopení účelů indikátorů znečištění a jejich použití. Je třeba zdůraznit, že indikátory znečištění nemají jakoukoliv souvislost se sanacemi znečištění či výsledky hodnocení rizik, indikátory pouze slouží k orientačnímu porovnávání výsledků průzkumných prací. Není vůbec jasné, jakým způsobem by se mohla změnit rizika při aplikaci indikátorů znečištění oproti situaci, že by indikátory nebyly použity. Rizika jsou vždy dána koncentrací sledovaných látek a možností kontaktu s potenciálním recipientem/receptorem znečištění (hodnota indikátoru znečištění na to nemá jakýkoliv vliv).

Velice si vážím vznesených připomínek a podnětů, které mohou být základem odborné diskuse u příležitosti plánované aktualizace MP v příštím roce. Uvedené připomínky však nepovažuji za relevantní k pozastavení účinnosti nového MP.

Odpovědi na další často kladené otázky naleznete na stránkách MŽP v sekci metodiky: http://www.mzp.cz/cz/indikatory_mzp_faqs.

S pozdravem

Vážený pan
RNDr. Josef V. Datel, Ph.D.
předseda
Česká asociace hydrogeologů, o.s.
Albertov 6
128 43 Praha 2

EVROPSKÁ FEDERACE GEOLOGŮ

Informace o činnosti

Informace o činnosti Evropské federace geologů

Co nového v EFG?

GeoNews October 2012

FÉDÉRATION EUROPÉENNE DES GÉOLOGUES
EUROPEAN FEDERATION OF GEOLOGISTS
FEDERACIÓN EUROPEA DE GEÓLOGOS

1. EFG News and News from EFG Members

The deadline for submitting news from your own national association for the next GeoNews is 10 November. The EFG Office looks forward to hearing from you.

EFG:

64th EFG Council meeting, Brussels, 24-25 November 2012.

The next Council meeting of the European Federation of Geologists will be held in the rooms of the Belgian Geological Survey in November 2012.

Spain:

3rd International Congress on Best Available Techniques (BATs) in landfills & contaminated sites, Bilbao (Spain), 21-22 November 2012.

In November 2012, ICOG manages through VERSOS which is an initiative of the Basque Country Association of Geologists, [VERSOS'12](#): the third international conference focuses on sealing, contaminated sites remediation, environmental monitoring plans and post-closure uses of landfills and contaminated soils. During the event, it will be covered technical, legal and administrative subjects with the aim to deep and share experiences between experts and the audience.

VERSOS, which means landfills & sustainability, develops since 2008 a diffusion work in relation with BAT applied to landfills, and it has held several success events and short courses.

Congress sessions of VERSOS'12 will be held on 21 and 22 of November. During the event, theoretical aspects will be combined with practical visits to landfills and recovered sites in which have been implemented interesting uses and solutions.

UK:**Monitoring and Managing the Earth's Resources, GRSG Annual General Meeting 2012, London, 11 - 13 December 2012.**

This conference will present applied and fundamental research that explores the application of remote sensing in measuring, mapping, monitoring and understanding the geology and geological processes which impact on the Earth's resources. The meeting will include a special interest session on Engineering Applications organised in association with the Engineering group of the Geological Society. Deadline for submitting papers is **5 November**.

More information: <http://www.grsg.org.uk>

Engineering Group: Glossop Lecture and Award 2012, The Royal Geographical Society, London, 21 November 2012.

The 13th Glossop Lecture will be delivered this year by Ruth Allington (GWP Consultants LLP) on 'Engineering geology and geomorphology in the design, operation and rehabilitation of quarries - forms and processes, models and cycles, roles and responsibilities.' The lecture will be preceded by the 16th Glossop Award presentation by Thomas Clifford on 'Assessment and design mitigation for rockfall in quarries'.

More information: <http://www.geolsoc.org.uk>

2. Renewable Energy

Final conference of the GEO.Power project, Brussels, 11 October 2012.

The final conference of GEO.Power is organized during the 10th Open European Week on regions and cities and aims to gather European partners and experts to exchange expertise and contribute to a regional strategy and concrete actions to stimulate the further implementation of geothermal energy applications. It is partly a follow-up of the Workshop on Geothermal Energy held on 13 March 2012 at EGE in Brussels. At the final conference, the project results for the participating regions (including Belgium) will be presented and placed in a broader perspective by contributions of the European Geothermal Energy Council (EGEC), the DG Regional Policy and DG Energy of the European Commission. Participation is free of charge, but registration is required (see web link below)..

Project website : <http://www.geopower-i4c.eu/>

International Conference on Sustainable Construction and Energy Efficiency, Bucharest, Romania, 23 October 2012.

This conference will debate how the new provisions of the European Directives applied to the national regulations will affect local construction and similar markets when it comes to building energy efficient buildings.

More information: <http://www.buildup.eu>

II Congreso de Eficiencia Energética Eléctrica – e3+, Madrid, Spain, 24 October 2012.

This second congress on Energy Efficiency will again offer a forum for researches and technicians of universities, research centers, administration and the private sector interested in sharing their knowledge and experiences about this topic.

More information: <http://www.fenercom.com/pages/informacion/evento.php?id=215>

GEOLEC Training Course, Strasbourg, France, 5-9 November 2012.

The GEOELEC project is a pan-European project on geothermal electricity, supported by the Intelligent Energy Europe programme of the EU. This course aims at providing a geothermal background to public authorities and the financial sector and a specialization for geothermal professionals and employees of the oil/gas/mining sectors.

This is the first training course on geothermal electricity in a series of 3. Two other ones will be organised in Italy and in Germany in 2013.

A basic knowledge of geothermal is required.

More information: <http://www.geoelec.eu>

European Geothermal Congress 2013, Pisa, Italy, 3-7 June 2013.

The first circular of the event is now available [online](#).

All players in the geothermal sector are invited to contribute to EGC 2013, to present their newest findings and ideas, to discuss scientific results as well as new project developments, to consider the necessary steps in policy and regulation

Deadline for submitting abstracts is **30 November 2012**.

More information: www.geothermalcongress2013.eu

Publications:

Energy Performance Buildings Directive: comparing Member State performance

According to this report, a method has been developed to compare how EU Member States have implemented the Energy Performance Buildings Directive. It suggests that implementation varies widely across Europe but that the Czech Republic, Finland, Portugal and Slovakia have kept to the Directive's aims and guidelines most closely, based on data available in 2009.

3. Hydrogeology

Events:

8th EWA Brussels Conference, Brussels, Belgium, 30 October 2012.

The objective of this conference will be to establish a dialogue between the European Commission and European water professionals and stakeholders.

This year's topic is the European Year of Water and associated upcoming challenges.

[Download](#): 8th EWA Brussels Conference Programme

[Download](#): Registration Form

EU Water Blueprint Conference, Nicosia, 26-27 November 2012.

Jointly organised by the European Commission and the Cyprus Presidency, the conference will serve as a platform for consultation and debate between stakeholders, Member States and the European Commission on the implementation of the policy proposals of the [Blueprint to Safeguard Europe's Water Resources](#).

The Blueprint will be published in the form of a European Commission Communication in November 2012.

European Institutions:

Water blueprint to focus on enforcement, not new laws

According to Christina Pantazi, a Cypriot official, whose government will host talks on the evolution of the Blueprint, this roadmap will focus on enforcement and implementation of existing laws rather than new legislation.

The European Commission is expected to issue a 'Blueprint to Safeguard Europe's Water Resources' by mid-November.

Water Week director Jens Berggren: Better management, governance needed.

Droughts, poor land use and water access have all contributed to recent volatility in food prices and regional food emergencies. To address such insecurity in food supplies, good water management and governance – as well as reliable early warning systems – are needed, says Jens Berggren, who heads World Water Week which took place in August in Stockholm.

4. Oil and Gas

European Institutions:

Press release: EP committees debate on shale gas

The emergence of exploration for shale oil and gas in some EU countries should be backed up with "robust regulatory regimes" according to separate non-binding resolutions adopted this week by the Energy Committee (on industrial aspects) and the Environment Committee (on health and environment ones). Member states should be "cautious" pending further analysis of whether EU level regulation is adequate, according to environment MEPs.

5. Minerals

Events:

Workshop "Raw Materials: Study on innovative technologies and possible pilot plants", Brussels, 22 October 2012.

During this stakeholder workshop preliminary findings on innovative technologies and pilot actions will be presented. The focus of the workshop will be to discuss the set of criteria enabling assessment of pilot plants and innovative technologies.

More information: <http://www.euromines.org>

6. Natural Hazards

Consultations:

UNISDR Post-2015 Framework for Disaster Risk Reduction Online Dialogue Now Open.

As part of the consultations on a post-2015 framework for disaster risk reduction, the first round of online dialogues takes place from 27 August to 30 November 2012. These dialogues will be the first round of a series of online consultations that UNISDR will arrange before the World Conference on Disaster Reduction in 2015 in Japan. The dialogues will be professionally facilitated. The background paper Towards a Post-2015 Framework on Disaster Risk Reduction (available at www.unisdr.org) outlines the current situation of disaster risk reduction.

Please use the following link in order to share your views:

<http://www.preventionweb.net/posthfa>

Events:

UNISDR/EC Workshop "Community action for disaster resilience and climate change adaptation", Brussels, 10 October 2012.

This workshop organised in the context of the 10th European Week of Regions and Cities, Open Days, will gather the United Nations, the European Commission and local level representatives to discuss challenges and potentials arising from involving local communities in developing and implementing local disaster risk reduction and climate change adaptation measures.

More information and registration:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2012/register.cfm

The 2nd European Conference on FLOODrisk Management, Science, Policy and Practice: Closing the Gap, Rotterdam, The Netherlands, 20-22 November 2012.

This conference will explore research advances in flood risk analysis and innovations in flood risk management practice. There will be considered all aspects of flood risk and will cover the causes of floods, their impacts on people, property and the environment, and portfolios of risk management measures. FLOODrisk 2012 is also supported by the Flood Risk Management Research Consortium.

More information: <http://www.floodrisk2012.net>

7. Geoheritage

Events:

Contact forum: Geoheritage, Geoconservation & Geotourism, Brussels, 15 November 2012.

Coorganised by the National Committee of geological sciences (CNSG) and the Royal Belgium Academy for Sciences and Art, this contact forum aims at informing decision makers on the need of improving the current situation of geoheritage protection in Belgium. You can register for this event [here](#) until **31 October 2012**.

8. Education

Events:

Geoscience Education Academy, Geological Society of London, UK, 19-24 October 2012.

This event supported by BP, will offer UK teachers an opportunity to understand how to teach geoscience if it is not their principal subject. The GEA is free to attend with all travel/accommodation included and reimbursed.

More information: <http://www.geolsoc.org.uk>

9. Jobs and Training

Jobs:

Job title: R&D Professional 'Earth Sciences'

Company: VITO

Place: Boeretang, Flanders

More information: <http://wwwb.vito.be>

Job title: [Exploration Manager, West Africa](#)

Employer: The HRS Group Pty Ltd

Requirements:

A degree in geology (or equivalent), with a minimum of ten years experience in the mineral exploration business – with some experience at a managerial level;

A strong technical background - ideally with experience in early-stage gold exploration and drill-definition, and a "hands-on" attitude towards fieldwork;

A previous role in Africa is preferred, though is not essential;

Proficiency in French language, both spoken and written.

Place: Abidjan Cote d'Ivoire, either residential or with a 6:1 FIFO roster to and from home base

Contact: Helen Carr by email: hcarr@hrsgroup.biz

For more information on jobs and training possibilities please visit the [EFG website](#).

You will find there an updated list of job vacancy platforms all over Europe.

EFG Office, Rue Jenner 13, B-1000 Brussels www.eurogeologists.eu

ZE ŽIVOTA UGA

Zpráva o činnosti UGA 2009 - 2012

Zápis z jednání

Zprávy o činnosti Unie geologických asociací

Zpráva o činnosti Unie geologických asociací za období 2009 - 2012

UNII GEOLOGICKÝCH ASOCIACÍ (UGA) byla založena v roce 1999 jako občanské sdružení spojující všechny geologické asociace v České republice, tj. Českou asociaci hydrogeologů - ČAH, Českou asociaci inženýrských geologů - ČAIG, Českou asociaci geofyziků - ČAAG a Českou asociaci ložiskových geologů - ČALG. Sídlo sdružení je v budově ČVÚT, Thákurova 7, Praha 6, 166 29.

Činnost v letech 2009 - 2012 v rámci České republiky

Hlavním úspěchem uplynulého období bylo spuštění nových webových stránek a udržení vydávání společného Zpravodaje UGA, který nahradil periodika jednotlivých asociací. Zpravodaj vychází od roku 2011 pouze elektronicky vždy na jaře a na podzim a je zasílán e-mailem všem členům asociací sdružených v UGA. Ve Zpravodaji jsou kromě úvodníku rubriky o legislativě, činnostech EFG, UGA a jednotlivých asociací a ostatní zprávy, kde jsou především pozvánky na semináře a konference, recenze nových knih, jubilea a nekrology. Součástí Zpravodaje bývají i odborné články o činnosti členů nebo o zajímavých exkurzích, případně obecné poznatky z geologických věd.

Na začátku roku 2012 byl i přes ubezpečení ministra životního prostředí Mgr. Tomáše Chalupy, že dojde k řádné konzultaci s odbornou veřejností, proveden jednostranný krok, kdy došlo ke sloučení České geologické služby a České geologické služby-Geofondu. Tento akt velmi zneklidnil odbornou geologickou veřejnost vzhledem k tomu, že oprávnění geologové jsou ze zákona povinni odevzdávat výsledky své práce právě do této organizace, která však přestala být organizační složkou státu a tedy plně financovaným státním subjektem, ale je státní příspěvkovou organizací, který se musí všemožně snažit vydělávat na svoji existenci.

Dne 9. 12. 2009 se uskutečnila řádná Valná hromada UGA, na které byly předneseny zprávy o činnosti, zpráva o hospodaření a zpráva dozorčí rady. Valná hromada schválila účetní závěrky za předchozí roky a výše uvedené dokumenty. Poté byli hlasováním zvoleni noví členové představenstva a dozorčí rady na další tři roky. V představenstvu UGA jsou nadále RNDr. Jaroslav Bárta, CSc. za ČAAG, RNDr. Jiří Čížek za ČAH, RNDr. Josef V. Datel za ČAH, RNDr. Miroslav Raus za ČALG a RNDr. Jan Schröfel za ČAIG. Předsedou UGA byl opět zvolen RNDr. Jan Schröfel z ČAIG a místopředsedou a hospodářem RNDr. Jiří Čížek z ČAH. Do dozorčí rady UGA byli zvoleni RNDr. Tomáš Charvát za ČAH, RNDr. Dušan Dostál za ČAAG a Ing. Anna Horáková za ČALG. Jejím předsedou byl potom zvolen RNDr. Tomáš Charvát.

Valná hromada schválila účetní uzávěrky za roky 2003, 2004, 2005 s tím, že stav finančních prostředků na účtu UGA vykazoval ke konci listopadu 2009 kladný zůstatek ve výši 36453,16 Kč, ke dni 31. 8. 2012 jen 3841,24 Kč. Zároveň byla schválena výše členských příspěvků jednotlivých asociací pro roky 2009 – 2012 ve výši 15000,- Kč pro ČAH a ČAIG a 5000,- Kč pro ČAAG a ČALG.

Finanční zdroje UGA se podařilo prozatím stabilizovat díky celkem včasnému placení členských příspěvků jednotlivých asociací a proplacení zpráv a studií zpracovaných vedením UGA pro geologický odbor MŽP ČR.

Zahraníční aktivity UGA

Na počátku roku 2002 byla Unie geologických asociací přijata do Evropské federace geologů. V letech 2009 a 2010 se RNDr. Jan Schröfel zúčastnil pravidelného zasedání Evropské federace geologů. V posledních dvou letech však vzhledem k omezeným finančním prostředkům nebylo možné se těchto jednání zúčastnit. Na všech těchto zasedáních se diskutovalo o zviditelnění geologů v rámci EU a zlepšení pozice EFG v Evropské unii. Tento cíl se pouze částečně podařilo dosáhnout otevřením kanceláře EFG přímo v Bruselu. Dále se postupně prosazuje titul EuroGeolog v jednotlivých členských zemích EU.

Další podrobnosti o aktivitách UGA a EFG se zájemci mohou dozvědět na webových stránkách www.uga.cz a www.eurogeologists.de.

Zpracoval: RNDr. Jiří Čížek

Praha, 1. 10. 2012

Zápis z jednání UGA v OPV Praha dne 10. 9. 2012

Přítomni:	za ČAAG	D. Dostál
	za ČAH	J. Čížek, J. Datel
	za ČAIG	J. Schröfel, A. Abramčuková
	za ČALG	omluveni

Kontrola úkolů z minulého zápisu a závěry z jednání:

- Zpravodaj UGA č. 13/2012 byl rozeslán elektronicky v březnu 2012 dle dispozic jednotlivých asociací.
- Opětovné upozornění na nové webové stránky UGA, které je nutné aktualizovat a postupně na nich uveřejňovat Zpravodaje UGA, podobně jako na webových stránkách asociací.

• Příprava Zpravodaje UGA 14/2012:

Struktura zpravodaje bude obdobná jako v předchozích číslech:

- **Úvodník** – předloží J. Schröfel, se zaměřením na problematiku (ne)zájmu o geologické obory

- **Nová nebo změněná legislativa a normy** – ČAH – Informace o ČSN Jímací zářezy, ČAIG – Komentáře k ČSN.
 - **Zpráva o činnosti EFG** – zajistí J. Schröfel
 - **Zprávu o činnosti UGA** – zajistí J. Čížek
 - **Zprávu o činnosti asociací** – zápisy z jednání valných hromad, výborů a rad - zajistí každá asociace, za ČAH zajistí J. Datel – valná hromada + usnesení + článek o kongresu IAH v Kanadě a na Slovensku, příprava kongresu ČAH a ČAIG v roce 2014, za ČAIG zajistí J. Schröfel - činnost ČAIG – konference Ústí n.L. + Geotechnické dny + aplikace Eurokódu, ČAAG – činnost ČAAG – EGRSE + semináře, ČALG - zprávy z Rady ČALG. Každá asociace znovu prověří dostupnost elektronického Zpravodaje tak, aby aktuální číslo bylo dostupné pouze pro platící členy (starší čísla mohou být dostupná pro všechny uživatele Internetu)! Případné vtištění a rozeslání Zpravodaje členům, kteří nemají přístup na Internet si zajistí každá asociace ve své režii. Upozornit na placení příspěvků do jednotlivých asociací (číslo účtu, částka, jaký variabilní symbol).
 - **Odborné články** – ČALG - možná článek o geologickém kongresu v Austrálii či o těžbě plynů z břidlic, případně odborné články od ČAH, ČAAG nebo ČAIG + p. Polák – odborná perlička.
 - **Přehled seminářů, konferencí, apod.** na podzim 2012 a jaro 2013 – zajistí každá asociace – mj. začlenit akce NM, ČGS a Klubu Barrande Pospíšil – informace z konferencí
 - **Novinky** z oblasti literatury – Geomorfologie, Atlas hornin Slovenské republiky, Hydrogeologie – skripta ČVUT, populárně naučné knihy apod...
 - **Různé** – přehled webových stránek – zajímavých odkazů!
 - **Nekrology** (P. Hoppe), inzerce, aj. - zajistí každá asociace
- **Úprava příspěvků:** MS Word, MS Excel, písmo Times New Roman velikost 12, uspořádání do bloku, řádkování 1,5, obrázky vkládat ve formátu jpg – do 2 MB, nestránkovat, ani jinak neformátovat, ani nekládat obsažné soubory typu bmp, pdf apod.!
 - Celkový rozsah bude max. 80 stran velikosti A4 ve formátu pdf!
 - Tyto příspěvky je nutno poslat **nejpozději do 5.10.2012** na adresy: cizek.j@opv.cz, milos.horacek@rwe.cz, jabramcuk@gmail.com (velikost schránky nelimitována).
 - Další schůzka UGA bude v únoru 2013.

Zapsal: J. Čížek

ZE ŽIVOTA ASOCIACÍ

ČAH

ČAH

ČAIG

čaig

ČAAG

ČALG

× ČALG ×

Ze života asociací

Česká asociace hydrogeologů (ČAH)

Albertov 6, 128 43 Praha 2

e-mail: jvdatel@gmail.com

<http://www.cah-uga.cz>

1952

2012

Katedra hydrogeologie a inženýrské geologie
a

Katedra užité geofyziky

Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze

se letos dožívají krásných 60 let

pod společnou střechou

Ústavu hydrogeologie, inženýrské geologie a užité geofyziky

Přijďte s námi oslavit a zavzpomínat !

Velká geologická posluchárna

pátek 23.11.2012, od 15:00

Program:

1. Privítání ředitelem ústavu T. Fischerem
2. Slovo pamětníků: J. Kněz a J. Pašek
3. Setkání účastníků v přilehlých prostorách s občerstvením

-- Vstup zdarma --

Těšíme se na Vás

R.S.V.P.

Použijte prosím tento odkaz <http://doodle.com/n7ms5a3kyenn529r>
pro potvrzení své účasti, případně osobně či poštou na adrese sekretariátu
Ústavu HGIGUG PŘF UK (Albertov 6, 12843 Praha 2). Vaši odpověď
očekáváme nejpozději do 16. 11. 2012.

Valná hromada České asociace hydrogeologů

Praha, 10.10.2012

Místo konání: Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i., Podbabská 2582/30, 160 00 Praha 6, kinosál 4. patro

Zápis

Počet přítomných členů ČAH celkem: 30 (viz prezenční listina). Valná hromada byla zahájena v 15,00 hod. po 20 min. odročení dle článku 4.5. stanov. Řídící jednání valné hromady: stávající předseda ČAH Josef Datel, který zahájil jednání VH konstatováním, že z celkového aktuálního počtu řádných členů 214 se VH účastní 30 členů.

Valné hromadě je přítomna a notářský zápis pořídila: Mgr. Alexandra Červová, trvalý zástupce notářky Mgr. Jany Večerníkové.

Po seznámení s návrhem programu VH byli přítomní vyzváni k dalším návrhům do programu. Žádné návrhy nebyly předneseny. Poté bylo hlasováno o celém programu VH. Výsledky volby (ve tvaru pro-proti-zdržel se-nepřítomní) **28-0-0-2**.

Řídící jednání poté zahájil volby nového vedení. Konstatoval, že dle článku 4.9. stanov roli revizní komise plní revizor, který bude také nově zvolen. Hlasování bude tajné, každý řádný člen má právo odevzdat jeden hlasovací lístek. Poté vyzval přítomné k návrhům dalších kandidátů do výkonné rady a na místo revizora. Z auditoria nezazněly žádné další návrhy na doplnění kandidátky:

Pan RNDr. Josef Datel informoval přítomné, že dalším bodem programu valné hromady jsou zprávy o činnosti České asociace hydrogeologů, o hospodaření, o stavu členské základny, o aktivitách Unie geologických asociací a revizní zpráva.

- zpráva o činnosti a hospodaření ČAH – přednesl J. Datel
- zpráva o stavu členské základny – přednesl T. Charvát
- zpráva o činnosti UGA – přednesl J. Čížek
- zpráva revizora ČAH – přednesl Z. Pištora

Valná hromada vzala na vědomí přednesené zprávy.

Volební komise poté seznámila valnou hromadu s výsledky voleb. Valná hromada bere na vědomí výsledky voleb nového vedení. Celkem bylo odevzdáno 30 platných hlasovacích lístků a 0 neplatných. Jednotliví kandidáti obdrželi následující počet hlasů oznámených volební komisí:

– pan Jiří Čížek – získal 29 hlasů,	– paní Nad'a Rapantová – získala 29 hlasů,
– pan Josef Datel – získal 29 hlasů,	
– pan Vladimír Ekert – získal 24 hlasy,	– pan Svatopluk Šeda – získal 27 hlasů,
– pan Tomáš Charvát – získal 26 hlasů,	– paní Eliška Škařupová – získala 22 hlasy,
– paní Renáta Kadlecová – získala 23 hlasy,	– pan Květoslav Vlk – získal 23 hlasy
– pan Jiří Kubricht – získal 24 hlasy,	– pan Petr Kohout - získal 1 hlas
– paní Jitka Novotná – získala 25 hlasů,	

Členy výkonné rady ČAH se stává 11 navržených kandidátů s nadpolovičním počtem obdržených hlasů.

Valná hromada bere na vědomí výsledky volby revizora s následujícím počtem obdržených hlasů oznámených volební komisí:

- Zdeněk Pištora – získal 28 hlasů. Revizorem ČAH se tak stává Zdeněk Pištora.

Dalším bodem programu měla být úprava Stanov ČAH, pokud by někdo takový návrh vznesl, ale nikdo nevznesl žádný návrh změn stanov.

V bodu projednání stížností a podnětů byla projednána stížnost advokátní kanceláře Juráš na člena Z. Vacka. J.Datel krátce přítomné seznámil s případem a poté předal slovo Nadě Rapantové, která přečetla návrh výkonné rady na usnesení valné hromady k této stížnosti.

Následovala diskuse, v níž zaznělo několik návrhů pozměňujících návrh usnesení. Paní Renáta Kadlecová navrhla, aby přednesené usnesení ke stížnosti na pana Ing. Zdeňka Vacka bylo doplněno o tuto větu: „Valná hromada doporučuje, aby projednávanou problematiku posoudila Česká geologická služba jako soudně znalecká organizace“. Tento návrh nebyl přítomnými členy obecně přijat, a proto o něm nebylo ani hlasováno. Pan RNDr. Petr Čížek navrhl, aby přednesené usnesení ke stížnosti na pana Ing. Zdeňka Vacka bylo doplněno o tuto větu: „Valná hromada ČAH neshledala odborné ani etické pochybení ing. Zdeňka Vacka a plně se staví za jeho odbornou způsobilost v oboru hydrogeologie.“. Tento návrh byl přítomnými členy obecně přijat, a proto o něm bylo hlasováno jako součástí celkového usnesení.

Výsledky volby o celém usnesení (ve tvaru pro-proti-zdržel se-nepřítomní) **29-0-0-1**. Valná hromada ukládá nově zvolené výkonné radě toto stanovisko zaslat stěžovateli.

Valná hromada pokračovala bodem Diskuse, ve které vystoupili především následující členové:

- L. Bíža připomněl, že je nutné v případech sporů znát i stanovisko organizace, která využívá vodní zdroj
- R. Kadlecová připomněla, že ČAH má v případech sporů řešit především případné pochybení členů, nikoli, kdo je v právu, protože na to nemá kapacity
- P. Čížek podal námět na prošetření kauz geologickým odborem MŽP
- J. Žák namítl, že u ochranných pásem vodních zdrojů by měla mít přednost ochrana vodního zdroje, která je ve veřejném zájmu, nikoli zájmy politické nebo ekonomické
- P. Kohout navrhl užší spolupráci ČAH s orgány státní správy a samosprávy a také lepší spolupráci při tvorbě norem
- L. Soukup navrhl přeměnu ČAH v komoru, což se ale dlouhodobě nedaří
- S. Šeda připomněl, že za poslední období se podařilo dostat hydrogeologické zájmy do několika právních prepisů.

Poté byla valná hromada ukončena, v 17,16 hod.

Bezprostředně poté se sešla nově zvolená výkonná rada na své ustavující schůzi a své členy pověřila nezbytnými funkcemi takto:

Předseda ČAH: **Josef Datel**, první místopředseda ČAH: **Nad'a Rapantová**, místopředseda ČAH a zástupce v UGA: **Jiří Čížek**, tajemník ČAH: **Tomáš Charvát**

Uvedení byli zvoleni veřejným hlasováním členů výkonné rady, jednomyslně, tzn. 11 hlasy.

Ustavující schůze výkonné rady byla ukončena v 17,45 hod.

Zapsal: J. Čížek

Zpráva o činnosti České asociace hydrogeologů za období 2009-2012 pro valnou hromadu ČAH, Praha, 10.10.2012

Josef Datel

Po 3 letech se opět setkáváme na Valné hromadě České asociace hydrogeologů. Uplynulé 3 roky bychom mohli charakterizovat jako období ustálených poměrů, kdy neprobíhaly žádné velké akce, neobjevila se ani významná nová legislativa ani nedošlo k žádným dalším velkým změnám v oboru. Proto mi dovolu, abych tuto zprávu pojal stručněji než bývá zvykem a rovnou přešel k hodnocení uplynulého období.

Legislativní činnost, spolupráce se státními orgány

Legislativní činnost se v uplynulém období zaměřila na připomínkování a spolupráci na některých podzákonných předpisech a oborových normách (např. Názvosloví v hydrologii a hydrogeologii, Jímání podzemních vod, metodika MŽP na prokazování splnění sanačních limitů apod.).

V únoru tohoto roku se díky kolegovi Svatoplukovi Šedovi, který se právními aspekty našeho oboru dlouhodobě zabývá, uskutečnil důležitý seminář Hydrogeologie a právo, který proběhl ve dvou bžích v Praze a Ostravě za značného zájmu odborné veřejnosti. V uvedené aktivitě odborných seminářů proto hodláme pokračovat i v příštím roce.

Osvědčení odborné způsobilosti

ČAH se podílí na vydávání osvědčení odborné způsobilosti pro geologické práce prostřednictvím odborných garantů, kteří pocházejí z řad členů ČAH a jsou vedením ČAH navrhováni. V posledních letech je situace ustálená, protože osvědčení vydávaná na dobu neurčitou dostala většina kolegů, kteří o ně měli zájem. Nových osvědčení je tak výrazně méně a omezují se prakticky jen na mladé kolegy vstupující do podnikatelské praxe a kolegy rozšiřující si obor činnosti z jiného geologického oboru.

Informační služby

ČAH informuje své členy o svých aktivitách prostřednictvím Zpravodaje UGA, který naradil dřívější Zpravodaj ČAH. V hodnoceném období došlo k významné změně, kdy od roku 2011 ze Zpravodaj vydáván a distribuován výhradně v elektronické formě. Tato změna byla vyvolána především snahou o úsporu finančních prostředků (většina zdrojů získaných členskými příspěvky šla na tisk a rozesílání zpravodaje). Zpravodaj vychází 2x ročně a zajišťuje základní informovanost našich členů. Někteří jednotlivci, kteří nemají e-mail, mohou požádat, abychom jim zpravodaj vytiskli a zaslali klasicky poštou. Je provozována i webová stránka ČAH na adrese www.cah-uga.cz, která prošla modernizací, nové webové stránky fungují i na jiné doméně, stará doména www.cah.cz byla odprodána. Na stránkách ČAH jsou k dispozici i všechna stará čísla zpravodaje UGA.

Vyřizování podnětů a stížností

Česká asociace hydrogeologů se postupně dostává do povědomí správních úřadů a z toho pramení mírně narůstající množství různých stížností a podnětů, které se na ČAH obrací. Jde o různé stížnosti na kvalitu provedených prací, na nesprávnost závěrů hydrogeologických posouzení, na rozpory v posudcích zpracovaných v rámci jedné kauzy na objednávku různých

stran sporu apod. Ročně se řeší zhruba 5-10 takovýchto podnětů. ČAH nemá možnosti podrobně ověřovat provedené práce a opravovat či korigovat jejich závěry a výsledky. Na to výkonná rada nemá kapacitu a ani jí to nepřísluší. V rámci péče o úroveň našeho oboru se ale vyjadřujeme k otázce, jak kvalitně jsou předložené zprávy, posudky a průzkumy zpracovány a provedeny, zda v nich nedošlo k odbornému pochybení nebo k opomenutí některých důležitých prací, informací nebo zjištění. Součástí našeho posuzování je i dodržování etického kodexu EFG, který je k dispozici na stránkách ČAH a jímž jsou naši členové vázáni. V některých případech vznikla potřeba se za naše členy postavit a podle našich možností hájit odborné závěry, ke kterým došli a které prosazují. Jeden z takových případů bude na pořadu jednání v jednom z dalších bodů.

Bohužel občas zjišťujeme i opačné případy, kdy hydrogeolog zpracovává posudek z lokality, kterou vůbec nikdy nenavštívil, nebo posudek, z jehož závěrů na sto hony číší, že byl zpracován tzv. „na objednávku“ bez ohledu na objektivní zhodnocení situace, nebo stav, kdy hydrogeolog dodatečně pokrývá načerno provedený vrt dodatečně zpracovávaným projektem a závěrečnou zprávou a nastavuje tak dobrovolně krk, protože nemůže tušit, v jakých parametrech a kvalitě ten vrt byl skutečně vybudován.

Probíhající spolupráce a sjednocovací snahy na národní a mezinárodní úrovni

Česká asociace hydrogeologů je aktivním členem Unie geologických asociací, Jiří Čížek působí ve funkci místopředsedy, a další dva členové vedení ČAH jsou členy správní rady UGA. Úzce spolupracuje s Českým komitétem IAH (International Association of Hydrogeologists) a probíhají jednání o dalším sblížení činností obou organizací (současný předseda ČAH je současně i zmocněncem ČK IAH pro sblížování obou organizací), dále udržuje styky se Slovenskou asociací hydrogeológov (SAH). Činnost ČAH by nebyla myslitelná bez úzké spolupráce s dvěma předními HG vysokoškolskými pracovišti (UK v Praze a VŠB-TU v Ostravě), které poskytují pro její činnost potřebné prostorové zázemí, nestrannost a odbornou záštitu.

Čas od času se zamýšlíme nad úlohou Unie geologických asociací a jejím členstvím v Evropské federaci geologů EFG. Česká asociace hydrogeologů je z hlediska počtu svých členů nejsilnějším členem UGA, z čehož vyplývá i největší odpovědnost za činnost Unie, ale zároveň to umožňuje velmi výrazně ovlivňovat aktivity a celkové směřování UGA. Byli bychom rádi, kdyby došlo časem k přeměně UGA v regulérní organizaci typu profesní komory včetně všech úkolů, které taková organizace má plnit. Z vnějšího pohledu je nejviditelnější aktivitou UGA vydávání společného Zpravodaje UGA, který nahradil zpravodaje jednotlivých asociací, a pak i aktivity spojené s členstvím v EFG. Společný zpravodaj je aktivita zvyšující vzájemnou informovanost v oborech aplikované geologie, proto pokud vím, je tato aktivita hodnocena pozitivně a bude se v ní pokračovat, od roku 2011 ale již pouze na elektronické bázi.

Za desetileté období činnosti UGA se jednoznačně ukazuje, že její založení byl krok správný. Jednotlivé asociace jsou schopny a ochotny vzájemné spolupráce a UGA se postupně prosazuje jako hlavní partner jednání se státními orgány, především v legislativních a dalších zásadních otázkách ovlivňujících celou geologickou obec. Otázka, která by ale měla být řešena vážným způsobem, je ale spíše to, co přináší Unii a potažmo ČAH členství UGA v Evropské federaci geologů. Tyto hlasy se ozývají čím dál častěji a měl by se jim věnovat potřebný prostor.

Úkoly do budoucna

Dnes budeme volit nové vedení naší asociace. Rád bych této příležitosti využil pro rozšíření členů výkonné rady, aby rada získala širší odborné, regionální i administrativní možnosti a zlepšilo se tak fungování vedení asociace v období mezi valnými hromadami.

Na rok 2014 je připravován národní hydrogeologický kongres, předběžně do Liberce. Jednáme s českou asociací inženýrských geologů, kteří mají velký zájem společně uskutečnit i jejich IG konferenci, podobně jako v Ostravě 2009. V rámci kongresu proběhne další valná hromada, takže funkční období dnes zvolené výkonné rady a revizora bude v tomto případě jen dvouleté.

Za jeden z hlavních problémů, který by nové vedení asociace mělo řešit, je přetrvávající a možná i rostoucí pasivita našich členů, a neochota mladších kolegů stávat se členy ČAH. Tento fakt je jistě způsoben mnoha okolnostmi, z nichž mnohé nejsme schopni ovlivnit. Co ale ovlivnit můžeme, je to, abychom byli více vidět. V tomto smyslu většina práce, kterou se ČAH zatím zabývá, je spíše neviditelná – připomínkování předpisů, jednání na státní správě, vyřizování stížností apod., i když stojí zainteresované osoby hodně času a energie.

Viditelných aktivit mnoho nemáme – jednou za 4 roky kongres, jednou za rok legislativně-technický seminář, zpravodaje UGA byly dříve rozesílány i na mnohé úřady a instituce, což s přechodem na elektronickou verzi skončilo. Domnívám se, že pro další rozvoj asociace je nezbytné se mnohem výrazněji zviditelňovat, a to jak mezi odbornou veřejností, tak v obecné poloze v rámci popularizace oboru. Bude nezbytné pokračovat v osvětě mezi úřady státní správy – pokračování v různých seminářích, možná vydat letáky ke způsobu řešení nejtýpističtějších situací či sporů apod. Bylo by také dobré hledat možnost, jak Zpravodaj UGA v elektronické podobě dostat až k příslušným úředníkům.

Nedaří se nám zakládat regionální pobočky. Při zpracování této zprávy mě napadlo, zda se v příštím období nepokusit aspoň o aktivitu občasných regionálních setkávání našich členů, což by se mohlo vhodně zkombinovat s výjezdními zasedáními výkonné rady, jejíž regionální rozkročení bude snad po dnešních volbách výraznější větší než doposud. Tyto menší regionální akce by mohly být i vhodným fórem k oslovení místních renomovaných kolegů, případně i přizvat lokální (krajské a místní úředníky), protože na těchto užších akcích by se diskuse mohla vést mnohem konkrétněji než na seminářích celostátního dosahu.

Přál bych si, abychom společnými silami všichni směřovali k zvyšování odborné úrovně oboru, k všeobecnému dodržování etických zásad a tím ke zvyšování prestiže a vážnosti celého oboru.

Děkuji za pozornost.

Praha, 10.10.2012

Josef Datel, předseda ČAH

Pozvánka na 58. přednášku s geologickou tematikou
ODKRÝVÁNÍ TAJEMSTVÍ HRANICKÉ PROPASTI

David Čani
(ZO ČSS 7-02 Hranický kras)

která se uskuteční v úterý 16. října 2012 od 16:00
v Geologickém pavilonu v areálu Vysoké školy báňské – TU Ostrava
informace sledujte na: <http://geologie.vsb.cz/loziska> v sekci Události

VŠB - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
HORNIČKO - GEOLOGICKÁ FAKULTA INSTITUT GEOLOGICKÉHO INŽENÝRSTVÍ
17. listopadu 15, 708 33 Ostrava – Poruba

ČESKÁ GEOLOGICKÁ SPOLEČNOST pobočka Ostrava

Vážení přátelé,

dovolujeme si Vás pozvat na další cyklus přednášek s geologickou tematikou pro pořádaných naším institutem a Českou geologickou společností, pobočkou Ostrava (pravidelně v úterky od 16:00 na Geologickém pavilonu prof. F. Pošepného v areálu VŠB-TU v Ostravě). V „podzimní“ části jsou nachystána tato témata:

6. listopad **Shale gas – možnosti výzkumu a přínos pro Českou republiku**

(Mgr. Milan Geršl, Ph.D. & Mgr. Eva Geršlová, Ph.D.)

11. prosinec **Zkušenosti s řešením problematiky svahových pohybů v posledních 50ti letech**

(Ing. Stanislav Novosad, CSc.)

15. leden 13 **Víno a geologie: je mineralita vína vázaná na podloží jen romantické přání?**

(Ing. Stanislav Benada, Ph.D.)

Další informace sledujte na <http://geologie.vsb.cz/loziska> v sekci Události.

Těšíme se na Vaší účast!

39. kongres IAH, Niagara Falls, Kanada

Mezinárodní hydrogeologický kongres pořádaný pravidelně Mezinárodní asociací hydrogeologů IAH se v tomto roce konal v Kanadě, v provincii Ontario, ve špičkové lokalitě ve městě Niagara Falls v těsné blízkosti známých Niagarských vodopádů, ve dnech 16.-21.9.2012.

Hlavním tématem kongresu bylo „Confronting Global Change“. Zúčastnilo se ho více než téměř 1000 delegátů z celého světa, z České republiky byli jen dva zástupci. Pozvání na kongres přijali klíčoví světoví odborníci z oboru hydrogeologie, laureáti ocenění Kanadského výboru IAH a geologické společnosti (ceny M. King Hubberta a O.E.Meinzera, které byly na kongresu uděleny) Dr. Jozef Toth, Dr. Frank Schwartz, Dr. John Cherry a Dr. Allan Freeze. Jedná se celosvětově nejvýznamnější událost v oboru hydrogeologie, celkem bylo na kongresu několik set příspěvků členěných do 7 sekcí (viz dále).

Kromě základního programu se uskutečnila celá řada doprovodných akcí a kurzů, které probíhaly před, během i po kongresu (např. kurz 3D geologického modelování, hydrologické a hydrogeologické terénní metody, interpretace hydrodynamických zkoušek, vrtné technologie pro hydrogeologické vrty, hodnocení infiltrace do podzemních vod, komerční prezentace firem, prodej odborné literatury za kongresové slevy).

Základní program kongresu tvořilo 7 odborných sekcí, které byly dále členěny:

1. Energy and Climate

- Groundwater and Climate Change: Linkages and Adaptation
- Geothermal Energy
- Hydrogeological Issues Surrounding Shale Oil and Gas
- Hydrogeological Issues Related to Oil Sands
- Carbon Sequestration

2. Karst Hydrogeology

- Karst Aquifers, Environmental Problems and Global Change
- Characterization and Management of Karst Aquifers
- Modeling Karst Aquifer Systems
- Topics in General Karst Hydrogeology
- Artificial Tracers and Environmental Isotopes to Understand and Quantify Water Flow-paths and Pollutant Transport in Karst Aquifers

3. Groundwater-Surface Water Interactions

- Groundwater-surface Water Interactions and Ecohydrology
- Vadose zone processes

4. Groundwater Management- Technical

- Groundwater Recharge: Advances in understanding recharge processes, characterizing spatial/temporal variability, and techniques for managed aquifer recharge
- Hydrogeophysics
- The Role of Aquitards in Aquifer Protection
- Frontiers in Numerical Modelling
- Transboundary Aquifer Systems of the Americas
- Cold Regions Hydrogeology
- Hydrogeologic Characterization of Fractured Rock Settings

- **Three-Dimensional Geologic/Hydrogeologic Mapping**
 - **Regional Groundwater Flow Systems: Theory and Application**
 - **Urban Hydrogeology Issues**
 - **Development and Application of Conceptual Models in Numerical Modelling**
- 5. Groundwater Management - Policy and Governance**
- **Groundwater and Development: Towards the Effective Integration of Hydrogeology in 'Water and Sanitation' Projects**
 - **Lessons Learned from Groundwater Work Abroad**
 - **Groundwater Sustainability: Locally to Globally**
 - **Groundwater Quality and Policies for Groundwater Protection**
 - **Groundwater for Decision Makers**
- 6. Groundwater Quality**
- **Nutrients in Groundwater**
 - **Nuclear Waste Management**
 - **New Developments in Soil and Groundwater Remediation**
 - **NAPL Source Zones: Flow and Mass Transfer**
 - **Fate of Nanoparticles and Colloids in the Environment**
 - **Groundwater Tracers/Isotopes**
 - **Contaminant Hydrogeology**
- 7. General Hydrogeology**
- **Education and Core Competencies for Professional Hydrogeologists**
 - **Book on Groundwater Resources in Canada**
 - **Young Scientists: Showcasing Research of Early Career Hydrogeologists (Posters Only)**
 - **Data Management and Analysis**

Součástí kongresu byly i terénní exkurze na různá témata, osobně jsem se zúčastnil seznámení s problematikou glaciální geologie a hydrogeologie, která je pro Kanadu typická.

Po skončení kongresového jednání následoval 3postkongresový program, 3,5 denní terénní kurs na téma „Problems of Karst Hydrogeology, Conservation and Economic Development on the Niagara Escarpment, Ontario“. Vedoucími kursu byli Derek Ford, Steve Worthington, Darryl Cowell, a Marcus Buck.

Účast byla velmi přínosná, přes vysoké náklady na účast jde o jedinečnou příležitost, jak si v kostce zmapovat stav hydrogeologie ve světě, jak rychle shlédnout řešená témata, jak jednoduše navázat množství kontaktů a dozvědět se plno dalších zajímavých věcí. Účast na takovýchto světových akcích mohu proto jen doporučit aspoň občas každému, kdo chce mít určitý rozhled po oboru i z mezinárodního měřítka.

Další již 40. kongres IAH se uskuteční příští rok v Perthu v Austrálii ve dnech 15.-20.9.2013, blíže viz <http://www.iahcongress2013.org>.

Josef V. Datel

16. slovenská hydrogeologická konference

Bardejovské Kúpele 2.-5.10.2012

Slovenští kolegové se pod hlavičkou Slovenské asociace hydrogeologů sešli na pravidelné celoslovenské hydrogeologické konferenci, v pořadí už 16., v pěkném a klidném prostředí východoslovenských lázní Bardejovské Kúpele.

Jednání se účastnilo asi 120 hydrogeologů a dalších kolegů z příbuzných oborů, vesměs ze Slovenska. Z ČR jsem zaznamenal asi 5 účastníků, jednotlivci byli i z Polska. Z jednání byl vydán sborník abstraktů a exkurzní průvodce.

Jednání bylo velmi bohaté, celkem bylo připraveno 35 ústních příspěvků a 16 posterů v několika sekcích, které jsou zřejmé z přiloženého programu konference. Poměrně dost příspěvků se týkalo kontaminační problematiky, tradičně byla silně zastoupena oblast termálních vod a geotermální energie, několik příspěvků se týkalo důlních vod, minerálních vod, dopadu klimatických změn a zásobování vodou. Zájemci o některé příspěvky či kontakty na slovenské kolegy se mohou ozvat mně, příslušné informace rád poskytnu.

Součástí programu bylo i tradiční udělování medailí SAH 7 hydrogeologům za celoživotní práci u příležitosti jejich jubilejů, prohlídka lázní Bardejovské Kúpele včetně technického zázemí a na závěr konference proběhla jednodenní exkurze do okolí lázní a do přilehlé oblasti Polska, kde se nacházejí také významné lokality lázní a jímání balených vod. Zajímavá byla i lokalita s výskytem mofet.

V rámci konference proběhla i jednání mezi ČAH a SAH o další spolupráci. Byla dohodnuta koordinace ohledně termínů konferencí, vzájemné zvaní na konference a všestranné informování o důležitých aspektech činnosti obou asociací.

Další slovenská konference se uskuteční opět za 2 roky, pravděpodobně v lázních Nimnica na severozápadním Slovensku, pro potenciální české účastníky tedy ve výrazně dostupnějším místě než je Bardejov, snad tedy přijede českých účastníků více. Slovenští pořadatelé nás velmi srdečně uvítali a jak zdůraznili, byli by rádi za větší počet hostů z naší republiky. Mohu potvrdit, že mnohé příspěvky byly velmi zajímavé i z obecného hlediska, a účast byla pro mě osobně velmi přínosná.

J.V.Datel

ODBORNÝ PROGRAM 16. SLOVENSKEJ HYDROGEOLOGICKEJ KONFERENCIE

„Aktuálne hydrogeologické problémy regiónov Slovenska“

3. 10. 2012

09,00 – 09,20 Úvodné prihovory, otvorenie konferencie

SEKCIA I MINERÁLNE VODY (predsedajúci: J. Božíková, D. Marcin)

- 09,20 – 09,40 **Božíková, J., Vandrová, G., Štefanka, K.:** Súhrn poznatkov o hydrogeologickej štruktúre prírodných liečivých vôd v Bardejovských kúpeľoch.
- 09,40 – 10,00 **Marcin, D., Panák, D., Vandrová, G., Štefanka, J.:** Zdroje minerálnej vody v Bardejovských kúpeľoch a stabilita ich chemického zloženia.
- 10,00 – 10,20 **Hanzel, V., Kullman, E., Vrana, K.:** Súčasné poznatky o termálnych vodách v Lúčkach a v príľahlej časti Liptovskej kotliny.
- 10,20 – 10,40 **Burčová, M., Mlynarčík, M., Bajo, I., Pramuk, V., Adzimová, K.:** Revízia registrácie zdrojov minerálnych vôd vo vybraných okresoch Košického a Prešovského kraja.
- 10,40 – 11,00 **Prestávka (káva, čaj)**

SEKCIA II GEOTERMÁLNE VODY (predsedajúci: M. Fendek, A. Vranovská)

- 11,00 – 11,20 **Benková, K., Remšík, A., Marcin, D., Černák, R.:** Využívanie geotermálnych vôd na Slovensku v období 2000 – 2010.
- 11,20 – 11,40 **Fendek, M.:** Hydraulické vlastnosti kolektorov geotermálnych vôd.
- 11,40 – 12,00 **Fričovský, B., Vízi, L., Tometz, L.:** Multivariačný koncepčný model hydrogeotermálnej štruktúry Bešeňovská elevácia.
- 12,00 – 12,20 **Bodiš, D., Vranovská, A.:** Genéza anomálneho obsahu arzénu v hydrogeotermálnej štruktúre Ďurkov.
- 12,20 – 13,30 **Diskusia pri posteroch, prestávka na obed.**

SEKCIA III METÓDY HODNOTENIA PODZEMNÝCH VÔD (predsedajúci: J.V. Datel, D. Krčmář)

- 13,30 – 13,50 **Krčmář, D.:** Modelovanie interakcie povrchových a podzemných vôd.
- 13,50 – 14,10 **Datel, J. V., Kněžek, M., Pastuszek, F., Peláková, M., Kašpárek, L., Hrabánková, A.:** Specifika bilancování podzemních vod hydrogeo-logických rajonů kvartérních fluvialních sedimentů.
- 14,10 – 14,40 **Tometz, L.:** Prognóza využívania zdrojov pitnej vody pre okres Sobrance do roku 2030.
- Dugáček, D.:** Informačný systém pre hydrogeologické štúdie.
- 14,40 – 15,00 **Prezentácia firmy Ekotechnika spol. s r. o.:** Hydrogeologický monitoring – přístroje a metody používané v rámci významných projektů v ČR a SR.
- 15,00 – 15,20 **Prestávka (káva, čaj)**

- SEKCIA IV HYDROGEOLOGICKÉ PROBLÉMY NA VÝCHODNOM SLOVENSKU (predsedajúci: L. Tometz, P. Malík)**
- 15,20 – 15,40 Čelková, A., Majerčák, J.: Vplyv podzemnej vody v oblasti Medzibodrožia na zasoľovanie pôdy.
- 15,40 – 16,00 Miklánek, P., Pekárová, P., Škoda, P., Mrafková, L.: Trendy vývoja koncentrácií dusičnanov v povodí rieky Ondavy.
- 16,00 – 16,20 Patschová, A., Holubec, M., Chalupková, K.: Zdroje znečistenia podzemných vôd v Prešovskom kraji a ich manažment.
- 16,20 – 16,40 Mihalová, L.: Hodnotenie vplyvu zatopenia komplexu banských diel Bane Mária na hydrogeochemické charakteristiky banských vôd.
- 16,40 – 17,00 Diskusia k sekciám I. – IV.
- 19,00 – 23,00 **SPOLOČENSKÉ POSEDENIE SPOJENÉ S UDEĽOVANÍM MEDAILE SAH**

4. 10. 2012

- Sekcia V SÚČASNÝ STAV A PERSPEKTÍVY VYUŽÍVANIA PODZEMNÝCH VÔD (predsedajúci: P. Némethy, M. Fendeková)**
- 9,00 – 9,20 Némethy, P.: Treba zachovať ochranné pásma okolo zdrojov pitnej vody?
- 9,20 – 9,40 Kordík, J., Michalko, J., Bodiš, D., Fajčíková, K., Bottlik, F., Černák, R.: Charakteristika chemického zloženia a kvality podzemných vôd Bratislavského samosprávneho kraja z pohľadu vyhľadávania strategických zdrojov pitných vôd.
- 9,40 – 10,00 Fendeková, M., Fendek, M.: Sucho v povrchových a podzemných vodách Hornonitrianskej kotliny.
- 10,00 – 10,20 Majerčák, J., Čelková, A.: Klimatické zmeny a ich dopad na vodný režim pôd.
- 10,20 – 10,40 Bajtoš, P., Slaninka, I., Bačová, N., Michalko, J.: Obeh podzemnej vody v hydrogeologickom masíve metamorfítov paleozoika gemerika na lokalite Jahodná vo vzťahu k budúcemu možnému využívaniu U-Mo ložiska Košice I.
- 10,40 – 11,00 Prestávka (káva, čaj)

- SEKCIA VI KONTAMINÁCIA PODZEMNÝCH VÔD A SANÁCIA ZNEČISTENIA (predsedajúci: V. Jánová, K. Vrana)**
- 11,00 – 11,20 Jánová, V.: Sanácia environmentálnych záťaží – opatrenie k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných vôd.
- 11,20 – 11,40 Gálisová, M., Oslík, J., Drahoš, M.: Dosiahnuté výsledky sanačných prác na lokalite po Sovietskej armáde, Sliač-Vlkanová.
- 11,40 – 12,00 Kamas, J., Minařík, M.: Využití ISCO při sanaci v puklinovém prostředí.
- 12,00 – 12,20 Vrana, K.: Hydrogeologická predispozícia územia Slovenska pre implementáciu bezchlórových metód dezinfekcie pitnej vody z verejných vodovodných systémov – príklad BIFIPRO[®]/SILCO technológie.
- 12,20 – 12,40 Kupka, D., Cucák, V.: Nitrate, sulphate and phosphate removal from groundwater by anion exchange resins.

12,40 – 13,40 **Diskusia pri posteroch, prestávka na obed**

SEKCIA VII KONTAMINÁCIA PODZEMNÝCH VÔD (predsedajúci: A. Patschová, V. Pramuk)

13,40 – 14,00 **Kotleba, J. a kol.:** Bezpečné používanie prípravkov na ochranu rastlín.

14,00 – 14,20 **Helma, J.:** Sumarizácia niektorých výsledkov projektu „Regionálne štúdie hodnotenia dopadov environmentálnych záťaží na životné prostredie pre vybrané kraje“.

14,20 – 14,40 **Pramuk, V., Adzimová, K., Burčová, M.:** Získavanie hydrogeologických podkladov a ich kvantitatívna a kvalitatívna dostatočnosť pre hodnotenie vplyvu antropogénneho znečistenia podzemnej vody organickými látkami v horninovom prostredí s medzizrnovou priepustnosťou.

14,40 – 15,10 **Urik, J., Procházka, M., Pitrák, M.:** Využitie moderných karotážnych metód pri sanácii kontaminovaných území.

Urik, J.: Akým spôsobom prispievajú moderné karotážne postupy k riešeniu hydrogeologických problémov?

15,10 – 15,30 **Prestávka (káva, čaj)**

SEKCIA VIII HYDROGEOCHEMICKÁ CHARAKTERISTIKA POVRCHOVÝCH A PODZEMNÝCH VÔD (predsedajúci: Z. Ženišová, J. Michalko)

15,30 – 15,50 **Ondrejková, I., Patschová, A., Tlučáková, A.:** Návrh prehodnotenia zraniteľných oblastí na Slovensku.

15,50 – 16,10 **Michalko, J., Bodiš, D., Čech, P., Černák, R., Grolmusová, Z., Možiešiková, K., Pažická, A., Veis, P.:** Izotopové zloženie sulfátu vo vode Dunaja a Moravy v Bratislave.

16,10 – 16,30 **Malík, P., Michalko, J.:** Zastúpenie izotopov kyslíka v rôznych výtokových subrežimoch prameňa Vítek v Brezovských Karpatoch.

16,30 – 16,50 **Diskusia k sekciam V. – VIII.**

16,50 **Záver odbornej časti konferencie**

17,00 – 18,00 **PREHLIADKA BARDEJOVSKÝCH KÚPEĽOV**

Posterové prezentácie

Bačová, N., Slaninka, I., Kókaiová, D.: Minerálne vody Rímskej kotliny.

Bajo, I., Franko, O., Grexová, S., Mlynárik, M., Pramuk, V., Král, M., Janočko, J., Jacko, S.: Regionálne hydrotermálne hodnotenie humenského chrpta.

Drahoš, M., Kovařík, K.: Numerické modelovanie vplyvu odkrytia hladiny podzemnej vody na dekontaminačné procesy v podzemnej vode.

Fľaková, R., Ženišová, Z., Krčmář, D., Ondrejková, I.: Arzén a antimón v banských vodách v oblastiach opustených antimónových ložísk Slovenska.

Józefko, I.: Wody mineralne rejonu Muszyny.

Józefko, I.: Wodonośność utworów fliszowych w rejonie Muszyny.

Kadlecová, R., Olmer, M.: Review of groundwater resources in the Czech Republic.

Malík, P.: Odtok podzemných vôd z čiastkových povodí štruktúry Tlstej.

Patschová, A., Horvátová, Z., Chalupková, K., Šulvová, L.: Vplyv poľnohospodárskeho znečistenia na kvalitu podzemných vôd v oblasti Východoslovenskej nížiny.

Porubská, D., Fendeková, M.: Porovnanie veľkosti podzemného odtoku v malých horských povodiach Slovenska.

Gaálová, B., Seman, M., Martinka, M., Vaculík, M.: Mikrobiálny profil krasových vôd Silickej planiny.

Stojkovová, D.: Hodnotenie hydrologického sucha na lokalite v Udavskom.

Šutarová, B., Fľaková, R., Patschová, A., Ženišová, Z., Bodacz, B.: Chemické zloženie a kvalita podzemných vôd v útvare podzemných vôd SK1000600P.

Vrablíková, D.: Časové zmeny výdatnosti vybraných prameňov kryštalinika.

Ženišová, Z., Dobrovoda, D., Luptáková, A., Fľaková, R., Bodacz, B.: Zmeny chemického zloženia podzemnej vody v ľavobrežnej prierečnej zóne Dunaja na Žitnom ostrove.

Ženišová, Z., Krčmář, D., Valková, V., Fľaková, R., Bajtoš, P., Kováč, J.: Chemické zloženie a kvalita banských vôd lignitového ložiska Gbely.

5. 10. 2012

EXKURZIA

Počas exkurzie navštívime zaujímavé lokality v Poľsku a na Slovensku. Začiatok exkurzie je plánovaný na 8:00 po trase **Bardejovské Kúpele** (8:00; 0,0 km) – Bardejov – Muszynka – Tylicz – **Krynica** (8:45; 36 km; 9:45) – **Muszyna** (10:00; 10,2 km; 13:00) – Leluchów – Čirč – Plavnica – **Lubovnianske kúpele** (13:45; 25,5 km; 14,30) – Čirč – Lenartov – Tarnov – Bardejov – **Bardejovské Kúpele** (57 km; 15:30).

Česká asociace inženýrských geologů

Praha 2, Nové Město, Albertov 2038/6

e-mail: pospasil.p@fce.vutbr.cz

<http://www.caig-uga.cz>

Informace pro členy ČAIG - jak to bylo s poruchami v pavilonu B v DFN Motol

JUDr. ing. M. Ludvík, MBA:

„Z geologického průzkumu vím, že v místech pavilonu B bylo řečiště třetihorní řeky a v hloubce 12 m bylo objeveno velké jezero podzemní vody.“

„Dětskou nemocnici stavěli vězni a nekvalita díla je velmi značná. Ty betony jsou natolik ošizeny, že tam je převaha písku a ne cementu.“

www.TN.cz:

*Budova motolské nemocnice se pohnula o 10 cm!
Propadá se do podzemního jezera.*

V době od 1. 8. do cca 15. 8. 2012 se podobné zvěsti šířily ve všech médiích, ale skutečnost byla v některých ohledech trochu jiná. Byly zastaveny všechny stavební práce do 20. 8., kdy měla odborná komise rozhodnout co dál.

Podobné poruchy vznikaly i při rekonstrukcích ostatních křídel, ale protože tehdy informátoři nepodali hlášení, v okurkové sezóně se nudícím novinářům, byl klid.

Objekt B byl stavěný v roce 1964 a je založený plošně na desce v úrovni 297,00 m n.m. tj. cca 4 m pod stávajícím terénem. Dle zprávy o stavebním průzkumu, který zpracovala firma DIS (průzkum č. 4569/12) vykazuje sice skelet závady, ale statika objektu není narušená.

Vertikála „B“ na konci křídla byla přistavěna v roce 2007 a je založená plošně na desce v úrovni 289,40 m n.m. tj. 11,5 m pod terénem. Během výstavby vertikály byla základová deska objektu B přiléhající k vertikále podchycena mikropilotami. Krátce po dostavbě vertikály u křídla „B“ byl prvně zaznamenán pohyb celého křídla „B“, který byl následně po dobu cca 3 let monitorován.

Předkvartérní podloží budují břidlice bohdaleckého souvrství ordoviku staršího paleozoika zastoupené facií jílovitých břidlic a facií polyteichovou. Svrchní polohy břidlic jsou fosilně zvětralé na jílovité zeminy pestrých barev. Povrch skalního podloží byl modelován erozní činností a jeho současný povrch je nerovný s generelním sklonem cca k jihozápadu a teoretická osa nejnižší části povrchu skalního podloží probíhá ve směru severovýchod – jihozápad. Nadmořská výška skalního podloží v prostoru objektu B se pohybuje v rozmezí 287 – 294 m n.m. tj. cca 7 – 14 m pod stávajícím terénem.

Kvartérní pokryv budují svahové a splachové uloženiny spolu se sprašovými hlínami. Povrch upraveného terénu tvoří navážky převážně z místního materiálu. Svahové uloženiny a sprašové

hlíny jsou místy promísené a jedná se o jílovitopísčité zeminy s úlomky převážně křídových hornin. Splachové uloženiny jsou převážně jílovitopísčité. Navážky mají obdobný charakter a místy jsou stěží odlišitelné od rostlé zeminy.

Podzemní voda je převážně vázaná na bázi kvartérního pokryvu, kde vytváří souvislou zvědeň s volnou hladinou. Druhá puklinová zvědeň je vázaná na puklinový systém skalního podloží a její hladina je napjatá. Ustálená hladina podzemní vody je v místě objektu B, podle archivního podkladu, v úrovni 290,5 – 295,0 m n.m. To je cca 6 – 11 m pod terénem. Vysoký obsah síranů řadí podzemní vodu mezi silně agresivní na betonové konstrukce.

Základovou půdu objektu B budují převážně sprašoidní zeminy, splachy a navážky. Konzistence je pevná a jedná se o jíly (F6) a jíly písčité (F4). Objekt byl založen nad hladinou podzemní vody.

Základovou půdu vertikály budují svahové a splachové uloženiny pevné konzistence (F4) a základová spára je těsně nad povrchem skalního podloží. Podzemní voda výrazně ovlivňuje základové poměry.

Jako příčiny pohybu jednotlivých objektů během jejich rekonstrukce přicházejí v úvahu následující možnosti:

- změna hydrologických a hydrogeologických poměrů
- odlehčení objektů při jejich rekonstrukci
- deformace obnažených betonových konstrukcí jejich osluněním

Pro ověření byl navržen monitorovací systém pozorovacích vrtů, včetně měření vertikálních a horizontálních pohybů a kontroly základů a podzákladí. Monitorovací systém je v etapě příprav.

Dne 20. 8. 2012 byla na základě zkušeností z podobných poruch vzniklých při rekonstrukci ostatních křídel, vyjádření statika a zpomalení vertikálních a horizontálních pohybů, povolena další výstavba.

Oficiálního vyhlášení závěrů pro média se zúčastnili pouze zástupci několika veřejnoprávních rádií a ČT1. Zástupci bulvárních médií se nedostavili.

V současnosti sanace části objektu B pokračuje bez jakýchkoliv výrazných pohybů objektu a bez zájmu médií.

Pavel Polák

Konference Inžinierska geológia 2012 - Vysoké Tatry - Nový Smokovec

Vážené kolegyně, Vážení kolegové,

dovolte mi připomenout v našem zpravodaji krátkým textem konferenci spolupořádanou naší partnerskou asociací slovenských inženýrských geologů (SAIG). Tato konference se konala v krásném prostředí Vysokých Tater v termínu, který kolegové ze SAIGu pečlivě vybírali, aby bylo možno spojit odborné aktivity s poznáváním krásné přírody a horninového prostředí Vysokých Tater.

Konference na téma: **Aktuálne problémy v inžinierskej geológii a geotechnike** se konala v polovině června letošního roku v konferenčních prostorách hotelového komplexu Kúpele Nový Smokovec. Tematicky obsáhla všechny aktuální problémy inženýrské geologie a příbuzných oblastí geotechniky, což dokládají kvalitní příspěvky, z nichž mnohé vyvolaly i delší diskusi.

Nosným tématem byly svahové pohyby, neboť slovenští kolegové řešili po mimořádných srážkách v roce 2010 problémy spojené se stovkami svahových pohybů aktivizovaných následně, z nichž mnohé významně zasáhly do urbanizovaných oblastí.

Významnou částí, jíž byla věnována celá jedna sekce, byla i legislativa a příprava technických norem, které se dotýkají oborů inženýrské geologie a geotechniky. V souvislosti s touto sekcí a tématy je na místě poděkovat slovenským kolegům za poskytnutí jejich národní přílohy k normě Eurocode 7-1, která je již 2 roky diskutována v ČR odbornou veřejností a zatím nebylo dosaženo shody.

Jsem velmi rád, že se konference zúčastnila celá řada kolegyně a kolegů z naší asociace, což umožnilo cennou výměnu zkušeností s řešením teoretických i praktických úloh v celé řadě specializací oborů inženýrské geologie a geotechniky.

Zvláště je nutno ocenit pečlivou přípravu celé konference, kterou měl na starosti celý tým organizátorů pod vedením doc. Frankovské a doc. Kopeckého a mě osobně se velmi líbila retrospektivní přednáška prof. Baliaka o sesuvu v Handlové a vývoji výzkumu svahových pohybů na Slovensku v následném období.

Za členy ČAIGu jsme předali pozdrav slovenským kolegům na začátku společenského večera (věřím, že byl prostý příměsí metylalkoholu) a poděkovali za uspořádání takovéto úspěšné akce. Jak jsme ale diskutovali, nyní je řada na nás, abychom, jak již bylo předjednáno i s kolegy z ČAHu, uspořádali v Česku další kongres úspěšně navazující na kongres konaný v roce 2009 v Ostravě a pozvali naše slovenské kolegyně a kolegy.

Těšíme se na další setkání

Za ČAIG Pavel Pospíšil

Česká asociace geofyziků, o.s.

Albertov 2038/6, 12800 Praha 2

e-mail: zdenek.kalab@ugn.cas.cz

<http://www.caag.cz>

Vzpomínka na 60let katedry užité geofyziky

Čas neúprosně letí a je tomu už neuvěřitelných 60 let od založení katedry užité geofyziky na tehdejší Geologicko-geografické fakultě Univerzity Karlovy v r. 1952. Podnětem pro vznik "aplikovaných geologických oborů" - kromě katedry užité geofyziky vznikají současně katedry ložiskové geologie, hydrogeologie a inženýrské geologie - byla tehdejší politicky motivovaná preference geologického průzkumu s cílem zajištění domácí surovinové základny pro rozvíjený komplex těžkého průmyslu.

Vedením nově založené katedry byl pověřen prof. Rudolf Běhounek, který kolem sebe soustředil pedagogický sbor pro jednotlivé geofyzikální disciplíny, jehož členy byli: Ing. Jan Gruntorád, Ing. Ludvík Hradilek, Ing. František Marek, Dr. Jan Mašín, Ing. Karel Müller, Dr. Eduard Stehlík a Ing. Rostislav Válek. Tento prvotní pedagogický kolektiv byl postupně doplňován čerstvými absolventy užité geofyziky v následujícím pořadí: Stanislav Mareš, Stanislav Hrách, Jaroslav Kněz, Milan Matolín, Miroslav Kobr, Jiří Skopec, Zdeněk Nový, Václav Bezvoda, Miloš Karous a Vratislav Blecha.

Prof. Rudolf Běhounek

Studium užité geofyziky bylo koncipováno jako samostatný pětiletý obor, přičemž studijní program byl sestaven ze tří rovnocenných bloků - matematicko-fyzikálního základu, geologických disciplín a jednotlivých geofyzikálních metod. Tento progresivní studijní program se mimořádně osvědčil, neboť jeho základní principy jsou zachovány i v nové reformované formě bakalářského a magisterského studia. Uvedená koncepce studia geofyziky byla prověřena mimo jiné též úspěšným uplatněním našich absolventů v zahraničí, např. v Kanadě, USA a v četných expedicích na africkém a asijském kontinentu.

Jak jsem uvedl v úvodu, katedra užité geofyziky byla založena v období maximálního rozmachu geologického průzkumu, který byl štědře dotován státními prostředky, což umožnilo prudký rozvoj vědecko-výzkumné činnosti, nákup přístrojové techniky a velký rozsah terénních prací. Roční objem těchto aktivit přesahoval částku 1 až 1,5 milionu Kč a byla do nich zapojena kromě posluchačů geofyziky i většina posluchačů geologických i dalších specializací přírodovědecké fakulty formou prázdninových praxí. Bohužel od poloviny osmdesátých let až do současnosti jsme svědky opačného trendu - útlumu geologické činnosti, zvláště v prospekci nerostných surovin a těžišť prací se přesouvá na ekologickou problematiku.

Intenzitu pedagogické aktivity v prvních 20ti letech činnosti katedry (1952 - 1972) dokumentuje počet 353 studentů přijatých do 1. ročníku, z nichž úspěšně absolvovalo 223! Počet získaných vědeckých hodností CSc. za stejné období byl 23. Kromě standardní pedagogické činnosti realizovala katedra užité geofyziky i několik postgraduálních kurzů - na přelomu šedesátých a sedmdesátých let zaměřené na novou metodiku a techniku

geofyzikálních měření a v osmdesátých letech na geologickou interpretaci geofyzikálních podkladů.

V uplynulých 60ti letech byly uspořádány celkem 4 vzpomínkové akce při kulatých výročí činnosti katedry, spojené s konferencí a setkáním absolventů. První bilance proběhla po deseti letech činnosti v prostorách již reorganizované Přírodovědecké fakulty. Katedra se prezentovala kromě odborného semináře výstavou přístrojů, publikací, diplomových a kandidátských prací v prostorách geografické knihovny. Druhé, tentokrát dvacetileté výročí bylo připomenuto pedagogickou konferencí v rámci symposia "Hornická Příbram ve vědě a technice", na kterém byla prof. Běhounkovi k jeho sedmdesátinám udělena zlatá medaile symposia a prorektorem Univerzity Karlovy stříbrná medaile UK za celoživotní práci. Třetí, 35 výročí bylo připomenuto konferencí a setkáním absolventů ve velké geologické posluchárně. Poslední a nejvýznamnější padesáté výročí bylo oslaveno společně s hydrogeology a inženýrskými geology formou slavnostní konference Ústavu hydrogeologie, inženýrské geologie a užité geofyziky v prostorách geologické sekce Přírodovědecké fakulty a společnou večeří v albertovské menze.

Na závěr mi dovolte několik nostalgických vzpomínek.

Z původního pedagogického sboru padesátých let nás již většina opustila, někteří navždy. Věnujme jim tímto tichou vzpomínku. Na katedře - pardon, nyní již oddělení - zůstali poslední mohykáni - prof. Mareš, prof. Matolín a autor příspěvku. Napadá mě analogické přirovnání k reliktnímu záření po velkém třesku.

Zásluhou zmíněných zakladatelů katedry jsem vystudoval vědní obor, který mi umožnil vykonávat pestrou, zajímavou a někdy snad i užitečnou práci, obklopen sympatickými kolegy, uvidět některé exotické země a v pohodě dožít s kvalifikací CSp - Celkem Spokojený penzista.

Jaroslav Gaston Kněz, CSp.

Přednáška profesora Pétera Vargy z Maďarské akademie věd v Ostravě

V rámci bilaterální smlouvy mezi Maďarskou akademií věd a Akademií věd České republiky proběhla na pozvání prof. Kalába návštěva prof. Pétera Vargy v Ostravě ve dnech 10.-16.9.2012. Příjímací organizací byl Ústav geoniky AVČR, v.v.i. Přestože prof. Varga v letošním roce oslavil své sedmdesáté narozeniny, je stále velmi aktivní.

Prof. Péter Varga vystudoval geofyziku na Lomonosově univerzitě v Moskvě (1966), poté v roce 1974 získal na MAV vědeckou hodnodnost kandidáta věd. Jeho vědeckým tématem bylo studium časových závislostí tvaru Země a jejího gravitačního pole. Za tuto výzkumnou práci obdržel v roce 1986 titul doktora věd. Vědecký záběr prof. Vargy byl a je však mnohem širší. Je mezinárodně uznávaným expertem v oblasti studia geodynamických procesů a slapů zemského tělesa, včetně teoretických výzkumů planetárních deformací a napětíových polí. Dlouhodobě se také zabývá seismickou aktivitou Země. Mj. lze ve významných vědeckých časopisech nalézt více než 250 článků. Prof. Varga působil v řadě významných zahraničních vědeckých institucí a spolupracoval s mnoha vědeckými pracovníky z celého světa. Zastával řadu významných funkcí, vedl mnoho mezinárodních projektů. V současné době působí jako vědecký profesor v Seismologické observatoři v Budapešti (Research Centre for Astronomy and Earth Sciences, Hungarian Academy of Sciences, Institute of Geodesy and Geophysics, Seismological Observatory). Podrobnější informace lze nalézt v článku „Péter Varga is 70 years old” – Acta Geod. Geoph. Hung., Vol 47(1).

Během své návštěvy prof. Varga proslovil přednášku s názvem RETURN PERIOD OF STRONGEST EARTHQUAKES OF A GIVEN SEISMIC SOURCE ZONE. Přednáška proběhla 13.9. v konferenční místnosti Ústavu geoniky, spoluorganizátorem přednášky byla ostravská pobočka ČAAG. Přednáška se zabývala následujícími tématickými celky:

- Seismicity of the world (How long is our seismological memory?)
- Some simple remarks on seismic hazard assessment (PSHA & DSHA)
- Geodetic and seismic strain
- Estimation of the return period with the use of strain rates
- Conclusions and limits of the use of the method

Přednáška byla velice přínosná a všichni přítomní odcházeli obohaceni o nové poznatky.

SEISMICITY OF THE WORLD

Seismicity in time

Average annual number, frequency of seismic events and their energy contribution (in %)

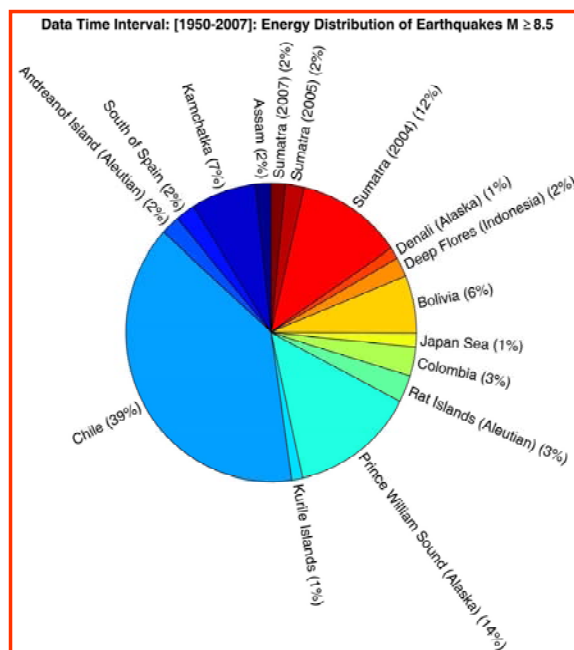
$8.0 \leq M_w$	$\rightarrow n = 1$	(49%)
$7.0 \leq M_w \leq 7.9$	$\rightarrow n \approx 10$	(43%)
$6.0 \leq M_w \leq 6.9$	$\rightarrow n \approx 10^2$	(4%)
$5.0 \leq M_w \leq 5.9$	$\rightarrow n \approx 10^3$	(3%)
$4.0 \leq M_w \leq 4.9$	$\rightarrow n \approx 10^4$	(1%)

Seismicity in space

Seismic belts	Shallow	Medium	Deep
<i>Pacific</i>	75.4%	89%	100%
<i>Transasiatic-Mediterranean</i>	22.9%	11%	0%
<i>Further zones</i>	1.8%	0%	0%
<i>Sum-total</i>	100%	100%	100%

Obrázek z přednášky prof. Vargy – procentuální distribuce zemětřesení v čase a prostoru

SEISMICITY OF THE WORLD

The energy of the Chilean earthquake energy was $1.1 \cdot 10^{19}$, while the global annual seismic energy release is on average $(1-3) \cdot 10^{18}$ Joule.

For a comparison

Tunguska meteorit (1908) $E \approx 1 \cdot 10^{17}$ J
 Berringer Crater (Arizona) $E \approx 5 \cdot 10^{17}$ J
 Yucatan (K/T) event $E \approx 1 \cdot 10^{23}$ J

Sumatra cunami (2004) $E \approx 2 \cdot 10^{16}$ J

Obrázek z přednášky prof. Vargy – procentuální distribuce zemětřesení v čase a prostoru

Zpracoval: Zdeněk Kaláb

74. konference a výstava EAGE v Kodani

Letošní konference „European Association of Geoscientists and Engineers“ (EAGE) proběhla v Kodani ve dnech 4. – 7. června 2012. Celkem se na konferenci zaregistrovalo více jak 6 tisíc účastníků. Místem konání bylo moderní konferenční středisko Bella Center na jihovýchodním okraji Kodaně (Obr. 1).

Obr. 1 Konferenční středisko Bella Center v Kodani – místo konání 74. Konference EAGE

Konference se aktivně účastnila řada českých geovědních organizací. Z geofyzikálních pracovišť byli na konferenci z akademických institucí nejhojněji zastoupeni zaměstnanci Geofyzikálního ústavu AV ČR, z provozních organizací pracovníci Moravských naftových dolů a z českých vystavovatelů zde měla svůj stánek firma W&R Instruments.

Česká asociace geofyziků (ČAAG) se konference zúčastnila jako národní profesní organizace přidružená k EAGE. V rámci rozsáhlé výstavy měla ČAAG svůj stánek v prostoru, který byl vyhrazen pro prezentace národních organizací (Obr. 2).

Na stánku jsme na posterech podávali informace o činnosti ČAAG, o recentních aktivitách „Czech Student Chapter of EAGE“, distribuovali jsme časopis EGRSE a prezentovali jsme produkty společností G-Impuls a GF Instruments. Společnosti G-Impuls a GF Instruments jsme propagovali proto, že jako jediné reagovaly na výzvu předsedy ČAAG a dodaly pro tuto příležitost recentní materiály o své činnosti.

Obr. 2 Prezentační stánek České asociace geofyziků (ČAAG)

Zájem o naši prezentaci byl srovnatelný se zájmem o prezentace jiných národních profesních organizací. Naše atraktivita se ale samozřejmě nedá srovnávat s atraktivitou výstavních ostrůvků velkých geofyzikálních společností jako např. Fugro, CGGVeritas nebo Schlumberger (Obr. 3).

Za zmínku stojí, že stánek ČAAG navštívilo a o geofyziku v ČR se zajímalo i vedení EAGE v čele s vice-prezidenty Leonardem Srnkou a Gladys Gonzalesovou. Od června 2012 je Leonard Srnka prezidentem EAGE.

Pro příští prezentace ČAAG na konferencích by bylo vhodné mít k dispozici speciální vizitku ČAAG se základními informacemi, jako je např. webová adresa a e-mail. Tyto informace byly sice na posteru, ale je zřejmé, že doplnit je vizitkou, kterou si každý zájemce může odnést, by bylo příhodnější.

Jednání na konferenci probíhalo ve více jak stovce odborných sekcí, ve kterých se řešila celá škála geofyzikálních problémů. Z odborného hlediska je však třeba konstatovat, že konference EAGE jsou v posledních letech odhadem z více jak 80 % zaměřeny na problematiku průzkumu ložisek ropy a plynu a z geofyzikálních metod pak na seismiku. Tato konference nebyla výjimkou.

Vratislav Blecha

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze

OVA '12 – Nové poznatky a měření v seismologii, inženýrské geofyzice a geotechnice

Ve dnech 3.4. až 5.4.2012 proběhla v Ostravě – Porubě již po jedenadvacáté konference geofyziků a geotechniků s tradičním názvem i schématem organizace. Na přípravě se spolupodílely ČAAG - Česká asociace geofyziků, o.s., (přidružená asociace EAGE), ostravská pobočka; Ústav geoniky AV ČR, v.v.i., Ostrava; VŠB – Technická univerzita Ostrava, Katedra geotechniky a podzemního stavitelství FAST; Politechnika Śląska, Gliwice, Polsko, Wydział Górnictwa i Geologii.

Zahájení konference provedli postupně prof. RNDr. Zdeněk Kaláb, CSc. (ČAAG), prof. RNDr. Radim Blaheta, CSc. (ÚGN), prof. Ing. Darja Kubečková Skulinová, Ph.D. (FAST) a Dr. hab. inž. Piotr Strzalkowski, prof. nzw. (PSI). Součástí zahájení bylo vystoupení absolventa Lidové konzervatoře Ostrava, obor příčná flétna.

První dva dny jednání přinesly spoustu zajímavých příspěvků a posterů z oblasti aplikované a inženýrské geofyziky, seizmologie, geodezie a geotechniky. Vzpomenuto bylo také 60-té výročí založení pražské katedry užití geofyziky, a to příspěvkem připomínajícím první učebnice této vědní disciplíny.

Poslední den jednání byla nejprve přednesena zvaná přednáška prof. Strzalkowského ze Slezské Polytechniky v Glivicích s názvem Environmental issues connected with mining activity. Poté byl čas věnován informacím a přednáškám, které se věnovaly projektu OP VK Inovace studijního oboru Geotechnika, který je řešen na stavební fakultě VŠB-TUO.

Zpracoval: Zdeněk Kaláb

Geofyzika na mezinárodním semináři Polní geotechnické metody 2012 v Ústí nad Labem.

Ve dnech 6.-7.9.2012 proběhl v Ústí nad Labem 31. ročník mezinárodního semináře Polní geotechnické metody. Letošní ročník semináře byl zaměřen na monitoring a sanaci geologického prostředí při těžbě nerostných surovin a ve stavebnictví (monitoring a sanace svahů povrchových dolů, skalních masivů, poddolovaných oblastí) a na průzkum vodohospodářských staveb. Obě tato témata mají silné vazby na geofyziku. Není proto překvapivé, že z celkového počtu 16 přednášek se aplikací geofyzikálních metod zabývalo zcela nebo částečně 7 vystoupení.

Použití geofyziky při průzkumu vodohospodářských staveb bylo zastoupeno v příspěvku „Hodnotenie prieskumu hrádze na obtoku v Čunove“ (mluvčí Ing. Peter Turček, Ph.D., Katedra geotechniky, SF STU Bratislava) a v přednášce „VD Harcov, Liberec, IGP pro zajištění bezpečnosti za povodní – příprava, průběh a vyhodnocení prací“ (mluvčí Mgr. Karoly Alföldi, AZ CONSULT, spol. s r.o.). Zajímavý byl příspěvek s názvem „Geotechnický průzkum, projektová příprava a provedení podvrtu Vltavy v Praze Bubenči – Troji“ (mluvčí Prof. RNDr. Miloš Karous, DrSc., GEONIKA s.r.o.). Všechna vystoupení ukázala, že geofyzikální měření je již zcela běžnou a nezastupitelnou součástí IG průzkumu pro posouzení bezpečnosti vodních staveb.

Problematikou monitoringu a sanace se zabývaly příspěvky „Použití opakovaných geofyzikálních měření v poddolovaných oblastech“ (mluvčí RNDr. Vojtěch Beneš, G IMPULS Praha spol. s r.o.) a „Mikrogravimetrický průzkum a monitoring poddolovaného území v prostoru stavby přeložky silniční komunikace I/27 v katastru obce Třemošná na Plzeňsku“ (mluvčí Mgr. Marek Spěšný, ARCADIS Geotechnika a.s.). Zdá se, že i v oblasti monitoringu a kontroly sanace se opakovaná geofyzikální měření začínají stále více prosazovat.

Poslední dva příspěvky ukázaly zajímavou aplikaci georadaru při průzkumu a sanaci tunelových staveb. Jedná se o přednášku „Lokalizace krasových jevů v budovaném železničním tunelu Turecký vrch (Slovensko) pomocí georadarové metody“ (mluvčí RNDr. Jiří Nedvěd, ARCADIS Geotechnika a.s.) a „Zjišťování porušení výztuže metra pomocí georadaru“ (mluvčí RNDr. Bohumil Svoboda, CSc., GEODYN s.r.o.)

Rozsah příspěvků o geofyzice v rámci semináře jednoznačně ukazuje, že se tyto metody měření stávají běžnou součástí geotechnických a inženýrsko geologických průzkumů. Novým trendem se jeví použití opakovaných měření pro potřeby geotechnického monitoringu nebo pro posouzení úspěšnosti sanačních postupů.

RNDr. Vojtěch Beneš

Česká asociace ložiskových geologů*Kostelní 26, Praha 7*e-mail: ahorakova@geofond.cz<http://web.quick.cz/CALG/>**Zápis z jednání valné hromady ČALG konané 11.4.2012**

Valné hromada (VH) ČALG se konala ve středu 11.4.2012 v zasedací místnosti ČGS, útvar Geofond, Kostelní 26, Praha 7. Začátek byl stanoven na 16:00. Vzhledem k tomu, že se nesešel počet účastníků předepsaný stanovami, odročil se začátek o 30 min na 16:30.

Jednání zahájil RNDr. Miroslav Raus, přivítal všechny přítomné a navrhl Prof. Vaněčka do funkce předsedy VH a Ing. Anna Horákovou jako zapisovatelku. Tento návrh byl jednomyslně přijat.

Předseda VH Prof. Vaněček vzpomenu na naše dlouholeté členy Prof. Zdeňka Poubu a RNDr. Jiřího Rambouska, kteří naše řady opustili na přelomu roku 2011 a 2012. VH uctila jejich památku povstáním a minutou ticha.

VH poté vzala na vědomí rezignaci Rady a Revizní komise ČALG, kterým uplynulo funkční období a schválila program jednání VH.

VH schválila volební a návrhovou komisi ve složení:

RNDr. Sylva Žáčková, RNDr. Pavel Šír, Ing. Pavlína Janíková

Zprávu o činnosti ČALG za rok 2011 přednesl předseda Prof. Vaněček, zprávu o hospodaření přednesla tajemnice A. Horáková a zprávu revizní komise přednesl J. Novák.

Tajemnice navrhla, aby i na rok 2012 zůstala výše ročního členského příspěvku nezměněná a zůstala v hodnotě 100,- Kč. Tento návrh byl jednomyslně přijat.

Pod vedením volební komise proběhly volby nových orgánů ČALG. Jednomyslně byli zvoleni do Rady ČALG:

Prof. Ing. Mirko Vaněček DrSc., RNDr. Miroslav Raus, RNDr. Radoslav Smetana, Ing. Anna Horáková, RNDr. Zdena Petáková, RNDr. Jaromír Starý, Mgr. Petr Štos

Do revizní komise byli zvoleni:

RNDr. Petr Morávek, RNDr. Jaroslav Novák a Doc. Ing. J. Honěk.

Z řad Rady ČALG byl jednomyslně zvolen za Předsedu ČALG prof. Vaněček.

Prof. Vaněček přednesl plán činnosti asociace na rok 2012.

Dále VH schválila zprávy o činnosti a hospodaření v roce 2011 a plán činnosti asociace na rok 2012.

V Praze 11.4.2012

Zapsala Ing. Anna Horáková
Tajemnice ČALG

Schválil Prof. Mirko Vaněček
Předseda ČALG

Zápis z jednání Rady ČALG dne 18.4.2012

Přítomni: prof. Ing. M. Vaněček, DrSc., RNDr. R. Smetana, RNDr. M. Raus, Ing. A. Horáková, RNDr., RNDr. Z. Petáková, RNDr. Jaromír Starý

omluveni: Mgr. Petr Štos,

1 . Rozdělení funkcí v Radě

Do čela Rady byl již na Valné hromadě zvolen prof. Vaněček.

Do dalších funkcí byli zvoleni:

Místopředseda - RNDr. Miroslav Raus

Tajemnice - Ing. Anna Horáková

Hospodář - RNDr. Radoslav Smetana

Členové: Mgr. Petr Štos, RNDr. Zdeňka Petáková, RNDr. Jaromír Starý

2. Upřesnění činnosti na rok 2012

54. Forum pro nerudy v Polsku – předběžný program.

Podzimní seminář 9. – 11. 10. 2012, Hotel Pegas – Tři Studně – Vlachovice, fárání na Rožínce

Příspěvky členů do Zpravodaje UGA.

Spolupráce se sesterskými organizacemi, UGA a TU.

Prof. Ing. Mirko Vaněček, DRSc
předseda ČALG

Ing. Anna Horáková
tajemnice ČALG

A decorative border made of pickaxe icons surrounds the central text. The pickaxes are arranged in a rectangular frame, with the top and bottom rows being solid, and the side rows having gaps where the text is located.

ČLÁNKY

Může Česká republika pozitivně ovlivnit
surovinovou situaci Evropské unie?

34. mezinárodní geologický kongres
v Brisbane, Austrálie

34th International Geological Congress (IGC)

Výběr zajímavostí ze Zpravodaje České
geologické společnosti 15/2012

Může Česká republika pozitivně ovlivnit surovinovou situaci Evropské unie?

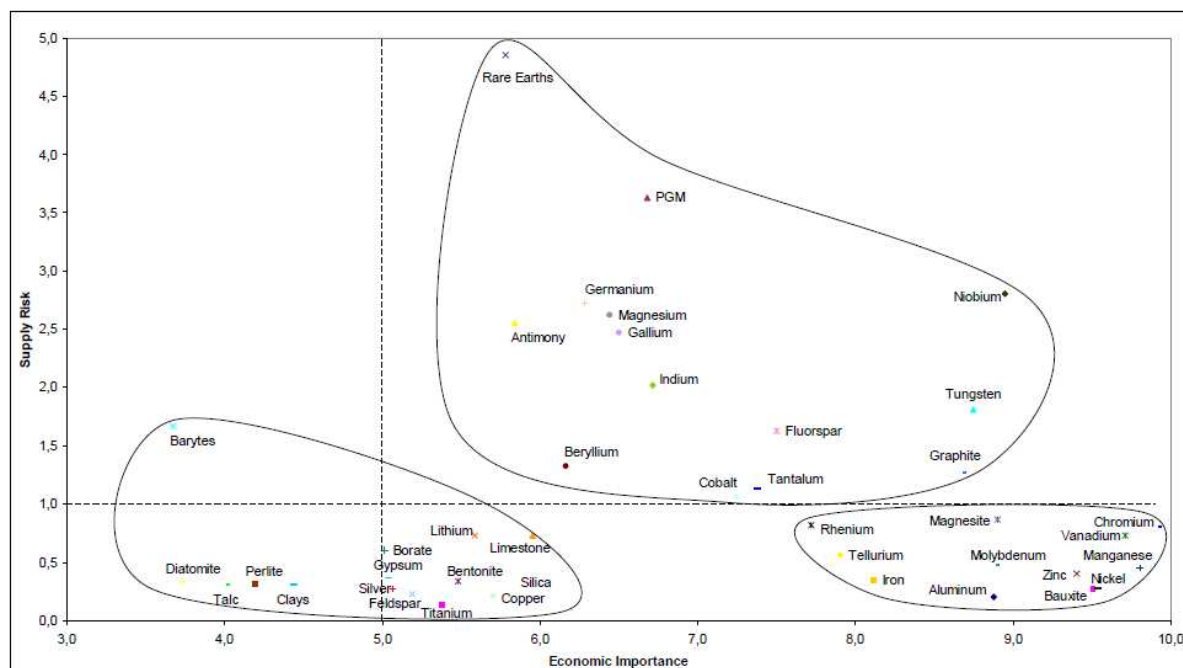
Mirko Vaněček (ČALG)

Odpověď na tuto otázku zní na první pohled negativně: disponibilní zásoby na ložiskách černého i hnědého uhlí mají velmi omezenou životnost v rozmezí příštích 10-20 let, pro rozvoj těžby ropy a plynu (včetně břidlicového) nejsou geologické předpoklady, budoucnost vlastní produkce uranových rud po dotěžení Rožné je nejistá. Jiné rudy netěžíme vůbec, takže zbývají pouze některé tradiční « české » nerudné suroviny. Z nich jsme přestali těžit v roce 2009 grafit. Před několika lety skončila rovněž těžba fluoritu a barytu, od roku 2009 netěžíme diatomity.

Z geopolitického hlediska můžeme konstatovat, že v Evropské unii nejsme v tomto směru velkou výjimkou a že EU jako celek má velmi nekompexní nerostně surovinovou základnu.

To si začali v Bruselu take uvědomovat a koncem roku 2008 byl zveřejněn Evropskou komisí dokument nazvaný „Raw Materials Initiative“. V tomto strategickém dokumentu EU ponejprv konstatuje stěžejní význam surovin nerostného původu pro národní hospodářství jednotlivých členských zemí i pro ekonomiku EU vcelku.

Při přípravě zmíněného dokumentu vznikla pracovní skupina, která analyzovala postavení 41 nerostných surovin a kovů z hlediska jejich kritického deficitu pro EU. Vycházela přitom z konceptu kritického deficitu daného především rizikem, že poruchy v zásobování danou surovinou podstatně ovlivní ekonomiku. Diagram vyhodnocující zásobovací riziko versus ekonomický význam ilustruje postavení jednotlivých nerostných komodit a kovů, jak bylo vyhodnoceno pracovní skupinou.

Obr. 1

Celkem 14 surovin spadajících do pravého horního pole diagramu bylo pracovní skupinou vyhodnoceno jako kritických. Jsou to:

Antimon	Kobalt
Berylium	Magnesium
Fluorit	Niob
Galium	Skupina platiny
Germanium	Tantal
Grafit	Vzácné zeminy
Indium	Wolfram

Ve skutečnosti jde o 35 nerostných surovin a prvků, neboť skupiny platiny a prvků vzácných zemin obsahují více prvků.

Vysoké zásobovací riziko vyjmenovaných nerostných surovin a kovů pro EU je dáno především převažující koncentrací světové produkce na území Číny (Sb, fluorit, Ga, Ge, grafit, In, Mg, REE, W), Ruska (skupina Pt kovů), Demokratické republiky Kongo (Co, Ta) a Brazílie (Nb, Ta).

V citovaných materiálech EU nejsou uvažovány energetické suroviny. Přitom závislost EU na dovozu energetických surovin je na pováženu. Jak jsme zmínili hned v úvodu, je situace ČR pokud jde o energetické suroviny z dlouhodobého hlediska kritická. Jedinou perspektivní energetickou surovinou by mohly být, za jistých okolností, uranové rudy. Stávající zásoby uranu v ČR představují totiž nezanedbatelný surovinový potenciál. Známá ložiska v pískovcích severočeské křídly: Stráž, Osečná - Kotel, Hamr a Břevniště se řadí mezi velká světová ložiska (se zásobami většími než 10 kt U). Mimo to jsou v oblasti severočeské křídly vymezeny další prognózní zdroje s celkovými předpokládanými zásobami cca 220 kt U. Přetvoření tohoto potenciálu na reálně využitelná ložiska není však myslitelné bez vynaložení značného úsilí a prostředků. V současnosti těžba uranových rud je realizována státním podnikem. Na vládní úrovni bude třeba rozhodnout zda stát bude nadále v tomto oboru podnikat anebo připustí aktivity jiných subjektů.

Z těch surovin, které jsou považovány za kriticky deficitní pro EU má ČR příznivé geologické podmínky pro výskyt rud wolframu. EU je z více než sedmdesáti procent závislá na dovozu. Více než 85 % světové produkce pochází z Číny a Ruska (2009). Ze zemí EU těží wolframové rudy Rakousko a Portugalsko v rozsahu po cca 1000 t kovu ročně. V evidenci ČGS-Geofondu jsou nebilanční zásoby rud obsahujících na čtyřech ložiskách celkem 70 253 t W. Dalších 14 kt W je evidováno v prognózních zdrojích. Pokud jde o scheelitové rudy je z dosavadních prací v ČR známo v různých zásobách a zdrojích celkem 71 562 t W. Z nich nejvíce tj. 41 575 t W na ložisku Kašperské Hory. V případě příznivých výsledků dalšího průzkumu by toto ložisko mohlo být těženo s ohledem na ochranu přírody dolem plně situovaným do podzemí, podobně jako je tomu na rakouském scheelitovém ložisku Mittersill. Je více než pravděpodobné, že vyráběný koncentrát by našel odbyt na rafinerii Bergla v Rakousku, která nemá dostatek koncentráту z vlastních zdrojů.

Více než 81 % india dováženého EU pochází z Číny. Jeho potřeba se zvyšuje také vzhledem k nízké možnosti recyklace a omezené možnosti substituce pouze v některých aplikacích.

Zvýšené obsahy india jsou známy z některých rudních ložisek těžených v minulosti v Krušných horách a v Slavkovském lese. Dosavadní poznatky svědčí o zvýšeném výskytu tohoto stopového prvku v celé krušnohorské oblasti.

Čtyřiasedmdesát procent potřeby lithia v EU pochází z dovozu. V ČR je možné celou krušnohorskou metalogenetickou oblast považovat za lithiovou provincii. Jen v prostoru Cínovce a v jeho širším okolí bylo identifikováno kolem 300 mil. t rudy se zvýšenými obsahy lithia. Na ložisku Sn-W rud Cínovec-jih je evidováno 112 775 t Li v 53 mil t rudy. Kromě toho byla zde vyhodnocena doprovodná množství 56 kt rubidia a 1,8 kt cesia. Na ložisku Cínovec-jih bylo dále vyhodnoceno získatelné množství tantalu na 361 t a niobu téměř na 400 t Tyto dva kovy jsou v EU rovněž považovány za krajně deficitní.

Na reprodukovaném diagramu stojí nejvýše, jak z hlediska deficitnosti, tak i co ekonomického významu prvky vzácných zemin. EU v této komoditě vykazuje stoprocentní dovozní závislost. Téměř 98 % světové produkce pochází z Číny (2009). V roce 2007 dovezla EU 90 % z Číny, 9 % z Ruska a 1 % z Kazachstánu. Substitute jsou sice možné, avšak se ztrátou výkonů. V ČR výskyt těchto prvků je vázán v podobě doprovodných surovin na některých známých rudních výskytech. Tak např. zásoby Ce na uranových ložiskách severočeské křídly byly vyhodnoceny na 4 750 t. Dalších 82 t se předpokládá na lokalitě Hůrky u Čisté. Na tomto nedostatečně prozkoumaném výskytu fenitů v čistecko-jesenickém masívu bylo prognózováno také 568 t niobu a 57 t tantalu. Tato lokalita je pozoruhodná rovněž předpokládanými zásobami zirkonu, obsahujícími 122 370 t Zr a 2 446 t Hf.

Jak si pozorný čtenář jistě všimnul, opomíjejí citované podklady EU tak populární kov, jakým je zlato. Je to dáno tím, že jeho thezaurační funkce daleko převládá nad technologickými potřebami. O tom svědčí prudký růst světových cen zlata počátkem 2. tisíciletí i jejich kolísání v závislosti na ekonomické konjunktře. Zlatonosná provincie Českého masívu, s výjimkou Krušných hor, je jak historicky, tak i v současnosti jednou z nejvýznamnějších v Evropě. V období 1975 – 1994 bylo v ČR z prostředků státního rozpočtu vyhledáno a částečně prozkoumáno na konkrétních ložiskách cca 392 t zlata, což za současných světových cen (1750 až 1800 USD/tr.unci) reprezentuje potenciální hodnotu kolem 450 miliard Kč. Na třech nejvíce prozkoumaných ložiskách Mokrsko-západ, Vacíkov-Petráčkova hora a Kašperské Hory-východ bylo ověřeno více než 180 t kovu. V případě těžby po dobu životnosti těchto ložisek by při současné ceně zlata český stát na dani z příjmu získal cca 13,5 miliardy Kč, na odvodech z těžby by byly posíleny veřejné rozpočty o zhruba 22 miliardy Kč. Při současné úrovni světových cen je možno v našich poměrech považovat za ekonomicky významné i menší akumulace zlatých rud se zásobami řádově kolem 10 t kovu. Takových známe na našem území celou řadu.

Pokusili jsme se ukázat, že český stát by při aktivní politice v oblasti nerostných surovin mohl rozšířit vlastní potenciál o některé rudy. Jeho význam by byl dán posilováním celkové neutěšené situace surovinové základny EU, pro euroskeptiky a jiné „vlastence“ je třeba zdůraznit možnosti exportu do blízkých zemí a nemalé zisky pro veřejné rozpočty. Co by k tomu bylo třeba: vůle, finance a kvalifikovaní odborníci. To jsou ta hlavní omezení, příroda nikoliv, ta k nám byla štedrá.

34. mezinárodní geologický kongres v Brisbane, Austrálie

Mezinárodní geologický kongres se koná každé 4 roky a patří bezesporu mezi vrcholné události po stránce odborné i společenské. Tentokrát bylo hostitelským místem australské Brisbane, hlavní město státu Queensland. Kongres probíhal za značné mediální pozornosti ve dnech 5.8. – 10.8.2012 v Konferenčním a výstavním centru (Convention & Exhibition Centre). Tento rozsáhlý a moderní areál je umístěn několik minut od centra na jižním břehu řeky Brisbane.

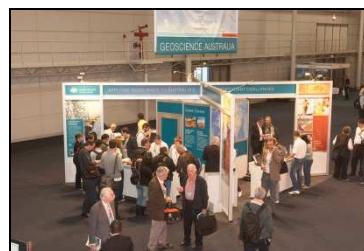
V rámci kongresu probíhala souběžně celá řada akcí. Největší prostor byl věnován vědeckému programu, který byl rozdělen do 37 sekcí:

1. Geologické vědy pro společnost
2. Přínos geologických věd pro rozvojové země
3. Klimatické změny: poznávání minulosti pro poučení v budoucnosti
4. Geologické vědy a životní prostředí
5. Geologické vědy a informatika
6. Energie ve světě omezování CO₂
7. Zdroje nerostných surovin a těžba
8. Průzkum nerostných surovin
9. Ložiska nerostů a jejich geneze
10. Ložiska uhlí
11. Ložiska ropy a jejich průzkum
12. Nekonvenční uhlovodíky – paliva budoucnosti
13. Sedimentární procesy
14. Pánev formace a procesy na kontinentálních okrajích
15. Dynamická Země
16. Hlubiny Země
17. Nejstarší fáze vývoje Země
18. Proterozoikum
19. Geochronologie a izotopová geologie
20. Planetární geologie
21. Magmatismus
22. Metamorfity procesy metamorfozy
23. Evoluce biosféry
24. Karbonáty
25. Mořská a oceánská geologie

26. Geologie Arktidy a Antarktidy
27. Biogeologie
28. Hydrogeologie
29. Povrchové procesy a vývoj krajiny
30. Geohazardy
31. Inženýrská geologie a geomechanika
32. Metody přímého a dálkového průzkumu Země
33. Historie geologických věd
34. Mapování a průzkum
35. Geostandardy
36. Regionální, specializovaná a tematická symposia
37. Alternativní metody

Každá sekce byla dále členěna do několika tematických symposií, kterých bylo celkem 220.

Jednání začínala v 8,30 hodin a trvala minimálně do 18,30 hodin, v některých případech program trval až do 21 hodin. Po ukončení oficiálních přednášek probíhaly panelové diskuse a prezentace tematických posterů. Kromě toho zde byl prostor pro avízovaná i spontánní obchodní jednání a schůzky. Součástí kongresu byl i 2. ročník celosvětového setkání mladých vědců z geovědních oborů, tzv. YES Congress (Young Earth Scientists). Rozsáhlou plochu tradičně zaujímal GeoExpo, což byl prostor pro prezentaci výsledků a služeb jednotlivých institucí, firem a organizací. Této příležitosti využilo téměř 150 vystavovatelů ve svých stáncích a pavilonech.

Ke kongresovému programu patřily i odborné terénní exkurze. V rámci ohlášených postkongresových akcí byla připravována také třídní exkurze na uranová ložiska Jižní Austrálie. Navštíveny měly být lokality Olympic Dam, Beverley Uranium Mine a Mount Painter. Bohužel, těsně před začátkem kongresu byla tato exkurze zrušena z organizačních důvodů. Jak se ukázalo, skutečnou příčinou byla vyhrocená situace mezi těžební firmou BHP Billiton a ekologickými aktivisty z důvodu v současné době projednávaného konceptu dalšího rozvoje těžby a zpracování radioaktivních surovin.

Závěrem několik údajů:

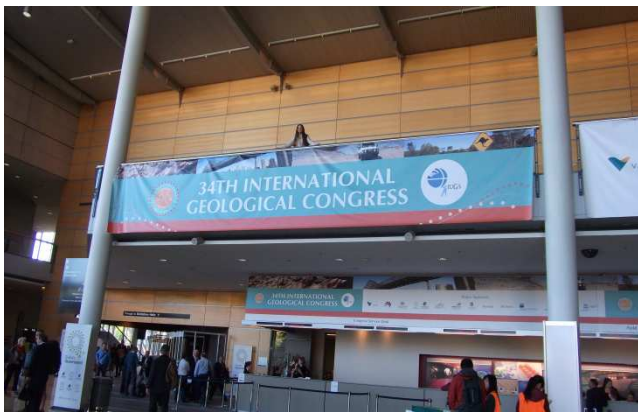
Na kongresu bylo registrováno 6012 registrovaných účastníků ze 112 zemí. Největší zastoupení měly vedle hostitelské Austrálie delegace z Číny, Ruska a USA. Bylo zde prezentováno 3712 ústních příspěvků od 3232 autorů a vystaveno 1439 posterů. Podrobné údaje jsou uvedeny na webových stránkách: www.34igc.org.

Příští mezinárodní geologický kongres, v pořadí 35., se bude konat v jihoafrickém Kapském Městě v roce 2016.

RNDr. Vít Štrupl, ČALG

34th International Geological Congress (IGC)

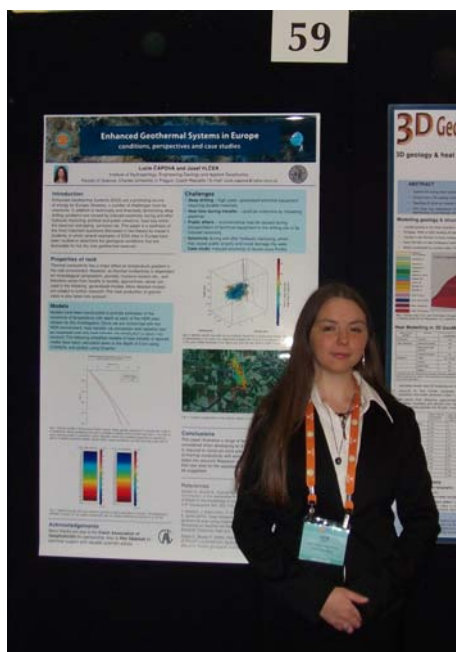

Vstupní hala brisbaneského kongresového centra

Brisbane Convention Centre

34. ročník prestižního mezinárodního geologického kongresu, pořádaného IUGS jednou za 4 roky, se konal 5. – 10.8. 2012 v australském Brisbane. Díky příspěvku na konferenci od ČAAG jsem měla možnost se této renomované geovědní akce zúčastnit a prezentovat zde svůj poster.

Letošní IGC byl dosud největší geovědní událostí pořádanou na jižní polokouli a zároveň největším mezinárodním vědeckým setkáním pořádaným v brisbaneském Convention Centre. Byly využity všechny přednáškové místnosti. Podle zdrojů IUGS, celkem kongres navštívilo 6012 účastníků ze 112 zemí. Ve výstavní hale se geologické služby, firmy a mezinárodní programy a organizace představily v 283 stáncích. Během poster sessions bylo vystaveno 1439 posterů. 3232 autorů prezentovalo výsledky svých výzkumů v 3712 přednáškách. V rámci kongresu probíhala řada workshopů a také konference Young Earth Scientists

(YES) a účastníci si mohli vybrat z 29 terénních exkurzí po Austrálii, Novém Zélandu a Pacifickém regionu.

Výstavní hala

Terasa poskytovala oázu klidu v jinak rušném kongresovém centru

Během slavnostního zakončení kongresu bylo vyhlášeno indické Dillí jako místo konání 36. IGC v roce 2020 a zástupci z Jihoafrické republiky převzali „Prezidentský pohár“ a zavázali se k pořádání 35. IGC v Kapském Městě v roce 2016.

Afričtí tanečníci otevřeli dveře příštímu IGC v Jihoafrické republice

Aplikovaná geofyzika byla diskutována napříč sympozii a byl tak dobře reflektován její význam v hydrogeologii (například sekce 2.1 - Ground Water Management for Improving rural health and mitigating rural poverty, 28.3 - Geoscientific mapping, characterisation and conceptualisation of hydrogeological systems), inženýrské geologii (například sekce 31.1 - Engineering Geological Challenges For Our Ever Growing Cities), vyhledávání nerostných surovin (například sekce 10.1 - Finding resources, making reserves), strukturní geologii (například sekce 11.5 - Onshore Frontier Basins, 18.1 - Building the Australian continent) využití geotermální energie, monitoringu rizikových geologických jevů (například sekce 30.6 - Earth monitoring for improved forecasting of natural hazards) apod. Mým zájmem byla především geotermální energie, které byla věnovaná celá samostatná sekce 6.2 – Geothermal resources, v rámci níž jsem prezentovala svůj poster. Ten vzbudil mimo jiné zájem ze strany delegátů z Keni, s nimiž se později naskytla možnost další spolupráce. V rámci sekce 6.2 bych ráda zmínila mimo jiné přednášku Coralie Siegel: The origin of the temperature anomaly in SW Queensland Australia: High Heat Producing Granites or efficient insulation cover?, která

představovala geotermální rezervoár srovnatelný se středoevropskými a nastínila faktory, které mohou hrát důležitou roli při sestavování odhadů průběhu teploty do hloubky. Viacheslav Spichak se zase zabýval využitím elektromagnetických metod v geotermálním průzkumu v přednášce Recent advances in electromagnetic geothermal exploration based on using of an indirect electromagnetic geothermometer.

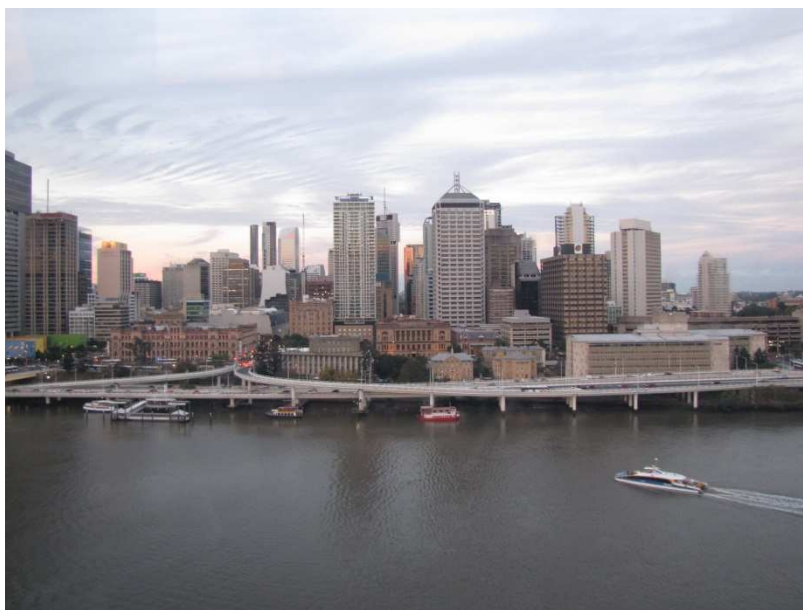

Vale, hlavní sponzor kongresu, měl na každý den připravenou jinou sochu z písku.

Přednáška Dany Čápkové

Osobně akci hodnotím jako velmi přínosnou, a to jak z hlediska vědeckých informací, které jsem se dozvěděla z přednášek a posterů, tak z hlediska společenského při přátelských setkáních s odborníky z celého světa.

Panorama Brisbane

Lucie ČÁPOVÁ

Výběr zajímavostí ze Zpravodaje České geologické společnosti 15/2012

Uvádíme přehled toho, co by asi mohlo zajímat i pracovníky v aplikovaných geologických a příbuzných oborech.

ČGS pořádá v průběhu září a října podzimní odborné exkurze. Zřejmě je již pozdě se přihlásit a zúčastnit, ale je možno si rozvážit účast na připravované jarní dvoudenní exkurzi na Příbramsko s návštěvou historických těžebních šachet Marie, Vojtěch, Ševčínský důl a hornického muzea. Přihlášky raději v předstihu u Dr. Táborského, tel. 251 085 227.

Správa Národního parku České Švýcarsko zve na ukázky sanace nestabilních skalních pískovcových stěn a věží v Labském údolí u Hřenska, dne 16. 10. tr. (sraz v Hřensku před hotelem Praha ve 14 hod.). Zve též na podzimní vycházku po proslulých vyhlídkových místech Labského údolí, dne 2. 11. tr. (sraz v Jetřichovicích před hotelem Praha ve 13 hod.).

Přírodovědecký klub Barrande (Praha 3 – Žižkov, Ježkova 8) zahájil tradiční cyklus besed a přednášek na odborná i méně odborná témata a vzpomínkové večery, každý čtvrtek po 16. hod. (pořádá někdejší ředitel ČGÚ a diplomat Dr. Ing. V. Sattran). Potrvají do konce prosince.

Národní muzeum obnovilo pravidelné geologicko-mineralogické přednášky pro veřejnost 1x měsíčně v pondělí (od 17 hod.) v nové budově (býv. federálního parlamentu, hlavní vchod, výtahem do mezipatra H) s výstavkami a nabídkami odborné literatury: 17. 9. o drahokamech Barmy, 15. 10. o českých meteoritech, 19. 11. o alexandritu. Určovací mineralogická setkání se konají tamtéž v neděli (od 10 hod.) 2. 9., 7. 10., 4. 11., 2. 12. tr.

Už od května t.r. probíhá prodejní výstava minerálů a fosilií v Praze 6 – Ruzyni, Drnovská 36, denně 10 – 20 hod., vstup zdarma.

Městské muzeum v Jílovém u Prahy má v domě Mince nově upravenou expozici těžby zlata ve zdejším regionu, která probíhala až do 70. let m. s. Návštěvu je možno spojit s návštěvou historických těžných štol. Zve čelný představitel oboru Dr. Morávek.

Dr. Turnovec připomíná každoroční letní výstavy polodrahokamů a ozdobných kamenů z oblasti Českého ráje v muzeu v Lomnici n. Popelkou, pořádanou místními sběrateli a brusiči kamenů.

K tomu dodáváme, že každoroční jarní výstavy polodrahokamů a ozdobných kamenů, mineralogických zajímavostí a hornické historie z krušnohorské a podkrušnohorské oblasti jsou pořádány místními nadšenci též v zámku Klášterec n. Ohří. Zájemci mají možnost navštívit nedaleko odtud (7 km) i stálou expozici těchto materiálů, zaměřenou hlavně na znovuoobjevená naleziště krušnohorských jaspisů a ametystů, které užíval v polovině 14. stol. císař Karel IV. na výzdobu nejvýznamnějších interiérů na Karlštejně a v pražské katedrále. Jsou vystaveny doklady těžby dalších zdejších nerostných surovin od pravěku až po dnešek v několika patrech podzemí nově opraveného kláštera františkánů na okraji Kadaně.

Prof. Pačes představuje novou knihu známého hydrochemika a hydrogeologa Ing. Radana Květa „Minerální vody České republiky“ (vyd. Akcent, Třebíč) s popisem dnešního stavu veškerých známých lokalit včetně zapomenutých či zaniklých.

Dr. Václav Cílek, známý popularizátor geologie, klimatologie, filosofie krajin a jiných oborů vydal další knihu „Kameny domova“ (vyd. Krásná paní, Praha), se snahou o zpřístupnění různých odvětví geologie, s množstvím fotografických příloh, ale s textem, který obsahuje množství chyb a mylných tvrzení, že mu Dr. Petaková doporučila, aby se na nějaký čas zastavil a odpočinul si.

Dr. Valášek připomíná historii objevů Bozkovských jeskyní v 50. letech m. s. amatérskými nadšenci soustředěnými kolem Dr. Františka (Ferryho) Skřivánka v Krasové sekci Společnosti Národního muzea, s pomocí tehdy nově rozvíjených geofyzikálních indikačních metod.

Dr. Turnovec (z Turnova) připomíná historii českých granátů a jejich obluby jako specificky českých drahokamů. Stěžuje si, že v poslední době mnoho obchodníků, často cizinců, využívá jejich popularity a pod jejich názvem prodává šperky s granáty jiného druhu a jiné provenience. Volá po kontrolách prodávaného zboží a uvádí, že jedině družstvo „Granát“ v Turnově opatřuje své výrobky certifikátem o pravosti užitých kamenů.

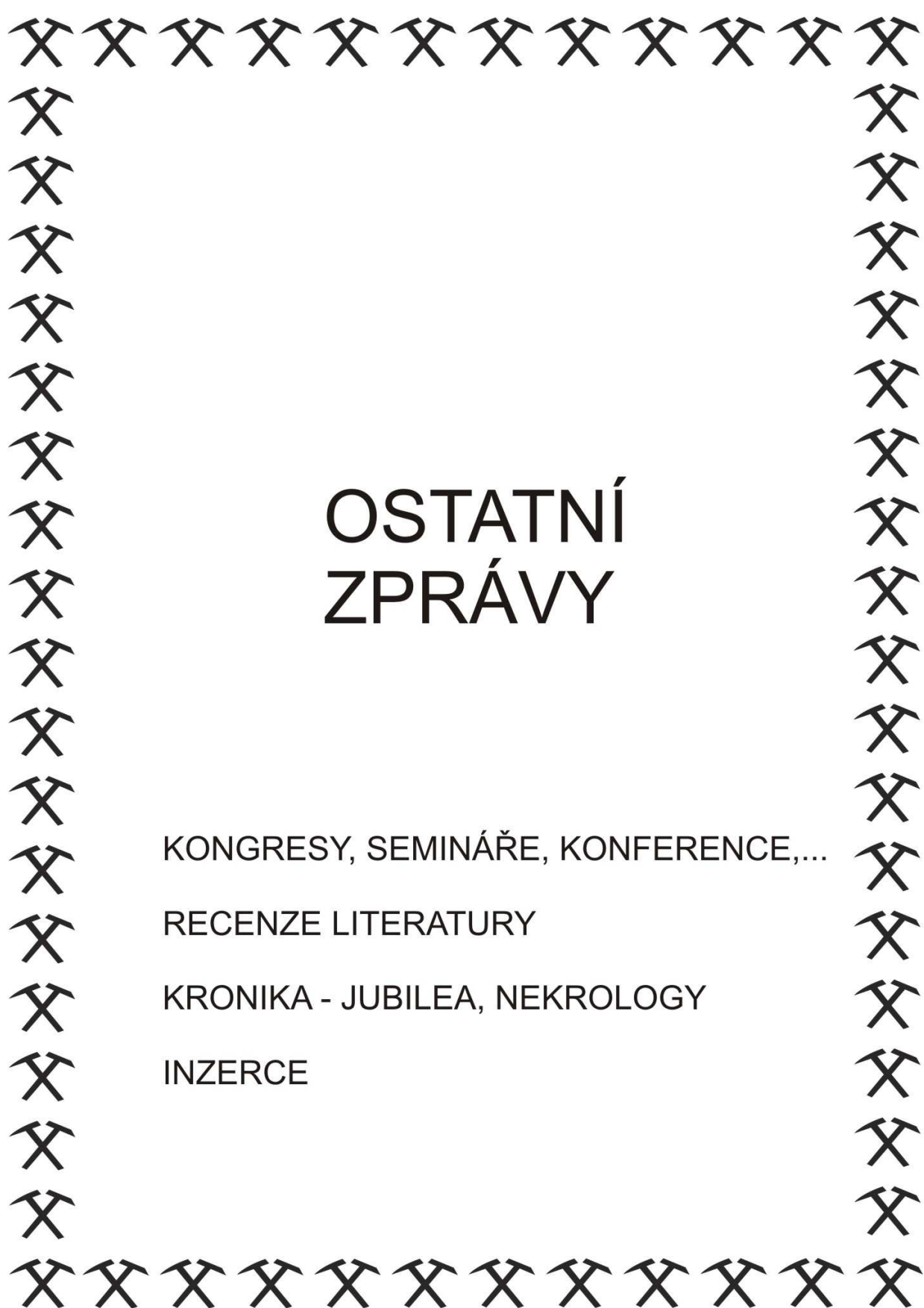
Dr. Röhlich informuje o probíhajícím řízení k zahrnutí skalnatého útvaru v pražské zoologické zahradě mezi chráněné přírodní památky. Jde o kontakt bazálního štěrkovitého devonu s podložními proterozoickými břidlicemi prostřednictvím úhlové diskordance a variského zlomu.

Dr. Tábořský nabádá k návštěvě impaktivního kráteru Ries v Rakousku nedaleko české hranice. Odtud mají pocházet jihočeské vltavíny. Po dopadu kosmického tělesa před cca 14,5 mil. lety došlo k roztavení místních slínovců a „vyšplouchnutí“ taveniny v podobě sklovitých kapek na naše území. Doporučuje návštěvu tamního muzea v Nördlingenu i dalšího soukromého muzea manželů Zajíčkových, jenže neuvedl kde.

Zpravodaj ČGS uvádí životní jubilea svých členů. Jsou mezi nimi i takoví, jejichž jména jsou povědomá též pracovníkům aplikovaných geologických oborů, kupř. Dr. Jaroslav Skořepa (65), Dr. Josef Mühlendorf (70), Prof. Tomáš Pačes (75), Dr. Ludvík Hanuš (80), Doc. Ivan Cícha (80), Dr. Ing. Vladimír Sattran (82), Doc. Vladimír Tylš (83), Dr. Milan Malkovský (85), Ing. Vladimír Myslík (88), Dr. Karel Mann (89), Prof. Jan Petránek (90), Dr. Josef Kavka (90). Bohužel v červnu 2012 zemřel Prof. Dr. Miloš Kužvart, CSc. Naposled jsme obdrželi další smutnou zprávu z Bratislavy, že zemřel Doc. Dr. Jozef Malgot, CSc. ze stavební fakulty SVUT.

Závěrečné stránky Zpravodaje ČGS tradičně doplňuje Dr. Vlašímský biografickým přehledem vynikajících pracovníků v geologických a příbuzných oborech, tzv. „dědkologií“ s celosvětovým dosahem, proto velmi záslužným. Starší pamětníci si ještě mohou připomenout portrétní obrázky rozvěšené po chodbách přírodovědecké fakulty na Albertově, s ručně psanými životopisy zasloužilých „dědků“ (psaných asi Prof. Radimem Kettnerem). Už tam dávno nevisí. Škoda.

Jan Marek

A decorative border composed of pickaxe icons arranged in a rectangular frame around the central text.

OSTATNÍ ZPRÁVY

KONGRESY, SEMINÁŘE, KONFERENCE,...

RECENZE LITERATURY

KRONIKA - JUBILEA, NEKROLOGY

INZERCE

Pozvánky na kongresy, konference a semináře v roce 2012

Ústav hydrogeologie, inženýrské geologie a užité geofyziky Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze

si vás dovoluje pozvat na tradiční

Semináře aplikované geologie

v zimním semestru 2012/2013,
které se budou konat **vždy v pondělí 14.00-15.40 (pokud není uvedeno jinak)**
v mineralogické posluchárně, Albertov 6, Praha 2, 1. patro

08.10.	Pavla Hrubcová (GFÚ AVČR) Kontakt Západních Karpat a Českého masívu z dat seismických refrakčních experimentů
15.10.	Anna Hrabánková, Josef V. Datel (VÚV TGM) Dusičnany ve vodách Chorvatska a návrh zranitelných oblastí
22.10.	František Mantlík (PřF UK) Komplexní interpretace geofyzikálních dat s ohledem na tektonickou stavbu a ochranu prostředí
29.10.	K.S. Wong (PřF UK) Aplikace centrifugy v geotechnice (anglicky)
05.11.	Miriám Fendeková, Marian Fendek (PriF UK Bratislava) Šírenie sa sucha v hydrologickom cykle
12.11.	Seminář se nekoná
19.11.	Jiří Bruthans, Josef Vlček a Tomáš Fischer (ÚHIGUG PřF UK) Erozní procesy v kvádrových pískovcích lomu Střeleč: vývoj kanálů a jejich seismické monitorování
26.11.	I. Beneš (Zakládání staveb, a.s.) Zkušenosti z geotechnických prací v Chorvatsku
03.12.	Tomáš Lokajíček, Tomáš Svitek (GÚ AVČR) Studium elastické anisotropie hornin pomocí P a S vln za vysokého hydrostatického tlaku
10.12.	Jan Švoma (AQUATEST) Autosanační vrt a recirkulační vrty
17.12.	Leo Eisner (Seismik s.r.o.) Indukovaná, triggerovaná nebo přírodní seismická: můžeme je odlišit?
07.01.	Geofyzikální téma - název bude upřesněn

Vedoucí semináře: RNDr. J.Bruthans, Ph.D., bruthans@natur.cuni.cz

Doc. RNDr. T.Fischer, Ph.D., fischer@natur.cuni.cz

Výběr z mezinárodních hydrogeologických konferencí

(blíže viz www.iah.org)

29 Oct - 1 Nov 2012

Sucre, BOLIVIA. Congreso Internacional de Hidrogeología y Recursos Hídricos.

INFO: Email: bethuned@ucalgary.ca or j_torresbal@yahoo.com Web:

<http://www.congresoaguasucre.org/>

5-7 Nov 2012

Central Drakensberg, SOUTH AFRICA. International Conference on Fresh Water Governance for Sustainable Development.

INFO: Web: <http://www.wrc.org.za/freshwater>

14-16 Nov 2012

Beni Mellal, MOROCCO. Water resources in the arid and semi-arid regions: challenges and prospects. Case of the African continent.. REZAS'12 conference.

INFO: Email: rezasafrica@gmail.com Web: <http://www.fstbm.ac.ma>

19-24 Nov 2012

Ciudad de Guatemala, GUATEMALA. 1st Guatemalan Hydrogeological Congress.

INFO: Web: <http://www.asokarst.org>

19-22 Nov 2012

Sydney, AUSTRALIA. 2012 Hydrology and Water Resources Symposium.

INFO: Web: <http://www.hwrs2012.org.au/>

19-21 Nov 2012

Kuwait City, KUWAIT. International Groundwater Symposium 2012. Organised by IAHR.

INFO: Web: <http://www.iahrgroundwater2012.info/>

21-22 Nov 2012

Karlsruhe, GERMANY. Interactions of Water with Energy and Materials in Urban Areas and Agriculture. IWRM Karlsruhe 2012. Organised by IWRM.

INFO: Web: <http://www.iwrn-karlsruhe.com>

Save 20% by using code SPIWRM2012 when booking..

18-21 Dec 2012

Aurangabad, INDIA. The Assessment and Management of Groundwater Resources in Hard Rock Systems with Special Reference to Basaltic Terrain. 5th International Groundwater Conference (IGWC 2012).

INFO: Email: psk120154@yahoo.co.in or karvimrajan@gmail.com

8-14 Jan 2013

Addis Ababa, ETHIOPIA. Colloquium of African Geology (CAG). Organised by Geological Society of Africa.

INFO: Web: <http://www.CAG24.org.et>

16-20 Mar 2013

Aveiro, PORTUGAL. Transboundary water management across borders and interfaces (TWAM 2013) - present and future challenges.

INFO: Web: <http://ibtwm.web.ua.pt/congress>

15-17 Apr 2013

Lima, PERU. Mine Water Solutions in Extreme Environments.

INFO: Email: zmullard@infomine.com Web: <http://www.minewatersolutions.com>

18-19 Apr 2013

Barcelona, SPAIN. Aspectos Tecnológicos e Hidrogeológicos de la Geotermia.
Organised by Asociación Internacional de Hidrogeólogos - Grupo Español (AIH-GE).

8-10 May 2013

Mórahalm, HUNGARY. Geothermal Applications and Specialities in Groundwater Flow and Resources. IAH Central European Groundwater Conference 2013.
Organised by IAH Hungarian Chapter and University of Szeged.
INFO: Web: http://conference.asvanytan.hu/iah_ceg_conf2013/index.html

13-16 May 2013

Rennes, FRANCE. HydroEco'2013 – 4th International Multidisciplinary Conference on Hydrology and Ecology: Emerging Patterns, Breakthroughs and Challenges.
INFO: Email: Gilles.Pinay@univ-rennes1.fr or Karel.Kovar@pbl.nl Web: <http://osur.univ-rennes1.fr/HydroEco2013/>

9-14 Jun 2013

Avignon, FRANCE. International Symposium on Water Rock Interaction (WRI14).
Organised by WRI.
INFO: Web: <http://www.wri14-2013.fr/>

10-13 Jun 2013

The Hague, THE NETHERLANDS. LuWQ2013 – International Interdisciplinary Conference on Land Use and Water Quality: Reducing Effects of Agriculture.
INFO: Email: [Email: Dico.Fraters@rivm.nl](mailto:Email:Dico.Fraters@rivm.nl) or Karel.Kovar@pbl.nl Web: <http://www.luwwq2013.nl/>
Abstract deadline 20 October 2012.

2-6 Sep 2013

Madrid, SPAIN. IAMG2013. 15th annual conference of the international association for mathematical geosciences.
INFO: Web: <http://www.igme.es/internet/iamg2013/>

2-7 Sep 2013

Budapest, HUNGARY. International Symposium on Hierarchical Flow Systems in Karst Regions. Organised by A collaboration of IAH Commission for Regional Groundwater Flow and IAH Karst Commission; IAH Hungarian Chapter; Karst Hydrogeology and Speleogenesis Commission of International Union of Speleology.
INFO: Email: anita.eross@gmail.com Web: <http://iah.org/regionalgwflow/news.html>

15-20 Sep 2013

Perth, AUSTRALIA. Solving the Groundwater Challenges of the 21st Century. IAH 40th annual congress.
INFO: Email: iahcongress2013@arinex.com.au Web: <http://www.iahcongress2013.org>

Konají se na katedře geotechniky FSv ČVUT vždy v pondělí v místnosti B 574, až na výjimky od 16.00 hod. (místnost pro Valnou hromadu a přednášku bude v části budovy C a bude viditelně označena!).

Program:

08.10.2012

Luděk Kovář (VŠB Ostrava)

Zhodnocení svahových deformací v moravskoslezském kraji po mimořádných srážkách v r. 2010 ze všech aspektů

05.11.2012

J. Mühl (Zakládání staveb)

Kompenzační injektáž na tunelu Dobrovského

03.12.2012

S. Štábl (Geoprojekt)

Hodnocení rizika svahových deformací (skalní řízení)

07.01.2013

M. Růžička (Soletanche)

Příklady zakládání staveb v náročných podmínkách

04.02.2013 Začátek již ve 14.00 hod

Valná hromada ČAIG a seminář – přednáška Geologický kongres Austrálie (s občerstvením)

04.03.2013

I. Novosad (Projekt Growawe)

Spolupráce geolog - investor

08.04.2013 (posun Velikonoce!!!!)

Jana Tourková

Vše co potřebujete vědět o studnách

06.05.2013

P. Lhotský, A. Spudil

Těžba plynu z břidlic

03.06.2013

J. Záleský, M. Záleský a L. Šásek (ČVUT, Arcadis, Safibra)

Možnosti využití optických vláknových snímačů pro měření v geotechnice

Prosím informujte o seminářích přátele, všichni jsou vítáni!

Nabídněte, prosím, témata seminářů na další období

11.09.2012

Předseda pražské pobočky ČAIG

Jan Schröfel (schrofel@fsv.cvut.cz)

Semináře Ústavu geochemie, mineralogie a nerostných zdrojů

PřF UK, Albertov 6, Praha 2

Na seminářích, které se konají v úterý od 14:50, obvykle v mineralogické posluchárně (geochemické semináře) nebo v ložiskových sbírkách (ložiskově-mineralogické semináře) se prezentují studenti doktorského i magisterského studia a domácí i zahraniční hosté ústavu.

- **23. října** - mineralogická posluchárna, 14:50 hod.

Anton Eisenhauer (GEOMAR, Kiel, Německo): Application of isotope systems of alkaline earth metals in the Geosciences.

- **6. listopadu** - mineralogická posluchárna, 14:50 hod.

Tomáš Magna (ČGS, Praha): Izotopová geochemie a kosmochemie lithia.

- **20. listopadu** - mineralogická posluchárna, 14:50 hod.

Martin Mihaljevič a kolektiv (ÚGMNZ, PřF UK v Praze): Letem Namibijským světem aneb geochemické studium půd a sedimentů.

- **4. prosince** - mineralogická posluchárna, 14:50 hod.

David Hradil (ÚACH AV ČR, Praha): Materiálová analýza výtvarného umění: příběhy určování provenience anonymních děl s využitím geověd.

- **18. prosince** - mineralogická posluchárna, 14:50 hod.

Jakub Hruška (ČGS, Praha): Proč stromy umíraly na kouř z elektráren, a souvisí to nějak s kůrovcem na Šumavě?

SEMINÁŘE - ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA

10.10.12 - 11.10.12

6. křídový seminář spojený s geologickou exkurzí

První den se koná seminář, druhý den exkurze na Kokořínsko, na níž je stále několik volných míst.

Místo akce: Velká zasedací místnost ČGS, Praha 1, Klárov 3 / Kokořínsko

Kontaktní osoba: Radek Vodrážka | e-mail: Radek.Vodrazka@geology.cz

12.10.12

Výskyt silných zemětřesení a alkalicko-vápenatý vulkanismus nad subdukujícími litosférickými deskami

Geochemický seminář České geologické služby. Vystoupí Aleš Špičák a Jiří Vaněk, Oddělení tektoniky a geodynamiky, Geofyzikální ústav AV ČR, Praha.

Začátek 9:30.

Místo akce: Zasedací místnost budovy geochemie a laboratoří ČGS v Praze 5 - Barrandově, Geologická 6, 1. patro.

Kontaktní osoba: Petr Dobeš | e-mail: petr.dobes@geology.cz

16.10.12

Technicko geologická exkurze - Hřensko

Správa národního parku České Švýcarsko pořádá pro veřejnost akci s geologickou tematikou, která představí práci skalní čety a sanační zásahy do nestabilních skalních svahů v obci Hřensko.

Sraz je na parkovišti před hotelem Praha (Hřensko) ve 14:00.

Místo akce: Hřensko

Kontaktní osoba: Ing. Jakub Šafránek | tel.+420 737 276 850 | e-mail: j.safranek@npcs.cz

19.10.12 - 21.10.12

19th Meeting of the Petrology Group of the Polish Mineralogical Society

Podrobné informace jsou k dispozici na stránkách konference [zde](#).

Místo akce: Obrzycko, Polsko

Kontaktní osoba: Prof. Andrzej Muszynski | e-mail: anmu@amu.edu.pl

23.10.12**Isotope fractionation during organic and inorganic calcification in the marine realm**

Geochemický seminář České geologické služby. Vystoupí Anton Eisenhauer, GEOMAR - Helmholtz Centre for Ocean Research, Kiel, Germany.

Začátek 9:30.

Místo akce: Zasedací místnost budovy geochemie a laboratoří ČGS v Praze 5 - Barrandově, Geologická 6, 1. patro.

Kontaktní osoba: Petr Dobeš | e-mail: petr.dobes@geology.cz

01.11.12 - 31.12.12**Geomorfologie Sečurské pouště v Peru – fotografická výstava J. Šebesty**

Sečurská poušť se rozkládá v pobřežním pásu v severních peruánských regionech Piura a Lambayeque. Leží sice blízko rovníku, v tzv. tropické humidní zóně, ale studený Humboldtův proud, který lemuje západní pobřeží Jižní Ameriky, nedovolí rozvinutí tropického humidního klimatu. Poušť se vyznačuje písčnými přesypy s dunovými poli, ale i erozí rozčleněnými roklínami, které vznikají během nepravidelných období, kdy zde působí až několik měsíců fenomén El Niño s intenzivními tropickými dešti. Vernisáž výstavy se uskuteční 1. 11. 2012 od 15:00.

Místo akce: Geologické knihkupectví, Klárov 3, Praha 1

| e-mail: jiri.sebesta@geology.cz

01.11.12 - 30.11.12**Prodejní výstava minerálů a fosilií**

Přijďte užasnout nad krásou barev, rozmanitostí tvarů minerálů a obdivovat zachovalost dávných fosilií. Čekají na vás exponáty z nejrůznějších koutů světa, ale dominují nálezy z území České republiky. Výstava minerálů a fosilií v Geologickém knihkupectví v Praze na Klárově je prodejní, takže si exponátem, který vás osloví, můžete rozšířit svoji sbírku, ozdobit prostor nebo jej využít jako originální dárek.

Místo akce: Geologické knihkupectví, Klárov 3, Praha 1

| e-mail: patrik.fiferna@geology.cz

01.11.12 - 01.11.12**Den otevřených dveří v České geologické službě**

Prohlídka jednotlivých pracovišť spojená s prezentací nejmodernějších laboratorních přístrojů a metod.

Místo akce: Geologická 6, Praha 5 - 9:00-11:00

Kontaktní osoba: Zdeněk Tábořský | tel.251 085 227 | e-mail: zdenek.taborsky @geology.cz

01.11.12 - 01.11.12**Den otevřených dveří v České geologické službě**

V rámci exkurze po pracovištích ČGS si zájemci budou moci prohlédnout geologickou knihovnu a mapový archiv a nahlédnout do zajímavých dokumentů z jejich obsáhlých fondů. Dále budou seznámeni s činností oddělení sbírek a hmotné dokumentace a prohlédnou si zajímavé exponáty z jejich depozitářů. V neposlední řadě bude zájemcům představena činnost Vydavatelství ČGS a oddělení GIS a databází, kde se seznámí s výrobním procesem a konkrétními knižními a mapovými výstupy, které si budou moci v zápětí v prodejně ČGS se slevou zakoupit.

Místo akce: Klárov 3, Praha 1 13:00-15:00

Kontaktní osoba: Bc. Klára Froňková | tel.257089443 | e-mail: klara.fronkova@geology.cz

02.11.12 - 02.11.12**Den otevřených dveří v České geologické službě**

V rámci exkurze po pracovištích České geologické služby si zájemci budou moci prohlédnout pracoviště útvaru 600 - Geofond. Budou seznámeni s činností odborů 610 (geologické dokumentace), 620 (nerostných surovin) a 630 (geologické prozkoumanosti a vlivů důlní činnosti). Dále bude zájemcům představena činnost externích skladů hmotné dokumentace.

Místo akce: Kostelní 26, 170 06 Praha 7 9:00-11:00

Kontaktní osoba: Vít Štrupl | tel.234 742 144 | e-mail: vit.strupl @geology cz

07.11.12 - 07.11.12**Přednáška - Nekonvenční zemní plyn - budoucnost nebo fikce na území České republiky**

Po čtyřiceti letech neustálé spotřeby všech nerostných surovin jich má lidstvo k dispozici více než kdykoliv předtím. I přes pesimistické odhady odborníků, ekonomů a mnohých politiků, rostoucí spotřebou všech nerostných surovin nečelíme jejich předpokládanému vyčerpání ale

naopak zdrojů máme k dispozici více, než kdykoliv jindy v historii. Velkou měrou se na této situaci podíli i těžba nekonvenčního zemního plynu a ropy, zejména pak ve Spojených státech.

Místo akce: Akademické konferenční centrum, Husova 4a, Praha 1 9:00-11:00

Kontaktní osoba: RNDr. Vlastimila Dvořáková | e-mail: vlastimila.dvorakova@geology.cz

07.11.12 - 07.11.12

Den otevřených dveří v České geologické službě

Prohlídka jednotlivých pracovišť spojená s prezentací postupů plynové a kapalinové chromatografie zaměřené na analýzy biomarkerů a plynů.

Místo akce: Leitnerova 22, Brno 13:00-15:00

Kontaktní osoba: Juraj Franců | e-mail: juraj.francu@geology.cz

09.11.12

Multi-proxy study of atmospheric pollution in peatlands of Poland

Geochemický seminář České geologické služby. Vystoupí Barbara Fiałkiewicz-Kozieł, Department of Biogeography and Paleoecology, Faculty of Geographical and Geological Sciences, Adam Mickiewicz University, Poznań, Poland

Začátek 9:30.

Místo akce: Zasedací místnost budovy geochemie a laboratoří ČGS v Praze 5 - Barrandově, Geologická 6, 1. patro.

Kontaktní osoba: Petr Dobeš | e-mail: petr.dobes@geology.cz

12.11.12 - 12.11.12

Přednáška - Co s oxidem uhličitým? Uložit pod zem! (?)

Zachytávání a ukládání CO₂ (CCS) je jedinou technologií, která umožňuje významně redukovat emise oxidu uhličitého vznikající při spalování fosilních paliv. CO₂, skleníkový plyn významně se podílející na změně klimatu, je místo vypuštění do atmosféry zachycen a bezpečně uložen do podzemních struktur. Protože je technologie CCS teprve v raném stádiu využití, výzkum a vývoj plní nezastupitelnou roli při jejím zdokonalování, hledání vhodných geologických úložišť, posuzování možných rizik a snižování nákladů.

Místo akce: Akademie věd ČR, Národní třída 3, 13:00-15:00

Kontaktní osoba: RNDr. Vít Hladík, MBA. | e-mail: vit.hladik@geology.cz

14.11.12 - 15.11.12**Seminář - Historie a současnost ochrany přírody v Českém krasu**

Správa CHKO Český kras společně se Svatojánskou kolejí pořádají odborný seminář při příležitosti 40. výročí vyhlášení CHKO Český kras.

1. cirkulář k semináři a návratka jsou k dispozici v příloze.

Místo akce: Svatý Jan pod Skalou

Kontaktní osoba: RNDr. Irena Jančaříková | tel.311 681 713 | e-mail:

irena.jancarikova@nature.cz

14.11.12**Využití katodové luminiscence a LA-ICP MS při studiu vnitřní stavby minerálů**

Jednodenní workshop pořádaný Geologickým ústavem AV ČR, Praha, a Přírodovědeckou fakultou Masarykovy university Brno a řešitelskými kolektivy grantů GAČR P210/10/1309 a P210/10/1105. Přihlášky do 31. 10. 2012.

Od 10:00 do 16:00.

Místo akce: Budova děkanátu PřF MU, Brno, Kotlářská 2.

Kontaktní osoba: Karel Breiter | e-mail: breiter@gli.cas.cz

29.11.12**Konference "Recyklace odpadů XVI / Waste Recycling XVI"**

Institut environmentálního inženýrství Hornicko-geologické fakulty Vysoké školy báňské - Technické univerzity Ostrava a Odborná skupina životní prostředí pobočky ČSVTS HGF VŠB - TU v Ostravě pořádají konferenci zaměřenou na nové vědecké technologické objevy a poznatky z oblasti recyklace odpadů. [Web konference](#)

Místo akce: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Kontaktní osoba: doc. Ing. Vladimír Čablík, Ph.D. | tel.+420 597 324 040 | e-mail:

vladimir.cablik@vsb.cz

30.11.12**Laserová spektroskopie v hydrologii stabilních izotopů**

Geochemický seminář České geologické služby. Vystoupí Martin Šanda Katedra hydromeliorací a krajinného inženýrství, Fakulta stavební, ČVUT Praha.

Začátek 9:30.

Místo akce: Zasedací místnost budovy geochemie a laboratoří ČGS v Praze 5 - Barrandově, Geologická 6, 1. patro.

Kontaktní osoba: Petr Dobeš | e-mail: petr.dobes@geology.cz

14.12.12

Vsádkové a kolonové experimenty – sorpce Cr na levné biosorbenty

Geochemický seminář České geologické služby. Vystoupí Hana Šillerová Katedra geoenvironmentálních věd, Fakulta životního prostředí, Česká zemědělská univerzita, Praha. Začátek 9:30.

Místo akce: Zasedací místnost budovy geochemie a laboratoří ČGS v Praze 5 - Barrandově, Geologická 6, 1. patro.

Kontaktní osoba: Petr Dobeš | e-mail: petr.dobes@geology.cz

14.12.12

Atmosférická depozice beryllia v České republice

Geochemický seminář České geologické služby. Vystoupí Leona Bohdálková Odbor geochemie životního prostředí a biogeochemie, Česká geologická služba, Praha.

Místo akce: Zasedací místnost budovy geochemie a laboratoří ČGS v Praze 5 - Barrandově, Geologická 6, 1. patro.

Kontaktní osoba: Petr Dobeš | e-mail: petr.dobes@geology.cz

Pozn.: Jedná se o akce prezentované na: <http://www.geology.cz/extranet/kalendar>

CAFÉ BARRANDE

PROGRAM BESED NA II. POLOLETÍ 2012

(Pro případné změny sledujte též www.geology.cz/cafe-barrande/nabidka)

- 06.09. Přátelské setkání k 10. výročí Klubu Café Barrande s prezentací a věnováním nové publikace ČGS „Vzpomínky z Café Barrande II“
- 13.09. Ježkova blues v Ježkově ulici a gratulace k 90-tinám Prof. RNDr. Jana Petránka, DrSc. (Dr. Ing. Vladimír Sattran, CSc. a další)
- 20.09. Setkání se sopkami – ne pro vulkanology (RNDr. Joel Pokorný, CSc.)
- 27.09. Kvarterní geolog na zlatu v USA (Vzpomíná RNDr. Jiří Kovanda, CSc.)
- 04.10. **Začátek v 17:00!** Nad novou knížkou RNDr. Jiřího Jiráňka, CSc.: „Země jako vesmírný terč (Minulost a budoucnost srážek Země s vesmírnými tělesy)“
- 11.10. RNDr. Zdeněk Vejnar, DrSc.: Vzpomínky na profesory ložiskové geologie (J. Koutek, Z. Pouba)
- 18.10. Planetologie Země a okolí (RNDr. Jiří Březina, CSc.)
- 25.10. Beseda o geologii a současné situaci Sýrie (Uvádějí Ing. Miloslav Ďuriš, CSc. a Dr. Vladimír Sánka)
- 01.11. Současné highlights a stíny ČGS a reflexe Mezinárodního geologického kongresu Brisbane 2012 (Beseda pod vedením ředitele ČGS Dr. Zdeňka Venery Ph.D. a náměstka Dr. Petra Mixy)
- 08.11. Vzpomínky na profesora Karla Vrhu a jeho žáky (Mgr. Luděk Kračmár)
- 15.11. Dílo architekta Josefa Gočára na pražských hřbitovech (Mgr. Drahomíra Březinová a Dr. Barbora Dudíková Schulmannová)
- 22.11. Tradiční schůzka Čermákovců
- 29.11. Beseda o současné Kubě s bývalým vedoucím naší ambasády v Havaně Milanem Jakobcem, a ukázky kubánské hudby
- 06.12. Nad novou knížkou „Za sopkami po Čechách“ s autorem Dr. Vladislavem Rapprichem (ČGS Praha)
- 13.12. Ježkova blues v Ježkově ulici (Dr. Ing. Vladimír Sattran, CSc. a další)
- 20.12. Předvánoční setkání přátel Klubu Barrande s koledami
- 27.12. Předsilvestrovské setkání, loučení se starým rokem a program do Nového roku

Za Přírodovědný klub Barrande: Jiří Jiránek a Vladimír Sattran

Společnost Národního muzea v Praze, Mineralogická sekce

Cyklus přednášek z geologických věd

Přednášky se budou konat v pondělí od 17.00 hodin (přesná data viz seznam níže) v přednáškové síni „H“

17. září	PhDr. Petr Šulc	Mogok – údolí drahých kamenů v severní Myanmarě (Barmě)
15. října	RNDr. Blanka Šreinová	České meteority ve sbírce Národního muzea
19. listopadu	Petra Burdová.	Nad diamant vzácnější (o alexandritu

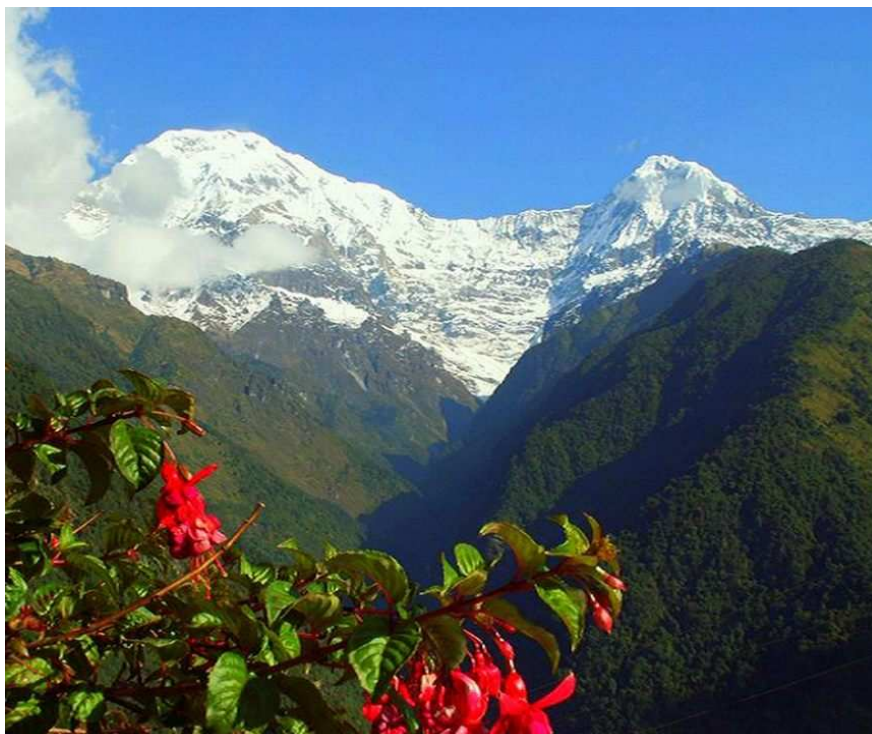
nové budovy NM (vstup hlavním vchodem a výtahem do mezipatra)

Nedělní určovací besedy se budou konat 2.9., 7.10., 4.11. a 2.12. 2012 od 10 hodin v přednáškové síni „H“ Nové budovy NM a budou doprovázeny prezentacemi, výstavkami ukázek minerálů a nabídkou odborné literatury.

Nové knihy**ZÁKLADY GEOMORFOLOGIE****Miroslava Blažková**

Ústí nad Labem 2010

Pro zájemce o geomorfologii nabízíme publikaci „Základy geomorfologie“, kterou vydala Fakulta životního prostředí, University J.E.Purkyně v Ústí nad Labem. Autorka Doc RNDr.Mirka Blažková, Ph.D zde shrnula základní informace o geomorfologii pro studenty FŽP UJEP, ale i pro další zájemce. Publikace má 162 stran, které obsahují velké množství barevných fotografií i černobílých schémat. Základem pro zpracování této publikace byly práce pana profesora Jaroslava Demka a pana profesora Ferry Fediuka. Cílem publikace bylo podpořit základní terminologii s obrázkovou dokumentací a tak srozumitelnou formou představit pestrost tvarů georeliéfu Země, jejich genezi a smysl.

Cena knihy je 150,-Kč a je k dostání v knihkupectví UJEP v Ústí nad Labem, Brněnská ulice 2. Tel.: 475 282 629, e-mail: knihkupectvi@rek.ujep.cz, nebo v e-shopu, přes stránky university, www.ujep.cz

**Universita Jana Evangelisty Purkyně
v Ústí nad Labem
Fakulta životního prostředí**

Knihy o kterých je dobré vědět.

Rudolf Holzer, Marek Laho, Peter Wagner a Martin Bednarík

Inžinierskogeologický atlas hornín Slovenska

Státní geologický ústav Dionýze Štúra (2009)

Myslím, že toto je kniha, která měla již být u nás vydána. Byly pokusy: Atlas hornin, Soupis lomů, publikace PÚDIS o pražských horninách apod. Je mnoho již udělaného. V archívech zkušeben, v archívech laboratoří, v učebnicích apod. Bohužel se nenašel zatím nikdo, kdo by měl autoritu potřebná data získat a soustředit v podobném atlasu. Je to práce pro odborníka, nebo kolektiv odborníků, kde je petrograf, strukturní geolog, ložiskový geolog a geotechnik. Je pravda, že je možné získat mnoho laboratorních parametrů hornin z materiálů kamenických provozoven. Ti jsou pravděpodobně největšími objednateli laboratorních zkoušek v laboratořích a Státních zkušebnách. Knihu jsem dostal darem od autorů, ale pokud by tomu tak nebylo, stejně bych ji měl ve své knihovně. Doporučuji! Je krásná a kvalitní. Bylo by dobré, kdyby se postupně dodávaly další lokality a listy. Potřebují to architekti, památkáři, kameníci a nakonec i geotechnici.

V nakladatelství ČVUT vyšlo skriptum od **Jany Tourkové**

Geologie pro architekty (2012).

Opět učební pomůcka pro budoucí architekty, často budoucí zadavatele našich prací. Je na nejvyšší míru potřebné, aby z nich byli v budoucnosti odborníci, kteří budou vytvářet projekty, kde bude mimo jiné důsledně zohledněna geologie (hydrogeologie, inženýrská geologie, nerostné suroviny), morfologie. Projekty, které budou přátelské k přírodě. Kteří budou vědět vše, co je potřebné.

Minulý týden jsem četl o konferenci architektů, kteří debatovali o tom, že je potřebné, aby stavby byly projektovány harmonicky s přírodním prostředím. Nevěděl jsem, jestli se nejedná o žert. Prý ve světě je možné se poučit. Přišlo mi to jako probuzení po dlouhých letech spánku. Vždyť je u nás tolik krásných staveb. Historie bez učebnic zvolila osvětlené projektanty, kteří mnoho neřekli. Byli vzdělaní. Asi i v geovědách. Teď by bylo dobré, kdyby se objevila učebnice, kde alespoň spoluautorství měl někdo s dobrým geologickým vzděláním.

Poslední je upozornění na poslední knížku spolužáka a přítele **Jirky Jiráka**

Země jako vesmírný terč (minulost a budoucnost srážek Země s vesmírnými tělesy)

Je nesmírně důležité, aby normální občan, mladý občan věděl, že existují geologické vědy. Díky za každou knížku, za popularizaci v TV apod.

J. Schröfel

Nová publikace: J. Krásný et al.: Podzemní vody České republiky - Regionální hydrogeologie prostých a minerálních vod

Koncem října 2012 bude Českou geologickou službou vydána monografie Podzemní vody České republiky - Regionální hydrogeologie prostých a minerálních vod, zpracovaná J. Krásným se spoluautory M. Císlerovou, S. Čurdou, J. Datlem, J. Dvořákem, A. Grmelou, Z. Hrkalem, H. Křížem, H. Marszałkem, J. Šantrůčkem a J. Šilarem.

Monografie, popisující podmínky vzniku, výskytu a pohybu podzemních vod a jejich vlastnosti v České republice a v jejím okolí, tématicky navazuje na opěrné práce zakladatele české hydrogeologie profesora Oty Hynie z šedesátých let 20. století a shrnuje a analyzuje poznatky získané v následujícím více než padesátiletém období intenzivních hydrogeologických průzkumů.

Publikace je členěna do několika hlavních částí: Úvodní všeobecná část přináší základní informace o hydrogeologii se zaměřením na regionální přístupy a o hlavních faktorech, ovlivňujících tvorbu, rozšíření a vlastnosti podzemních vod. Ve druhé části jsou systematicky popsány hydrogeologické poměry různých hydrogeologických celků Česka a v části 3 jsou tyto regionálně-hydrogeologické poznatky shrnuty a vzájemně porovnány. V části 4 je popsána problematika využívání a ochrany podzemních vod, jsou uvedena významná existující či možná antropogenní ovlivnění přírodního hydrogeologického prostředí a podzemních vod a jsou diskutovány otázky využívání hydrogeologických poznatků při územním plánování, výstavbě podzemních zásobníků plynu a hlubinných úložišť rizikových odpadů a využívání geotermální energie. Pátá část se zabývá geologicko-hydrogeologickou pozicí České republiky ve střední Evropě a podává přehled hydrogeologických poměrů v přilehlých územích okolních států, v Německu, Polsku, Rakousku a na Slovensku.

Publikaci doplňují na konci jednotlivých kapitol četné odkazy na příslušné práce, obsáhlý seznam literatury a stručný výkladový slovník základních hydrogeologických termínů, anglický abstrakt a syntetické hydrogeologické mapy a řezy Česka, české křídové pánve a střední Evropy ve 13 volných přílohách. Ve 40 vložených textech – „zastaveních“ – jsou diskutovány různé hydrogeologické otázky a v některých případech také názory k zamyšlení, které nemusí být nezbytně v souladu s jinými, někdy i běžně přijímanými či oficiálními koncepty, neboť je známo, že pokrok ve vědě a v jakékoli lidské činnosti je mnohdy výsledkem pochyb o tradičně či všeobecně a mechanicky přejímaných názorech. Některá ze zastavení jsou věnována minulosti hydrogeologie, především abychom si připomenuli význam práce našich předchůdců a také abychom si uvědomili, že mnohá naše současná zjištění jsou založena na dřívějších zkušenostech a poznatcích, jež si ne vždy uvědomujeme, ale na něž, někdy i nevědomky, navazujeme.

Kniha o rozsahu 1150 stran obsahuje 340 většinou barevných obrázků (mapky, řezy, fotografie a různá schémata) a 53 tabulek.

Pro informaci připojujeme zkrácený obsah publikace:

1. VŠEOBECNÁ ČÁST

- 1.1 Věda o podzemních vodách: hydrogeologie
- 1.2 Vznik, vývoj a náplň hydrogeologie
- 1.3 Význam a cíle regionálních hydrogeologických studií
- 1.4 Metodika regionálního hydrogeologického studia
- 1.5 Vliv geologie na charakter hydrogeologického prostředí
- 1.6 Hydraulické parametry a jejich prostorové rozdělení (regionálně převládající hodnoty, měřítkový efekt, reprezentativní elementární objem)
- 1.7 Proudění podzemních vod: vliv přírodních a antropogenních faktorů
- 1.8 Režim podzemních vod a jeho projevy
- 1.9 Zdroje podzemních vod: přírodní, indukované, umělé
- 1.10 Přírodní kvalita podzemních vod a její antropogenní ovlivnění
- 1.11 Použití izotopových metod v hydrogeologii
- 1.12 Minerální vody
- 1.13 Využitelné množství podzemních vod
- 1.14 Hydrogeologické mapy a řezy
- 1.15 Hydrogeologická regionalizace

2. REGIONÁLNÍ ČÁST

- 2.1 Česká republika: přehled přírodních poměrů
- 2.2 Geologický vývoj a hydrogeologické členění České republiky
- 2.3 Paleohydrogeologický a paleoklimatický vývoj České republiky
- 2.4 Hydrogeologická prozkoumanost České republiky
- 2.5 Informační zdroje o hydrogeologických poměrech Česka, použité podklady
- 2.6 Hydrogeologická provincie Českého masivu
 - 2.6.1 Hydrogeologický masiv – platforma Českého masivu (hydraulické vlastnosti hornin, proudění podzemních vod, podzemní odtok, kvalita podzemních vod; minerální a termální vody: Karlovy Vary, Jáchymov, Mariánské Lázně, Teplice, Bílina, Louny, Janské Lázně, Bludov, Velké Losiny, Karlova Studánka ad.; využití podzemních vod, acidifikace podzemních vod, antropogenní ovlivnění a principy ochrany podzemních vod)
 - 2.6.2 Karbonátové výskyty (kras a krasové jevy, pseudokras, krystalické vápence, Český kras, Moravský kras, Javoříčský a Mladečský kras, Slatinice, Teplice nad Bečvou ad.)
 - 2.6.3 Permokarbonské pánve (minulé a současné vlivy těžby nerostných surovin na hydrogeologické poměry, pánve: plzeňská, manětínská, kladensko-rakovnická, mšensko-roudnická, mnichovohradišťská, podkrkonošská, vnitrosudetská, orlická, hornoslezská a další výskyty, detrit a jeho hydrogeologická charakteristika, zásobování ostravské aglomerace vodou)
 - 2.6.4 Česká křídová pánev (litologická charakteristika křídových souvrství, tektonika jako významné kritérium vymezení hydrogeologických celků, rozšíření hydrogeologických těles, proudění podzemních vod, prameny a přírony do povrchových toků; zvodněné systémy: děčínskosněžnický, benešovsko-ústecký, žatecko-lounský, boleslavsko-mělnický, novobydžovský, Dlouhé meze, miletínský, královédvorský, podorlický, hronovsko-svatoňovický, polický, vysokomýtský, svitavský, kyšperský, králický; hydrogeologické oblasti: bílinská, roudnicko-mochovská, velimsko-čáslavská, moravských křídových výskytů; hořké vody, Brvany, Lázně Bělohrad, zásobování Prahy a Brna vodou, těžba uranu u Stráže pod Ralskem)

- 2.6.5 Jihočeské pánve (hydrogeologická charakteristika, budějovický, horusický a třeboňský zvodněný systém, protivínská a soběslavská hydrogeologická oblast)
- 2.6.6 Terciérní pánve a další výskyty (chebská, sokolovská, mostecká pánev a hrádecká část žitavské pánve, antropogenní ovlivnění hydrogeologických poměrů, důlní katastrofy, vztah těžby v sokolovské pánvi ke karlovarským termám, Františkovy Lázně, Soos, neovulkanity)
- 2.7 Hydrogeologická provincie Karpat
 - 2.7.1 Flyšové pásmo (hydrogeologická charakteristika, hydraulické vlastnosti, proudění a přírodní zdroje podzemních vod. Luhačovice, Šaratice ad.)
 - 2.7.2 Karpatská předhlubeň (hydrogeologická tělesa, proudění podzemních vod, Darkov, Klimkovice-Polanka nad Odrou a další výskyty minerálních vod)
 - 2.7.3 Vídeňská pánev (hydrogeologická charakteristika, proudění podzemních vod, vztah ropy, plynu a podzemních vod, výskyty jodobromových slolanek a sirovodíkových vod: Hodonín, Ostrožská Nová Ves, Petrov ad.)
 - 2.7.4
- 2.8 Kvartérní sedimenty (jejich rozšíření, základní charakteristika a hydrogeologické vlastnosti; fluviální sedimenty v povodích Labe a Ohře, Vltavy, Moravy a Dyje, Odry; glacimenní sedimenty v severních Čechách, na severní Moravě a ve Slezsku)
- 3. SOUHRN A POROVNÁNÍ RŮZNÝCH HYDROGEOLOGICKÝCH PROSTŘEDÍ A ZVODNĚNÝCH SYSTÉMŮ ČESKA (hydraulické parametry hornin, zvodněné systémy, regionální proudění a doby zdržení, přírodní zdroje a režim podzemních vod, pozorovací sítě, kvalita podzemních vod všeobecně, kvalita podzemních vod svrchní hydrodynamické zóny, významné prameny, akrotopegy a zaniklé lázně, minerální vody a kvalita podzemních vod hlubších zón, vztah hydrogeologických, hydrodynamických a hydrochemických dat, hydrodynamická a hydrochemická zonálnost)
- 4. APLIKOVANÁ HYDROGEOLOGICKÁ PROBLEMATIKA (využití, využitelnost a ochrana podzemních vod, antropogenní ovlivnění podzemních vod, globální klimatické změny, hydrogeologické aspekty různého využití přírodního prostředí: územní plánování, podzemní zásobníky plynů, hlubinná úložiště rizikových odpadů, geotermální energie, revitalizace těžbou ovlivněných území)
- 5. PŘÍLEHLÉ OBLASTI OKOLNÍCH STÁTŮ (geologicko-hydrogeologická pozice Česka ve střední Evropě, Český masiv a jeho okolí za hranicemi Česka: Rakousko, Německo, Polsko; Alpsko-karpatská megaprovincie za hranicemi Česka: Slovensko, Polsko, Rakousko, Německo; megaprovincie Středoevropské nížiny).

Kniha bude k dostání v prodejně ČGS v Praze na Klárově a i v dalších knihkupectvích s vědeckou literaturou.

Nekrology

Profesor RNDr. Miloš Kužvart, CSc., zemřel (*21.9.1928 - + 17.6.2012)

Foto: rodinný archiv prof Kužvarta

Foto: Silikátový svaz

Profesora Miloše Kužvarta vnímá naše odborná geologická veřejnost především jako zakladatele svébytného oboru geologie nerudných nerostných surovin v Československu, a to na Přírodovědecké fakultě Karlovy Univerzity. Současně jej oceňuje jako iniciátora a dlouholetého spoluorganizátora diskusní a exkurzní platformy „Fora pro nerudy“.

Vznik Fora pro nerudy (první se uskutečnilo 16.2.1977 na PřF UK v Praze a organizoval jej Miloš Kužvart, tehdy docent) profesor Kužvart popisuje takto (45. Forum pro nerudy 4.-5.6.2003, sprievodca („východné Slovensko“)-SGÚDŠ, regionálne centrum Košice, PrF UK Bratislava, SALG, KERKORUP a.s., Košice):

„V roce 1975 byla dokončena práce na kolektivním díle 34 autorů Ložiska nerudných surovin ČSR. ... Autorský kolektiv se společnou prací sblížil natolik, že - spolu s některými účastníky IV. postgraduálního studia ložiskové geologie na PřF UK (1974-1976) – chtěl v setkávání při studiu nerud pokračovat. Plánované exkurze a semináře dostaly jméno podle Fora for industrial minerals, které v USA založil v roce 1965 prof. Robert L. Bates (1924-1994) z Ohio State University ve městě Columbus. Je spolu s prof. Pavlem Michajlovičem Tatarinovem (1895-1976) z Gorného institutu v Leningradě zakladatelem moderního oboru ložiskové geologie nerud.“

Fora měla vysokou úroveň, vedle terénních exkurzí se uskutečňovaly rozsáhlé konference kolem zadaného tématu, byly z nich vydávány obsáhlé sborníky přednášek. Prvních deset let se fora konala dvakrát až čtyřikrát ročně, takže přinejmenším pořadovými čísly rychle dohnala a předehnala svoji severoamerickou inspiraci (v převratovém roce 1989 československé forum mělo pořadové číslo 38 a severoamerické forum se konalo jako 25.).

Věhlas profesora Kužvarta přesáhl hranice střední Evropy i Evropy, a tak přední kanadský „nerudař“ George J. Simandl z Geological Survey of British Columbia píše 21.2.2008 organizátorovi 44th Forum on the Geology of Industrial Minerals, Stanley T. Krukowskému z Oklahoma Geological Survey:

„Stan

Professor Kužvart is the central Europe's equivalent of North America's Robert Bates. Professor Kužvart published many books in Czech, some of them were re-edited and

translated to English. At least one (major one) was produced in collaboration with Peter Harben (as you know). ...

George“

Životní osudy, postoje, profesní orientace, bibliografické údaje zesnulého byly zveřejněny při jeho předešlých jubilejích: Časopis pro mineralogii a geologii, 34/1989, 1:107; Geologický průzkum, 35/1993, 11-12:361; Silikátový zpravodaj, 1991, 1:8-9; Uhlí-rudy-geologický průzkum, 9/2003:38-39; 46. Forum pro nerudy 11.-13.5.2004, průvodce (Rakovnicko, Kadaňsko a Podhořansko), str.1.-ČALG, Praha; Uhlí-rudy-geologický průzkum, 9/2008:39. Jak ale sám viděl budoucnost své odborné pozůstalosti, tedy především jím ustaveného oboru na PřF UK a odborné platformy For pro nerudy, jak se o budoucnost zasazoval a přinášelo mu to radost?

Před odchodem profesora M.Kužvarta do důchodu 1.10.1994, PřF UK vypsalá konkurz na „jeho“ systemizované místo v oboru ložisková geologie se zaměřením na ložiska nerudných a netradičních surovin. Nebylo vinou vedení geologické sekce PřF UK, že se do konkurzu na toto místo přihlásil jediný uchazeč. Uchazeč již úspěšně specializovaný v jiném oboru, geochemickém, o kterém se profesor domníval, že se nerudám věnovat nebude. Profesor také otevřeně a opakovaně písemně namítal, že pokud obor nerud zůstane začleněný do nově připravovaného Ústavu geochemie, mineralogie a nerostných zdrojů, bude se mu věnovat pouze dr. Richard Přikryl a „jeho“ druhé místo bude pro nerudy ztraceno. Opakovaně proto žádal o přeřazení svého oboru do struktury taktéž nově připravovaného Ústavu geologie a paleontologie, jak se již stalo v případě geologie kaustobiolitů. Vedení sekce a děkan profesor Petr Čepek vzali jako bernou minci, že kandidát, který se na místo „nerudaře“ cíleně přihlásil, bude mít snahu co nejlépe dostát svým pracovním povinnostem v tomto oboru, a toto stanovisko děkan profesorovi oznámil i písemně. Současně nebylo vyhověno žádosti o zařazení geologie ložisek nerud do Ústavu geologie a paleontologie. Za těchto okolností Miloš Kužvart návrh svých vedoucích kolegů na jmenování profesorem pokládal za absurdní, profesuru odmítá a jmenovací dekret nepřebírá. Došlo na jeho slova, docent Richard Přikryl rozvíjí na Ústavu geochemie, mineralogie a nerostných zdrojů obor nerud sám. Profesor Kužvart s „fakultou“ přerušil styky, vyjma blízkých osobních.

Také vývoj For pro nerudy pana profesora nepotěšil. Rozdíl v jejich organizaci do roku převratu 1989 a po něm charakterizuje George Simandl Stanley Krukowskému 25.2.2008 takto:

„Stan:

These Central European Forums on Industrial Minerals now have a format of field conferences. It appears, that in the past these meetings had same format as North American Forum.

The guidebooks are done very professionally. They are very informative, historically fascinating and technically correct. You have to trust me on that, they are in Czech and Slovak (see attachments). It is possible that some of the future guidebooks will be in Polish. ...

Cheers George“

Profesor Kužvart se nedovedl smířit s tímto vývojem v pořádání for přizpůsobeným novým okolnostem. Ani rozšíření jejich pořadatelství na třetího – polského – partnera, trvalý zájem všech tří účastnických stran (české, slovenské a polské) na rotačním principu pokračovat v každoročním pořádání a lokalizaci for a hlavně kontinuita jejich organizování jej nepřimělo k tomu, aby se for účastnil. Neúčastnil se ani jubilejního 50. Fora, konaného v roce 2008,

v roce jeho životního jubilea 80 let, kdy pořádající ČALG byl připraven toto výročí s ním náležitě oslavit a jednat i o mezinárodní potvrzení uznání jeho díla a opakovaně jej na 50. Forum zval.

Poslední léta svého života profesně svazoval spíše se Silikátovým svazem, který také v letošním 4. čísle svého Keramického zpravodaje zveřejnil jeho nekrolog (Keramický zpravodaj, 4/2012:60 – a také <http://www.silis.cz/cz/casopis/index.php?novinka=odesel-milos-kuzvart>).

Profesor Miloš Kužvart se mi vždycky jevil jako skromný, zásadový a spíš introvertní člověk, velice systematický a pracovitý, který za sebe nechává mluvit své dílo. Ono to bohužel většinou ke štěstí nestačí. Takový člověk velmi potřebuje potkávat správné lidi na správných místech ve správnou dobu. To se bohužel panu profesorovi na sklonku jeho profesního života dostatečně nepříhodilo.

Ivo Sitenský, ČALG

RNDr. Václav Štefek
(17.8. 1942 - 10.6. 2012)

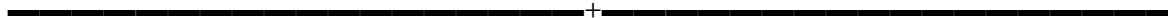
RNDr. Václav „Jim“ Štefek po absolvování Střední průmyslové školy geologické v Praze v r. 1960 a posléze Přírodovědecké fakulty UK v r. 1966 se stal na dlouhá léta vynikajícím odborníkem v ložiskové geologii, především nerudných nerostných surovin. Až do r. 1993 byl zaměstnancem Geoindustriie Praha a poté byl spolu s RNDr. Čermákem a RNDr. Pecharem zakladatelem firmy G E T s.r.o., kde za předchozích 20 let nabyté praktické geologické poznatky až do konce života dále uplatňoval a rozvíjel. Jeho velkou předností byla mírumilovná povaha, trpělivost, přátelskost. Neznali jsme geologa a těžaře, se kterým by se dostal do konfliktu, i když v nedávných letech utřil řadu „životních“ ran.

Jeho doménou byly karbonátové suroviny, nevyhýbal se ani řešení problematiky ostatních nerudných surovin. Mnohem více než prezentování poznatků na poli vědy, což vyplývá z jeho projektů prací a závěrečných zpráv, se věnoval aplikované geologii. Tedy závěrům velice užitečným a potřebným pro těžaře nerostných surovin. Během své dlouholeté geologické praxe a až do konce svého života stále častěji řešil nejen problematiku povrchových

otvírek ložisek nerostných surovin, ale i následné zahlazování pozůstatků hornické činnosti v podobě projektů sanací a rekultivací těžeben. Měl totiž vynikající prostorovou představivost a schopnost své poznatky a závěry i dokumentovat fotograficky. Byl jedním z mála ložiskových geologů, kteří měli tedy i vizi, jak by po výpočtu zásob byla surovina co nejracionálněji vytěžena a zužitkována a aby po těžbě zůstaly v přírodě co nejmenší škody.

Věnoval se ložiskové geologii nejen v bývalém Československu a následně v České republice, ale působil u jako mapér v Libyi, jako ložiskový geolog na Kubě a v jižní Americe. Byl iniciátorem průzkumu karbonátů i v rámci zahraniční pomoci na Jamaice. Souviselo to s tím, že velice rád cestoval a postřehy z jakýchkoliv cest dokázal posléze perfektně aplikovat i na problematiku jiných ložisek nerostných surovin.

J. Spudil, ČALG

Inzerce

Proč se připojit k IAH?

Členství vám nabízí skvělou příležitost být v kontaktu s ostatními hydrogeology a specialisty na podzemní vody po celém světě.

Náš **Hydrogeology Journal** je jedním z nejcitovanějších časopisů, zabývajících se tematikou podzemních vod.

Náš **Newsletter** – také přístupný na našich internetových stránkách – poskytuje aktuální informace z oblasti podzemních vod a aktivit naší Asociace.

Širší členská základna dává Asociaci více zdrojů a umožňuje nám, aby náš hlas byl více "slyšet" na mezinárodních fórech.

Jako mnoho států i Česká republika má **National IAH Chapter**.

Mezinárodní a národní konference poskytují šanci setkat se s kolegy a vytvořit nové profesionální spolupráce.

IAH také nabízí **Firemní členství**. Vaše společnost se může připojit k IAH, podporovat naši práci a zapsat až 6 zaměstnanců jako své osobní členy. Více informací najdete na našich zpravodajských stránkách www.iah.org.

Více o výhodách členství v IAH

Hydrogeology Journal, oficiální časopis Mezinárodní Asociace Hydrogeologů (IAH), je zasílán šestkrát do roka pomocí e-mailu. Každý výroční výtisk obsahuje nejméně 700 stránek kolegy revidovaných textů o hydrogeologii a příbuzných tématech, obsahujících, jako jediné vydání v roce, určité speciální téma. Časopis je publikován pro IAH firmou Springer.

On-line přístup ke všem vydáním je přístupný pouze členům přes naše webové stránky.

Novinky a informace jsou vydávány v bulletinu třikrát do roka a obsahují novinky o podzemních vodách a naší organizaci, které jsou kompilovány z novinek publikovaných na našich internetových stránkách. Častěji, přibližně každé dva měsíce, vydáváme navíc **IAH Groundwater eNews**.

Slevy na knihy, publikované pro IAH firmou Taylor and Francis.

Seznam členů je vytvářen elektronicky a je přístupný on-line přes část našich stránek, přístupnou pouze členům.

Pravidelné maily obsahující informace o konferencích a jiných zajímavých událostech, týkajících se podzemních vod.

Slevy na registrační poplatky na národní a mezinárodní konference organizované IAH a jejími národními pobočkami.

Ti, které jsme přesvědčili, kontaktujte, prosím, předsednictvo České komory IAH Nadu Rapantovou nada.rapantova@vsb.cz nebo Zbyňka Hrkala Zbynek_Hrkal@vuv.cz. S těmi, kterým ještě chybí pádný argument pro rozhodnutí, budeme také velmi rádi diskutovat.

